

له جياتى پيشهكى

* له سه رزمي پرى 1957 دا كه خوم زورباش به بيرم دى، سالى له دايك بوونم به سالى
1950 خه مليندرا، دواتر بو دهر يازبوون له سه ربازى كرام به له دايك بووى 1953
به لام ميژووى راسته قينهى هاتنم بوژيان، برى تيبه له 25 ى ته مموزى سالى 1951
* سه ره تاي ده ستپيكي شيعر نووسينم ده گه رپته وه بو سالانى 1967-1968
* به ناوه كانى (ابوبكر شاختى، ب نارام، ابوبكر شيخ بزىنى) بابته تم بلاوده كرده وه. *
يه كه م به ره همى شيعريم (گزنگى زيپين) بوو كه له كوتايى سالى 1973 به مه به ستى
وهر گرتنى (مؤلته ت) ى چاپ و بلاو كرده وه پيشكه ش به وه زارتهى روشنبيرى عيراقم كرد،
نهك هه رريگام پى نه درا، به لكونووسراو يشيان كردبوو لپيرسيينه وه له گه ندا بكرى..
به لام ساو پاس بو كه سيك به ناوى (هيوانه قشبه ندى) كه ناگادارى كردمه وه خوم
به خاوه نى شيعره كان نه كه م وبه په له برؤم و جارى تر سه رنه ده مه وه.
به داخه وه تانيستا نازانم نهوكاك هيوايه له كوئيه و چ كارديه، دلسوزى نه و نه بووايه
بيگومان تووشى كي شه ده بووم، به داخه وه هه موو شيعره كان يشم تيا چوون.*
له سه رده مى پيشمه رگايه تى شورشى نه ليلول وشورشى نويى گه له كه ماندا شيعره كانم
له گه ل چه كه كه مدا وهك دووانه له گه ل خوم هه ميشه له سه نگره رى به رگريدا بوون..
پيشمه رگه ديرينه كان نه و گه واهييه م بو ده دن، جگه له ده يان كوڤرى شيعر خوئنده وه،
به شه وانيش بهر له خه وتن له سه ر داواى نه وان شيعره كانى من خه مى دهره وانده وه و
به ره وه خه ويكى ناسوودترى ده بردن، له كاتى چوون بو چالاكى و نه به ردى گه وره يش وهك
شه ره كانى قه يوان - ماوه ت و داستانى رزگارى... به خوئنده وهى شيعرى به ره نكارى
و حه ماسى هاوړيكانم ده هينا يه جوش و خرؤش.

له گۆقارو رۆژنامه كانى شاخ چەندىن بابه تم بلاوكرانه وه وهك: (راپه پرين، گزنگ، رزگارى، نووسه رى چيا، گرمانج، بانگ، نووسه رى كوردستان، به ره رى كوردستانى، .)
 * يه كه م ديوانه شيعرم به ناوى (داستانى ئاواره يى) له سائى 1989 له شارى نه غه ده چاپ و بلاوكرابه وه.

* دووم كۆبه ندى شيعره كانم بهر له راپه پرينى سائى 1991 به ناوى (هۆره رى چيا) هوه، له لايه ن (يه كيتى نووسه رانى كوردستان) هوه له (چاپخانه ي شه هيد ئيبراهيم عه زۆ) چاپ و بلاوكرابه وه.

* (نه نفال وشۆره بى) و (شيوه نيك بۆره نديخان) دووناميلكه ي شيعرى بوون له يادى (كۆپته په) دا له لايه ن (كۆمه له رى رووناكبيرى كه ركوك) ه وه چاپ و بلاوكرانه وه.
 * چاپى يه كه مى (ديوانى شاخى) له سائى 2009 به ژماره (13) ي بلاوكراره كانى گۆقارى (شه هيد) بوو له (بنكه ي رووناكبيرى شه هيد) چاپ و بلاوكرابه وه.

نهم چاپه ي گريانى شهو (ديوانى شاخى) برىتى يه له هه موو نه و شيعرانه و سه رجه م نه وه و ژانانه م كه له توپى گۆقارو رۆژنامه و تۆركۆمه لايه تيبه كاندا بلاو بوونه ته وه.
 * جگه نهم به ره مه مانهم له دواى نىسكۆى شۆرشى نه يلول و له سه رده مى نه نفال و له 1996 يش چەندىن شيعرو ده سنوو سى ترم يابوون به خۆراكى مۆرانه..
 يا به هۆى ئاواره يى و هه ل ومه رجه نائاساييه وه بى سه روشوين بوون.

شاخى

2020 كه ركوك

سروودی بهره‌نگاری

ته یمان

گهر بتوانن ..
 به چه کی نوی،
 شاخه کانمان بکه ن به گهر د.
 گهر بتوانن ..
 ریئی ریپواران کویرکه نه وه ..
 ناگر به رده ن له داروو به رد.
 گهر بتوانن ،
 به فیلی نوی ..
 لوتکه به رزه کان داگیرکه ن.
 گوند و شارمان پروخینن ..
 له گشت لایی ره شبگیرکه ن.
 گهر بتوانن ..
 زه بر بنویینن ، بخورن .
 ویزدانی لاواز ، بکرن .
 قهت ناتوانن
 شوپرش وخه لکی چه وساوه ،
 کوردستان و پیشمه رگه ...
 لیك داپرن .

گه ربتوانن ..
 به کومه کی کونه په رست ..
 وه کو فاشیست ..
 ساوای بیتاوان بی شیرکه ن.
 بهری خوری زانست بگرن.
 هه زاران نولاو یه خسیرکه ن.
 گه ربتوانن ..
 دار به روی کیوان هه لکیشن،
 سندم له پیی زی و پوبارکه ن.
 که و و سویسکه .. بجه نه داو،
 ماسیش .. له ئاودا بیزارکه ن.
 قهت ناتوانن.
 له نیوانی شوپرش و گهل،
 پیشمه رگه و چهک ..
 یهک بستوکه یهک دیوارکه ن.
 گه ربتوانن ..
 به کومه کی خه لکی دزیوی خیله کی ..
 دهرگای شاره کان کلوم که ن.
 بوردومانای لییره وارو ...
 هه رده و جوم که ن.

وهكوشاری (هیرۆشیما)و

(ناکازاکی)

لهكوردستان ...

ئهزموونی چهکی ئهتۆم کهن.

گهر بتوانن ..

لهشاخهوه ..

جهنگ بگويزنهوه،

بو دهروون.

ژن لهميردی پهشيمان کهن.

ههروهكوجاری جارانی ...

بکوژن ، بپن، ويران کهن.

قهت ناتوانن ...

لهنيوانی خاک و مروڤ ،

بزوتنهوهو پيشپرهوهکهی،

یهك بستۆکهیهك (تهيمان) کهن

به ره ی قه یوان - ماوه ت

1986

* بهر لهراپه پینی 1991 له (دهنگی گهلی کوردستان) و له بهرنامه ی

(یهکیتی نووسه رانی کوردستان) دا، به یهکیک له شیعره بهرزهکانی

ئهدهبی بهرانگاری کوردستانی وجیهانی حیساب کرا.

شورش و شيت

له بيره وهري ريکه وتنه کهى جه زانيردا

پيشکه شه به (ره سوئه شيت) ي سرگه ئو

پياويكى پير

هه واليكي دلته زيني پيدر ابوو

وه كومه كووى مامه جولاي بن دالانى.

له به رخووه، بو له ي ده هات،

هاتوو چوى بوو..

له سه ربانى.

وهك منالى دايك مردوو.

وهك مروقى جگه ركون بوو

دابووى له هوپره ي گريانى :

زور بينراوه ..

به فر هه رهسى هيئاوه له به ره هتاو.

نه بينراوه ...

نا نا .. هه رگيز نه بينراوه

مروقت ناوا، هه رهس بهيني له ناكاو.

پازده ساله ..

چى نه فام و بير مناله .

پيم ده لين (شيت).

ئى ده با هه رپيم بلين شيت.

ئهى خه لكينه ..

كه ده بينم (برنه و) ده مى داده خريت.

كه ده بيستم فيشهك ده مرى و

له گور ده نريت.

دار وهك ئا فره تى كو سته كه وتوو

پرچى ده نريت ...

گر ده سينم، جه رگم ده سوتيت ..

كه ده بيستم، له پاش كوچتان ،

ده مى چه قوى جه لاده كان ،

به خوينى سوورتان،

ده نه خشيت.

كولده سينم ... گريانم ديت.

كه ده زانم .. له سهر سنوور ..

مروقى كورد، سهودا دهكريت،
دهفروشريت.

ژير ده بمهوه، قسه م بو ديت:

بوکوى دهرون؟!

نه کهن .. به جيمان مه هيلن!

ئيوه برون ..

ئيتركى جگهره م داتى؟؟.

ئيوه برون ..

ئيتركى بوم بکرى قاتى؟.

ئيتركى چام بو بکرى .

كى سه روپيشم بتاشى، نه شيان برى؟!

بوکوى دهرون؟

نه کهن به جيمان مه هيلن!

ئيوه برون ،

حوشتر به (پلهى دابان) دا سه رده كهوى.

ئيوه برون ،

سه رى به رزى (پيره مه گرون)

له ژير چه کمه و پوستانلی رهش

داده نوی.

نا نا مه پون!

ئیوه پرون، توته له سهگی بیابان،

له سیبهری چناره کانی (به رگه لوو)

وه رده که وی.

نه کهن پرون!

دوای پوینتان،

مردوو له گوپرده رده کری.

چیا ده پوخی، دار ده مری.

کانی هیندبه کول ده گریی،

ته پری له چاوانی ده پری.

دایک جه رگی له ت له ت ده بی،

دلی ده شکلی، سومای دادی،

بو پیشمه رگه.. له پ ده کوتی.

1985/3/6 سه رگه لو

* نهم شیعره له نه ورۆزی (1986) دا له دهشتی کۆیه و له نه ورۆزی (1989) دا له نۆردوگای (لاوین) خویندراره ته وه.

سرودى

ريبوارى خهبات

ريبوارى خهبات تيرڤه ويكى ريم
 دپك ودار و بهرد ده خه مه ژيرپيم
 له پوژى جاريك خوراك نه گا پيم
 ديدارى ئازيز. حهرام بكه ن ليم
 بسوتينن شار وهه وار له گهل ديم
 هه رپوژهى له بن ئه شكه وتى بژيم

په يمان سه دپه يمان به خوين وبه گيان
 گه رسه د ئه وه نده بكرين توپ باران
 پيشمه رگه ين هه رگيز نابين په شيمان
 دريغى ناكه ين قهت له تيكوشان

(وان) و(قاميشلى) هه موو كوچهر كه ن
 (كهركوك) و(سنه) گشت دهر به دهر كه ن
 به ناپالم و توپ گوپى چياكان كه ركه ن
 به (ميك) و(سيخوى) يارى (كوپتهر) كه ن
 پاله و رهنجدهران، تووشى زهره ر كه ن

ئاگر بارانى گشت دهشت و دهرکهن
 پهيمان سه دپهيمان به خوین و به گيان
 گه رسه دئه وهنده بکریین توپباران
 پيشمه رگهين هه رگيز نابین په شيمان
 دريغی ناکهين قهت له تيکووشان

ئو دايکهى منى کردوه بهم لاه
 هيئدهم خوشدهوى گلينهى چاوه
 له ناخوشيدا زور بوم گريا وه
 بيگرن، بهندى کهن، نهژى لهم ناوه
 بيبه نه (به غذا) و (کووت) و (سه ماوه)
 چونکه چه وساوه م به لئيم داوه

پهيمان سه دپهيمان به خوین و به گيان
 گه رسه دئه وهنده بکریین توپباران
 پيشمه رگهين هه رگيز نابین په شيمان
 دريغی ناکهين قهت له تيکووشان

هاوسهري ژيانم... كه وه فاداره
 هاورپي خهباتى سهخت ودژواره
 له خهم و شادى وهك من به شداره
 له (كوپستان)ى كه ن به ره وئه و خواره
 بيبه نه گهرماي (به سره) و (عه ماره)
 چونكه ره نجه رم .... ئه مه برياره

په يمان سه دپه يمان به خوئين و به گيان
 گهرسه د ئه وه نده بكرين توپباران
 پيشمه رگه ين هه رگيز نابين په شيمان
 دريغى ناكه ين قهت له تيكوشان

1983. ره زگه

* له ژ (10) ى گوڤارى گزنگ دا بلاو كراوه ته وه

** له ژماره (2) ى گوڤارى (نووسهري چيا) دا بلاو كراوه ته وه.

*** لايه ن تپيى مۇسيقاي سلیمانی یه وه كراوه به سروود.

**** به سه دان جار له لايه ن شاعيره وه بۇ پيشمه ره كان خویندراوه ته وه

گه لاریزان

پایز و زستانی ته مهن

گه لاریزان بوون ..

هه لوه رین .

هه ندی رۆژان بو نکرووزو ..

هه ندی شه ویش ..

کرپوه و توف ...

شه سته باران .

ئه وانه ی بوون به یادگاری و

ئاوینه بالای هوژانم:

گولاله سووره ی بنار و

تارای سپی بووکی که ژو

تیشکی زی رینی هه تاو و

سه وزایی می رگی ئیواران .

به هارو هاوینی عومرم

که سنه یزانی

چون تیپه ربوون ..

هه ندى جارن
 فرميسكى چاوان به خور و
 تاوه تاوهيش
 له ئاسوگه ييره وهرى و ..
 پهريشانى .
 له بهر به روژكه خوزگه دا
 چه پك چه پك خهونى رهنگين
 ده بوون به زايه لهى زهنگ و
 شيله ههنگ و
 پشكو سوري مالويرانى .
 هه موو كاروانى ته مه نم ..
 به په له په ل هاتن و روئين
 بويه ئيستاييش سوماي چاوان
 جاريك پريشكى جه خماخه و
 جاريكى تر .. گه واليه .
 بويه سايه .. ديوانه كه م
 جاريك كوڤرى پرسه ي گول و ..
 جاريكى تر ..
 كاكيشانى ئه ستيره ي سوور ..
 هه ليكى تر ..

پيشانگاي (ئاكو) و (كاكهيى) و ...

(ئاغاله) يه .

دهگوي بگرن ..!

له ناله ي (دهف)

له كه رنه قالى شيعرم دا

هه ر شيوه نى (هه له بجه) يه و

بو خه مى (ئه نفال) ..

ناله يه .

ئه م كاروانه نابريته وه ..

له دهشتى كاكي به كاكي

گهرمه سييردا

گويم له هوړه و قه تاريكه

ئاي .. ئاي

بو داخى (ئه لوهن) و

بو كزى چلى هه نارى (شاره بان) و .

بو .. شنه باي سه رخه رمانم .

ئاخ بو جى راوگه ي ژوان و

بو كوږى به زمى جارام .

پايى 1998

سليمانى

مۆلەت

مۆلەتم دەن !

با بەنیچیرقانی شیعرم

ئاسکۆلەى سرکی سەرنجتان ،

کەمەندیکەم .

گویچکە هەلخەن بانگەوازە .

ئەوہ تانی، لەداوینی ئەم خاکەوہ

فەرمانی کوردی هەژاروبەلەنگازە .

* * *

سەرنج بەن: وا هاوارە .

دەنگ بوته‌بلندگۆی مزگەوت و

خامە بووہ بەمنارە .

(شیخی پیران)ی هوژانم

تیا بانگ دەدا ..

بو‌مشەختی و بو‌ئاوارە:

کی لەم پەندەم حالی دەبی ؟:

ریگا مەدەن !

کۆنه زامه که ی (دهر سیم) م بکولیته وه .

چونکه هیشتا خوینی دهروا...

ساریژ نه بووه، به ئازاره .

مۆله تم ده ن!

با به هه توانی هۆنراوه م

برینی سوتماکی زهوی تیمار بکه م

سه رنج بدن ! بانگه وازه،

نالهم (نالهی جودایی) یه

گویم له شیعر و له ئاوازه .

له گه ل (تاریک وروناک) دا

پووی وشه ی توپه ی (هیمن)

(سروه) ی به یانی دهیهینی .

کی له م په یقه حالی ناییت !؟

کاتی مروژ، ئاواره بوو

دهبی دیدی فره وان بی

ورد ترین تاوان ببینی .

که ماف وئاپرو وئاواتی پیشیلکران،

دهبی به لوتکه ی ههسته وه

نالهی .. به ردیش بهه ژینی .

* * *

موله تم دهن !

با په نجره ريهك له رابردو وبكه ينه وه .

سووكه ئاورپك بده ينه وه .

ئوه د پروكي ديرينه م

(نوری ...)* بينای چاوه كانم

كاتی سنور دهبه زیني .

چه كي نابي، گولله ی نابي ،

به رهو دوژمن بيته قیني .

رهو جوخوركه و سينگره رده ی،

زورداره كان بتاریني .

به ناچاری په ناده با بو پینوس و

بو نه وه ی گهل، ده یسه لمیني .

مهر د ئه ومه رده یه، خوگر بی .

نيشتيمانی نه دوړیني .

* * *

موله تم دهن !

ئوه ئه زمونی خه با تم

یاداشتیکم بو هیانوان ..

ده یخوینمه وه .

وه كو شاگردیكي (ئارام)

رابردو وتان بیردینمه وه .

یادی چوارسه رکرده ی مه زن،
چوارئه فسهری مهرگ به زین
له ناختاندا... ده ژینمه وه .

ئه وه (هاوکاری) سای ناشتیم
زنجیره ی خهباتی گه لان
هه رگیز لیك ناپسینمه وه .
ئه گهر دوینی

له (وربامو) ی موزه نبیق دا
خوینی سه دان چه وساو هیان
به بی سوچ و تاوان رژاند .
ئه وه (خهبات) ی رابردوم
له (داکان) دا..
داگیرکه رانی ولاتم
(خواروی ئه فه ریکا) یان به زاند.
* * *

ئه گهر دوینی
له (سه برا) و له (شاتیل) دا
له (ته لزه عته ر) ی ئه ر خه وان..
ویژدانی دنیا یان هه ژان .

ئه وه (حهیران) و (لاوک) م
له ئه شکه و ته که ی (سوړیا) دا

دهيان چهوساوه و هه ژاريان

له نيو گله و گپدا برژان.

ئه گهر دويئي^٦

جووتي^٧ خوشكو له ي بيتاوان

(هيرو شيما) و (ناكازاكي)

نيو چه قه دو كه لدا.. خنكان.

لي رهيش وا له م روژگار هدا

له چه رخي رزگاري گه لان،

له (هه له بجه) و (شيخ وه سانان)

له (گوپته په) و له (باليسان)

له (روشين) و (گه لي بازي)

له كوردستاني ژار و ژان

گه لاي هه زاران ته مه نيان

به چه كي (كيمياوي) ته كان.

* * *

مو له تم دن!

با ده لاقه يهك له سينه بكه مه وه

وا كله يهك..

له ناخه وه ده مسووتيني^٨.

ئيستا له شاري كه لله مدا

له شه قامي شان ه كانيا، راپه رينه...

(شهو گئیر):

نۆبۆکی قوربه سهرهاوارده کا !

ته ماشای (سهرپراو) م کهن !.

(ئۆمه ربه گ) یش

له سهر ته رمی لاهه کانی ده نالیئی:

سه یری جه رگی زوخاوم کهن !.

(چیمهن) ی شه لالی خوینیش

ده زریکیئی:

ده خه لکینه !

چاو بده نه سینهی له تم

تا بزنان (هیوا) م کی بوو!

ئه وسابه گه رووی تاساو و

به رهنگی هه لپرکاوه وه

بوئی دل و هه ناو کهن.

(زیوه) یش گری لی هه لده ستی

کی بینییوه،

له خیهو تی ئاواره یی

کوړپه له بییشکه دا بسوتی !؟

وه رن.. به وردی چاودییری،

ئه م دله ی هه لقرچاوم کهن.

نيشتيمانم. سهرانسهرى بوركانىكه
دهتانهوى دهرياي رقتان شهپول بدا؟
پرسیاری شاری ویړانهو...

ديدهنى دىي روخاوم كهن !!

سهرنج بدن !

بائه مجاره يش، به دنيا راگه يه نمه وه.

تا چه وسانه وه بمينى،

(شورپش) م ناکورژيمه وه.

نهك (هه له بجه) و (قه لادزى)

له (زاخو) هه تا (مهندهلى)

شویننه وارم بسرنه وه،

چى نهرزگه ي دیرینه يه،

گوپرستانى شه هيدانيش،

ههر هه مووى هه لېگيرنه وه.

نهك نه مجاره.. چه ندجاری تر،

سوار بيمه وه، بگليمه وه،

بو نه وه ي داها توى گهلم،

له سه رسنور..

دورژمنكاريش بنيننه وه،

دهست به ردارى خاڪم نابم!

سنوری مه تا (حه مرین) ه

ئهی ولاته ویرانه کهم !

ههردیمه وه، ههردیمه وه، ههردیمه وه.

***

سه رنج بدهن!

چاوم له ئاسوی رونا که

ئهمه ئالای به رزی منه.

(نه سره وتن تا سه رکه وتن) ه

له سای ئه و ئالا مه زنه ،

هاوارده کهم:

دوژمنان دوا تیرتان هه لدهن،

هه رچوون ده توانن پراوم کهن.

سبهی بلیسهی رقی پیروژ

له جهسته تان بلند ده بی

ئه وسا ته ماشای هه لمه تی،

(ئافره ت) ..و

(پیر) و (لاو) م کهن .

نه غه ده

1989/6/19

ئهم شیعره پوژی 1989/6/19 له باره گای (کوچی پویشنیری لاوانی کورد) له شاری نه غه ده
..له کوچیکدا له لایهن شاعیره وه خویندراپه وه .

شارستانیہت

له زور شوینی ئەم دنیاہ.

باو ئاواہ.

شارستانیہت...

ههنگاو ههنگاو

تارما ییہکان دەبزینی

خیرا خیرا.. دیتە پێشی.

زانست بەرەو کاکەشانی فەلەک،

بالادەکا...

رەگی گیاکەلە ی دواکە و تن

لە پێشەو هەلەدە کێشی.

کە چی لە گەل هەر ههنگاوی

لە نیشتمانی ئیمەدا،

دەستی تاوان

دوو هیلی رەشی راست و چەپ

بەسەر لاپەری و یژداندا،

رادە کێشی.

له زور شوینی ئەم دنیایه .
 باو ئاوايه .
 ته كنه لوژیا له خزمه تی مروقدایه .
 زور واده بی ،
 کاتی لافاوی هه لدهستی ،
 هیرش دینی .
 مه ترسی دی ،
 گوندی ، شاری ،
 نیشتمانی ..
 ویرانبکا ... بروخینی .
 کاربه دهستان ، دین به په له ،
 به (شوڤه ل) و به (بیلدۆزه ر) .. ،
 بهر به زیانی سروشت ده گرن ،
 ده گهن به فریای ئەو گه له .
 که چی لیڤه ...
 له ولاتی شه هیداندا .
 له نیشتمانی بای مهرگ و
 راگو یزاندا .
 له جیاتی کارمان ئاسان کهن .

جوڳا بۆمه زراو بېستان كهن .
 بهر بهست بۆچۆم وبهستان كهن .
 ههرچى چا كه بوو ...
 نه يان كرد .
 خانوو و كه پرى هه ژارانيان ..
 پى روخاندوو ،
 ولا تىكيان پى و يران كرد .
 پييان وتم :
 له پيش رپه رين وشورش ،
 مملانى وييرى جيا جيا .
 مروث له تاريكى ده ژيا .
 به لام نىستا له سيبه رى پيشكه وتن دا ،
 گهر بارانى ليژمه بكا
 گهر لافاوى .. شه پول بينى .
 گهر بوركانىك فيشقه بكا ...
 خه لكىكى زوربتوقىنى .
 نه گه ربا هوژى هه لىكا ،
 دارو ديوار پر وخىنى .
 كاربه دهستان دىن به په له .

پۆل پۆل (كۆپتەر) هه لدهستينن

دهگه ن به هاناي ئه وگه له.

منيش پرسيم:

ئهى بۆ ليّره،

لهو زيدهى كوردى لى دهژى .

به شهو و روژ چۆن بپهريژى .

(غه زال) راوى (هه لۆ) دهكا

(ئه ليوت) خوينى گه ل دهريژى .

لهريّ ي كاني، له چيلكه ودار،

له كنگرو له پريواسان، له بهر بژار،

كيژۆ له ي ناسك ده كوژى ...

به سه ر كارگه روسه پا ندا.

به سه رشوان و به رخه واندا.

به سه ر پريبوار و گاواندا ...

بارانى مه رگ داييژى .

پييان و وتم:

ئهم سه دهيه سه دهى ژيانه .

سه دهى مروقى ده سكر دو كۆمپيته رو ...

گه شتى ئه ستيّره و ئاسمانه .

سەدەى بىننىنى ژيىرزهوى و..
 دۆزىنەوهى گەنج و كانە.
 سەدەى دۆزىنەوى نەوتە،
 نەوتىش..

بەرگە، ئاوه، نانە ...

منىش پرسىم:

خاكى ئىمە زيىرى رەشە..

ئەدى بوچى،

چا و چنۇكان لىناگەرېن،

لەبرسان.. دەمان مرىنن.؟؟

بە ماىەى دزى وتالانى،

بە(خەردەل)..

دەمان خنكىنن.

گەر تۇزقا لىك نوزەيش بکەين ،

هاوار یشمان دەتاسىنن.

1988

بنارى قەندىل

ليبووردن

ئەدى مەگەر ئىيمە نەبووين
 بووبوو بەویردی سەرزارمان
 کۆرەنگ ..* لەژێر پێمان پڕوا،
 جی ی ناھیلین؟
 ئەری نیوہی ئەم کۆمەلە..
 نەیان دەگوت:
 دارەکەى بەرمالان رەوکات ،
 قەت رەو ناکەین .
 دەبی لەخۆمان پیرسین
 نسکۆ دواى نسکۆ یانی چی ؟
 ئەى ئەم جارە بۆ ھەلاتین؟
 دەبا ئەمڕۆ بۆ چەندبارە
 کلافەى ژانى دیرینە ھە لکەینەوہ
 با ئاورپیک ... بدەینەوہ ،
 ئەوہ کیوی ورەى گەلمان
 ھیشتا بەرزە ، نەپروخواہ .
 ئەوہ دەمی چەقوی جەلاد
 لەسەر ملی پیرو لاوان لانەبراوہ.

خوینی به ربووی شاده ماری نیشتمانم ،
نه وه ستاوه .

ئهری .. مه گهر ئیمه مانان ،

کورانی دوندی قه ندیل و ..

ده شته کانی گهر میان نه بووین .؟؟

مه گهر ئیمه .. رۆله کانی بادینان و

بارزان .. نه بووین .؟؟

بو چی هاتین ؟

بو پیم نالین بو هه لاتین ؟

شوورهیی یه ،

کوانی (کورداستان یانه مان) ،

کوا (نه سره وتن تاسه رکه وتن) .؟؟

مه گهر ئیمه شوپشمان کرد ..

بو لیبووردن ؟

شوورهیی یه ! ..

له ئاست تاوانی (هه له بجه) چا و نوقاندن .

میژوویه که ..

گولی سووری تیکووشانمان

پیشیل ده که ن .

که چی هه ندی ،

له ئاستيدا خوگيّل دهكەن .
 چى كەوشەنى نيوان هەبوو
 بەزۆرى زۆردار بەزانديان .
 هەرچى دەرگای ويژدان هەبوو
 بە دەستى تاوان هەزانديان .
 ئاى لەم چەرخە ..
 ئەمە دادگای گورگ وبەرخە .
 ئەوان هاتوون . .
 سيمای جوانى نيشتيمانمان دەشيويّنن ..
 خاکی بەپييت وئازيمان
 داگير دەكەن ، دەسوو تيّنن .
 ئيستا ئيمە چەوساوهين و ...
 لەسەر مافی خویمان سوورين .
 دە خەلكينه ويژدانتان بى
 دەبى ئەوان بمان بوورن ؟
 يان ئيمە لەوان ببوورين . *

ئۆردوگای ديّلزى

ئەيلولى 1988

- ئەم شيعرەم لەوەلامى ليىبووردنيكى پزّيم نووسى لەكاتيكدە
- كەچەندكەسيك داواى گەپانەوهيان لە لە ئاوارەكان دەكرد...

هه‌واییکی نهینی

ئەه‌ی هه‌قالان ..

کاتی هه‌والم پی گه‌یی

گورگه‌کانی نیو پیستی مه‌پ.

سه‌گبه‌چه‌کانی دیوی شه‌پ.

به‌ئاشکرا ده‌یانه‌وی ،

له‌گه‌په‌کی شاره‌کانمان.

له‌گوندو هه‌واره‌کانمان.

دزی بکه‌ن.

له‌سه‌ر په‌په‌ی روژنامه‌ی دل.

زور به‌توندی، به‌داخ وکول.

بیزاری خۆم ده‌ربری.

له‌سه‌ر شه‌قامی هۆنراوه،

دروشمی قه‌ه‌رو توپه‌ییم،

به‌بازووی وشه‌..هه‌لپری.

به‌غدا 1974

جهنگل

له هه ندهران....

له و به رهیلێ سنووره کان

له کوچه و کولانی شاری.

دهنگیکی کزدهات له دوور:

شورهیی یه!

له سهردهمی گهشتی گهردوون

رمانی قه لای زورداران.

به ره و ناشتی و

یه کسانی چوون.

که چی ئیمه ی مروقی کورد

وهک (کومه لی سه ره تاییی)..

له ژیر نه شکهوت و له جهنگل،

دهژین له جیی

ووړچ و مه یموون.

شیخ بزینی 1988

زامی به سوؤ

پیشکەشه به شههید غسان که نه فانی

رهنجبه ر

که چاوی هه لهینا

بینی خاکه که ی لهت لهت و

ژێرده ستهیه.

که راپه پری...

هوشیار بووه..

زانی گه لی...

له ژێرباری چه و سانه وه،

زۆربه ی وه کو مارگه ستهیه.

که په لاماری چه کی دا

چه پکی گولی شیعەر گووتی:

فهرموون له گلینه ی وشه وه،

ته ماشای زامیکمان بکهن.

جا ده زانن

ئازاری ئیمه له کوی یه،

که خوینشی،

تیکه له خوینه که ی (غه سان) بوو

رهنگی سوور دنیای تیگه یاند

زامی به سوؤ..

له هه رجییه ک بیټ ..

به سوویه .

ئه مرو شیعی ئه م میلله ته

(جگه ر خوین) ه

پیکاده گری به (نزار) ی:

سه رنج بدهن ..! هه موو جاری،

هه تا زه یتونیکتان ده سووتی.

سه د دار به پرووی کوردستانم

دیننه خواری .

سه رنج بدهن ،

ئیمه ش (دلمان له گه لتانه *) !

وا قرڻى.. بار به ليوى.

دووره ولاتى، (په شيوى).

ئارام ئارام ..

شيعرى كوردى

بو (محمود دهرويش) ده پيوى:

ئيمه له شاشهى به رده وه،

له پروانگهى برينه وه ..

خه لكى بى ئالاده بينين

ئهدى ئيوه له ولاتى خوتانه وه.

له (تل زعتر)ى شه هيدو وي رانه وه.

پى ده زانن ؟؟

(شوؤقينييه كان له كوردستان هه رچى ده كه ن !

زايونيه كان له فهله ستين كو پى ده كه ن.)

له سه رشانوى شيعرى به رگرى ميلله تان

شاعير يكي ده ربه ده رى ولاته كه م

شيعرى ده كا،

به بروسكهى ئاواره كان :

ئهى ئاوارهى فهله ستينى !

ئیْمه له چاره ی دزیوو،
 له پهفتاری دووژمنانی خوْمانهوه،
 تیگه یشتین له زایوْنی.
 فهرموون، فهرموون...!
 له (ئوردوگای زوره ملی) میوانمان بن.
 زیاتر شارهزای ژیانمان بن.
 تا بزائن له کهرکوک و خانه قین دا
 له (شهنگار) و له (ماردین) دا
 له سه رانسه ری ولاتی
 ئازاروچه قوْ و برین دا ..
 چی پوویداوه.
 هه ربوْ به لگه:
 هه زاران گوندمان دزراوه!
 له جیی ناوه کوردییه کانیا
 ناوی (قدس) و (حیفا)... یان
 لی نراوه

1983 بیره سپان

* ئه و دیزه... له شیعریکی شاعیری فهلهستینی محمود دهرۆیش وهرگراوه.

جولانه

له نيوانی مهرگ وژياندا،

چه وسانه وه ...

بووه به جولانه شريك

وا روحي شهكەت وماندووم

راده ژيني.

ميلي كاتر مييره كه ي دهستم ،

پيوه ريكه، چركه چركه

له سالنامه ي كوله مهرگيم،

دهرده هيني.

من دلنيام .. روژيك دادی،

جگه سيبهري سهروهري.

تالی و سویری .. بیره وهري،

جگه له تيشكي بهرگري

هيچ تارمايهك ناميني.

1997 سلیمانی

دوو ھۆزان

1- ئاپۇ

ھەندى دەمرن..

لە پاش خۇيان كۆشك وتەلار .

زېر ودۆلار . ماشين وبار... .

بەجى دىلن .

ئەدى ئەى من.. ئەزىزانم ؟ !

ھىچ شك نابەم

جگە لە كتيبەكانم .

مەگەر چەكەكەى شانم .

ھەندى دەمرن

تاپۇى رەش وشىكى بانك و

زەوى وزارى زور.. جى دىلن .

ئەدى ئەى من.. ئەزىزانم ؟ !

ھىچ شك نابەم

جگە لە شىعرەكانم .

مەگەر خۇشەويستى گەل ونىشتانم .

19871/8/1

كاولهسوار

2 - ناشتن

من پیّم و ابوو

له پاش مردن ونه مانم .

هه موو پاشماوهی ژیانم .

سامانم، کتیبه کانم .

کو له پشت .. چه که که ی شانم .

ده بنه یادگار بو خیزانم .

به لام نه وهی بوته گری

له سه ردلم ،

هه تاده مرم په شیمانم ...

به زیندوویی ..

به م ده ستانه ی خوم

ناشتیانم* !

دیلمزی

1988

- بهر له نه نفال کتیبخانه کهم که پتر له (1500) کتیب و گو فار بیون له ناوچه ی (شیخ بزینی) به خاک سپارد ، به داخه وه له نه نفال چواردا نه وانیش تیا چون ..

ئيشك

ئەمشەو منىش ..

لەگەل ئىوھ .

تابەيانى ..

لەسەر بەفرو ژىركپىوھ .

لەسەرلوتكەى بەستەلەكدا .

تەنيا ھاوپرى لەگەل چەكدا .

ئىشك دەگرم .

جاريك رۆحم پاساوانى

گيانى (مامە)و ..

(فیدرالى)یە .

جاريكى تر ..

لە(قەندیل) و ..

(ئىمرالى)یە .

2012/12/29

كەركوك

نه سره وتن

سالا نیکه ..

ریبوار یکی بارگرانم،

غم ..

هه ناسه ی سوار کردووم،

هه ریپیشمه رگه که ی جارانی ..

پیچه کانی نیوان ،

(قه مچوغه) و (سه رمورد) م.

له میژایه ..

گریک به ربوته ویردانم،

خه یال ..

نهستی بیزار کردووم،

ده برژيم و..

بوکروزی سوتانم دى،

من ئاهونزوله ی خه لکی

(هه له بجه) و (خوشناوه تی) و

(جه له مؤرد) م.

هه تاكو كه ی..

خه می گه لی،

هه روا باربیئت له سه رشانم.

بو من به رد م ..؟

وا پیری به ره و پیریم دى و..

ته مه نی سه ره و خوار کردووم،

به یانیان له (کیله شین) و..

نیوه پروان ده چمه وه (جودی) و

ئیوارانیش له (کو بانى) و..

شه و ئیشکگری (تل ورد) م.

2016

که رکوک

په یامی باباگورگور

کی به زیوه ..؟
 به رژه وه ندخوان..
 ببه زی..
 گهل نابه زی.
 کی دهستی بیگانه دهگری؟
 دهستی بشکی.
 دهک داپزی.
 ئەم جه ماوهره ..
 ده ریایه که..
 شیلو نابی،
 به هیچ هه لبه ز و دابه زی.

گوى بۆ پاكانه ناگرى

له هيچ كهسى، قه بوول ناكا

كه شهريك بى

له گهل دكتاتور و دزى.

دوينى ..

لوورەى گورگيكم گوى لیبوو،

كه لبهى له باشوورگير كردبوو.

كوى زه لكاوه..؟

به ههشتهكهى من..

پيس نابى،

به دروى هيچ ئه دەب سزى.

بگهريوه..!

ئەم خاكه به تو نامويه

پيى له سهر دانهى.. ،

ده خزى.

ئەم ههريمه..

ئەنفالچى به سزا گه ياند

ئەگەر به من پرواناکهى

ئەوہ ئۆردوگای خەباتم

لەدارەتوو... .

چۆن پاپەرى ..

قەلادى؟.

ئەوہ دەروازەى پاپەرىن

خۆى شاهىدە..

گەل شەپۆلى دەدا..

وہکو زى.

دە بکشىوہ، بگەپىوہ،

ئەوہى كەبوو ...

ئەوہى روویدا،

ئەو(هەوال)ەى

كەگەيى پىت ..

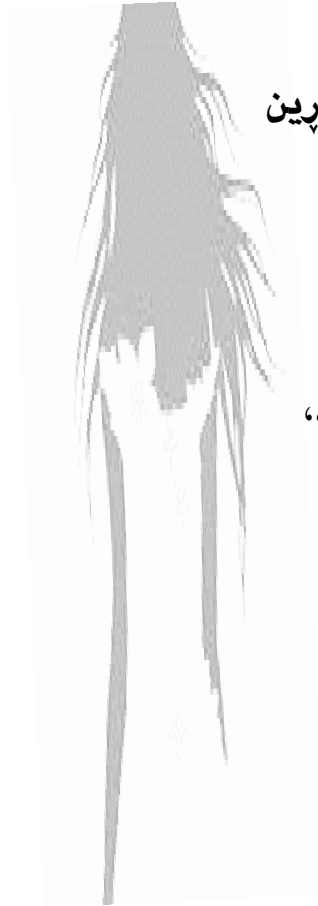
لېمان وەرگرە..

وہك (چز) ى.

ئەم شەو (پىبان)م

لەخەودى

دەينووسى لەسەر كاغزى.

دوینى

(قه ندیل به غدای هه ژاند)

ئه مپرو (ئانکهره دهله رزی).

که نامه چوو بو مه هاباد

که بروسکه گه ییه ده باشان

خه لکی که رکوک..

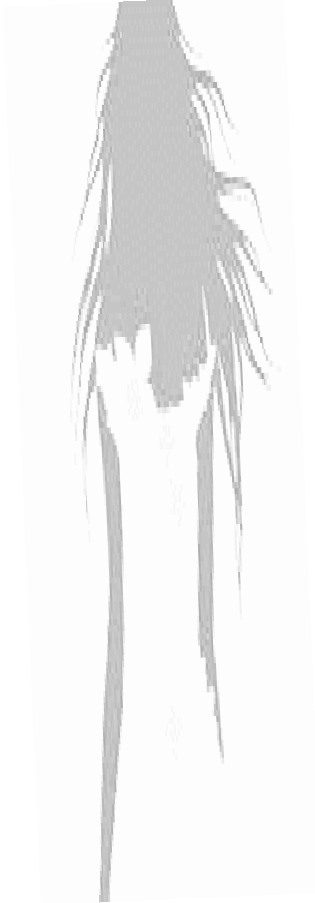
کو بوونه وه..

په یامیان نارد بو بادینان.

گوتیان :

بژی ، بژی ، بژی

بژی خه لکی شیلادزی.

۲۰۱۹.۱.۲۷

که رکوک

که رنه ئال

به بیرتان دی...؟

له م ولاته..

هه لگرتنی چه قو کولی،

یه ک قهوانی.

حه شاردانى .. ساچمه زه نی،

فیشه کدانی.

سزای مه رگ وزیندانی بوو

یاسای دارستان دایده نا به تاوانی.

* * *

به بیرتان دی...؟

(نه عمانه گۆج) ...

له حه فتا و پینچ

شه و میوانی قهره نا و بوو

بو به یانی (مه لاسعید)

حه شارگه یه کی نیشاندا،

له بناری خالخالانی.

* * *

به پيرتان دى...؟

جه مه غه فوورئا غجه له رى

خوى گه يانده لاي (كاك عه لى..)

يه كه م جيژوان ..

بنارى پيره مه گروون بوو

له گولچارى ميړگه پانى.

* * *

به پيرتان دى...؟

له م (تازه دى) يه ي ئيستا دا

ئاوره حمانى.

له به رخوشه ويستى (مامه)

ئه و نازناوه .. بوخوى دانى.

به تاق ته نيا ..

ريى قه نديل ده گريته به رو

ده روا به رو تيځوشانى.

له وى... ئه لى:

هو مامه گيان...!

من له كه ركوكه وه هاتووم،

ئىمە ھەموومان (يەكپەتەن)
 ئەمرو روژى بەرخودانە..
 مىللەتە كورد..

چەك دانانى.

* * *

بەبىرتان دى..؟
 لەپشتى سىگرتكانەو،
 لەھەوارى، لەكوئانى.
 (ھاوپى كاوه) و (قادر) يك و
 (شاخەوان) ى.

دەچنە سىبەرى تەيمانى.
 بانگى (لالە شكور) دەكەن...
 لالە .. د

ەبى كەس نەزانى.

ھاتووين بۆكاسە ماستاوى،
 ھاتووين بۆچەند لەتەنانى.

***

بەبىرتان دى..؟

مەفرەزەكەى (عەلى ئايشۆك).
 لەرووبار.. پەرىنەو..

بو شيواشوڪ.

بوئهو هې نهوتی و لاتمان ،

نه پوا به فيرو و تالانی.

بو سهيه کی دوزه خ ناسا

بوسوپای داگیرکه ر

دانی..

* * *

به بیرتان دی..؟

(برایمه سوور).

لای (کانی رهش) و

(شیوه سوور)

ریگای گرتبوو له کاروانی.

ناوی شیوه سووری گوپی

به (وادی الموت)

میژووی کوردی دهوله مه ندکرد،

به چهند چالاکي و

داستانی..؟

* * *

به بیرتان دی..؟

دوای شالاهه کانی نه نفال

ئەم ولاتە.. ويران ويران،

ئاوهدانی تیدانه بوو

هاوپی (ئاکو...)

هاتهوه ئاوهدانی کات

له گهل پوله پارتیزانی.

* * *

چیتان وهبیر بهینمه وه..؟

ئاخر په یقیکی بچکوله..

قهت ناتوانی.

ناوی هه موو

سهروه رانی ئەم هه ریمه

له سهه ر چاوی شیعریک..

دانی.

* * *

چیتان وهبیر بهینمه وه..؟

من دلنیام ...

ئیستا رۆحیانه تی (ئاکو) و

هاوپی کانی.

بوون به ره وه ئەستیرهیه ک

هه موو...

بوون به كاكيشانى.

ده جريوينن..

له ئاسمانى.

من دُنْيام...

ئەم كەرنە ئالى خەباتە

سەردە كەوى،

ئە نفال...

چۆكى پى دانەدا،

كىمياوى..

كۆلى پى نەدا

ئىستائىش بۆكەس

چۆك دانانى.

تەقتەق

2009/7/21

* ئەم شىعرە لەكۆرى پەردەلادان لەسەر پەيكەرى شەمىد
(ئاكۆسور) لەلایەن شاعىرەو خويندرايەو.

ئاگردان

ئەو رۆژ ژمیری مەیه
 لاپەرەکانی رابردووی،
 هەڵدەدەمەو، جار جاری.
 بازنەهی خوولانەو هی هزرم
 بەسالنامە،
 یاداشتەکانی جاراندان..
 دینمە خواری.
 یەك رۆژ هەتاو..
 بیست ونۆ رۆژ.. خم دەباری.
 زامەکانم دەکولینەو.
 ئای چیم وەبیردەهیننەو.
 هیشتا نەبوو بووم بەهەلۆ و
 یار نەبوو بوو بە تەواری.
 کۆترم بینی..
 لە نیو هیلانەکەهی خۆیدا

له گهل گويسه بانهى خانوو..

ده سووتا ..

ده هاته خواري.

مهل مه بينى ..

ئاگر له بالى بهر ده بوو

ده بووه قه قنه سى بنارى.

ئيمه روژگار نه يبه زاندين،

لهم خه بات و تيكوشانه.

قه وانمان كرد به گولدان و

گوتمان :

بهرخودان ژيانه

به پره سيلكه و ...

كوتره كانيش ..

له پيش ئيمه گه پرانه وه ..

له كونى جى گوله توپ و

له جيى گرى ئاگرداندا

سازيان دايه وه

هيلا نه.

۲۰۰۳ كاوله سوار

دهريا

دهريايهك شهپولانى دا
 ههناسهى بوو به ههورى چر.
 ئاسمان له ئاميزى گرت و..
 دايدايه باران ..
 كت وپر.
 بارى .. بارى
 باران .. بارى
 بوو به رووبارو..
 زىي بهخوپر.
 رويى .. رويى..
 بو ئاميزى دايكى گريا
 لهئەنجام دا..
 تيكهل بووه لهگهل دهريا.
 (وشه)هاوارى لى ههستا :

ده يه كيتى...!
 ئاميزى ميهره باني خوت
 بكه ره وه.
 ريىبازى نوى :
 گووران گهر گوورانته دهوى
 يامن ديم.. يا تو وه ره وه.
 روحى (ئارام) به ئارامى
 هاته وه شار
 ئەمپرو چەند گولئىكى چنى
 به دەم پيوه..
 سهريكى له دهباشان ..دا و
 له زهرگهته ليدوانى دا :
 ههركهسى دژى گوورانه.
 ههركهسى يه كيتى ناوى
 بو دهره وه..
 بو دهره وه..

۲۰۱۷.۵.۱۹

پرسیار ؟

پیم نالین کین...؟!

ئهوانه‌ی وا ..

له‌به‌رده‌می سولتانه‌کان

سه‌ماده‌که‌ن ،هه‌لده‌تووتین .

پیم نالین کین...؟!

ئهوانه‌ی وا ...

گورگن له‌نیو پیستی مه‌ردا

گوايه شه‌و روژ ده‌سوتین

چاوی گه‌لی ده‌یان ناسی ،

ته‌نیا لویچی کاسه لیسن .

هه‌ندی خه‌لکانی (ماستاوچی) و

ده‌ست برو پیس و چلیسن .

ئه‌گهر که‌سی پرسیار بکا

دلدارانی راستی له‌کوین ؟..

زوو پیی ده‌لین :

ئەو بەزوی رەگ رەگای
ئەو زامی دەست و پەنجە... .

یەکە یەکە،

جمگەکان و بربرەیی پشت..

هاوار دەکەن :

بمان ناسن !

هاورپییانی عارەقە و خوین،

کارگە و ئاسن .

تا بمینین...

و هك چهوساوه

له بهرپییی کهس ملکهچ ناکهین

دوا پوژیشمان له بهرچاوه

1987 چه می پیزان

* له کۆرێکدا بۆ پێشمه رگه کانی تیپی 21 ی که رکوک و

له مزگهوتی گوندی (قوچه بلآخ) خویندرايه وه.

ئاگر باران

بەيانى بوو ..

ھېشتا قژى زېرپىنى خۆر

بەگەردنى گرد وشاخدا

دانه هاتبوو.

ھېشتا شوانى لەش سووكى دى

نيو كەپنىكى ھەور وتەم دا

لە گەرمەى خەو ھەلنەستان بوو.

ھېشتا ساواى برسى ھەژار

وہك نۆلاوى ژوورى زىندان

سەراپا شەتەك درابوو.

ھېشتا پياوى بە سالآچوو...

فرميسكى قىن

لە سەرپىلوى چاوەکانى

قەتيس مابوو.

ئۆتۆنۆمى .. ئۆتۆنۆمى

نا نا (رۆكىت)، (بۆمبا) ديارى.

بەسەر گوندا..

بهردی، داری.

وهك چكلیتی پیشوازی بووك.

وهك دهنكه سوورهی به لالوك،

دا دهباری.

بهیانی بوو

رپه و رپه و قهله رپه شكه هاتن

دهیانه ویست...

كوتری سپی.

له هیلانهی خوشه ویستی، بتارینن.

دهیانه ویست

له گهل چیلکه و چرووی داردا،

زه رنه قوته..

بسوتینن.

دهیانه ویست

له گهل هه له شکی خانوودا،

لاشه ی مروؤف

تیک بشکینن.

له پریهك دوو (هه لوی) چاو تیژ

سی، چوار (بازی)

له زۆزانه وه هاتبوون.

له (گۆپته په) و له (حاجیتان)

له (هه لاج) و سه ری (دابان)

پراهاتبوون.

خویان ئاسا..

چونه مهیدان

لووتکه دهستی رادهکیشان

نشوو.. ئامیزی کردهوه

دار.. پشتی دانواند بویان

هه ر بهرد بوو دهبووه نیشانه

دووژمنی پی نیشان دهدان

گویت له نرکه ی ئەشکهوت دهبوو

که دهینالاند.

به کراسیکی خماوییه وه

دایکی شههید...

گازی دهکرد:

(ههتا زووه بچنه پاریز)!

خوشکی شههید..

له بهردهمی سهنگه ری گر

لووله‌ی تفهنگی له سهرشان

له پال کاکي پيشمه‌رگه‌دا

ئاماده‌بوو لاشه‌ی بکا به مه‌ته‌ریز .

تا ئیواره ..

(پیلاتۆن و دالی (ئه‌لیۆت).

دایان باراند مه‌رگ و بارووت.

به‌لام (سهربازی گه‌رمیان و

هه‌لۆ) ئازاکانی کویستان.

له ئاگر باران نه‌ترسان

ئه‌مجاره‌ش وه‌ک (حه‌مک) و (ژاله) .

وه‌ک (هه‌یده‌ریه‌گ) و (ته‌کباسان)

تۆماریان کرده‌وه داستان. *

قه‌ره‌سالم 1985

* ئه‌م شیعرم هاوکات له‌گه‌ل پهلما‌ریکی رژیم بۆسه‌رگوندی (قه‌ره‌سالم)

له‌به‌ری که‌رکوک و گوندی (کانی سلیمان‌ه) له‌به‌ری هه‌ولیرنووسیوه که

(باقی بارزانی) تیدا شه‌هیدبوو.

په یامی

باشوور

له پال قه لای شیروانه وه
پارتیزانیکی گهرمیانی .
(قه ناصه) که ی کرده دیاری
بو (شرقان) یکی کو بانی .
(هه کاری) شایه دی دهدات
(هیژی پشتیوان) به لگه یه
ئهمه ری بازی (ئارام) ه
بو (یه کییتی نیشتمانی)

پایزی ۲۰۱۳ که رکوک

به رده باز

ئای چهند شیرین و پیروزه
ئهم ریباره.

ئای چهند دلگیرو نازیزه
بیری تازه !!

گهر وانه بی چون ده توانیین ،
بگرین ریگای ئهم هه ورازه .
ئهمه ریگای کاک (شیهاب) و
کاک (ئارام) و....

هه زارانی وهك (ریبان) ه
من دلنیام ..

تهنیا هه ر ئهم تووله رییه
به رده بازه .

ئەیلولی 1996

به رده شان

ئامانچ

كه باران به خووردادهكا .
 دهبيني رووبار هه لدهستي .
 كه خاكيش تينوويه تي دهشكي
 چووزهره گياي نهرم وناسك
 له بن بهرديش ..
 ناوهستي .
 كه شاعير نهرمه ژاني بي
 وهك ماران گاز گينگل دها
 نارام ناگري ،
 هه تا شيعريك هه لنه بهستي .
 منيش .. هينده چه وسامه وه .
 كه وتبووم و هه لسامه وه .
 لهو روژه وه ..
 كه قه لهم و چهك به دهستم .
 هه رچهند ... دلم به نازاره .
 چونكه ئامانجه كه م دياره ..
 تا خوينم بجمي ...
 ناوهستم .

قوجه بلاخ / 1987

ژیان

لهوساوهههم ..

لهسای لووتکهو بنار ئهژیم .

ههروا ئهژیم .

لهو رۆژهوه پیم گرتووه،

ریم گرتووه.

ئییستایش لهپیم.

ریگای شاخ 1981

راپه‌رین

گوندیک ..

لهنیو شهوه‌زن‌نگدا

تارماییه‌کیان بهدی کرد.

نیشتنه سه‌ری، بهه‌لپ‌رین.

به‌دهیان گوند ....

که‌ئه‌وه‌ه‌واله‌یان زانی

له‌ئاستی خویان راپه‌رین .

1983

چهوسانهوه

لهگونديكى راپهريوى كوردستاندا،
چهند جوتيارىك.

لهدهست زۆرو چهويانهوه،

پهريشان بووبوون... بهجاريك .

پردى ناراميان پسابوو ،

دهست بهخهنجهر،

ريگيان گرتبوو لهسوارىك:

خوبزه... خوبزه.

برۆپرو به (مام ئاغا) بلى

جهنابى گهر وا دهر دهخا

لهگهله ئهودان بهگ ومير وشيخ وكويخا،

گشت كريكارورهنجدهراني ئهم دنيايه،

پالپشتى منى (مسكين)ن.

روژى ههردى برپرهى پشتى چهوسينههر

دهدن لهزهوى ودهيشكينن .

1983 شهوگپر

*لهژماره (8) ى گوڤارى بانگ دا بلاوكراوتهوه.

هه لسانه وه

ئه مشه و

له خه وما شه هيدىك،

له گوره كهى هه لسايه وه،

كه هاته وه.

له هه قاله كانى پرسى:

كى ده توانى ولا ميكم بداته وه:

كه قاره مانىك ئه م خاكه،

به خويى خوى ئاو ده ديرى.

كى ده زانى

دلى دوست و نازى زانى ...

له پاش خوى،

به كى ده سپيىرى؟؟.

1983

هۆره

روژى سهدان لاو..

لهقه ساپخانه.

بكه ن به دارا ،

يا به نيشانه.

روژى دهيان پير..

ئاواره ي خوار كه ن.

ژير پي ي زينداني ..

پر له بزمار كه ن.

دهستي ئەم گه له ،

دهگات به و خوړه .

به سهدان ساله .. ،

بو ي دهكات هۆره .

1974

تۆله

تۆله م له زۆردار..

ده سیینم.. ئە ی خوا.

مالی بردووم..

بی پەروا..

ئە یخوا.

بی شەرم لەتۆ،

پییم دەلی: ئە یخۆم.

کە ئەو، مالم خوا،

ئە ی خ وا ..

ئە ی خ و م.

1974

سەرگه‌نو

ئاللا

بۇ بالاي كۆشكىكم روانى .

خشته كانى ...

كاسه سهرى

هه ژاروچه وساوه كان بوو .

كه زياتر لىيى وردبوومه وه ،

ديكۆرى رهنگينيم بينى ،

زۆرباش زانيم ،

به فرميسك وخوينى مژراو ..

دامه زرابوو .

له سايه ي دا .. هه لوه سته م كرد

زه حمه تكييشيك دۆش دامابوو .

منيش هۆشيارم كرده وه ،

ئۆرگانىكم دايه ده ستي ..

تيانووسرابوو :

(... رۆژى دادى)

بومه له رزهى قينى پيرۆز..
 بوركان وبازوى رهنجدهران،
 كۆشك وقه لاي سته مكاران،
 دهروخينن،
 چه وساوه كان .. له شوينه كهى
 به ههشتى به ختيارى مروڤ..
 پيڤ دهينن.)

ئەويش وتى :

باسا پيژ بيت ئەو برينهى
 له روحمدا هه لکه ندر او ه.
 بو سهر ئيسكان شو ر بو ته وه،
 وهكو خو ره، وهك تيرا وه.
 دهبا هه ردهم شه كا وه بيت،
 ئەو ئالايهى
 به خويني شه هيدە كانمان ...
 نه خشيندرا وه

1987 چه مى پيزان

پهريشانى

به منالى..

له تهمه نى ههشت نوسالى.

كاتى روانيم، زورباش زانيم.

ژيان وهك دوزه خيك تاريك بوو.

سه يريكى بهر مالانم كرد،

رچيكى چهوت وباريك بوو.

سه رم هه لپرى بو تكا.

به سه دان جار دلّم شكا.

خوم نيوشالاي ناكرو...

له ژير سيبه رى دووكه ل دى.

ره وره وهى بهخت وته مهنم..

زور په شيو و په له پهل دى.

ديوى ره شى فاشيستته كان،

دهيان پانى.

بونيو جه رگه ي پهريشانى.

1974

به غدا

* جهژنانه

ئەى ھەقالان ..

قەت پيىم مەلئىن (پيرۆزە) .

كەريشەى دل لەداخاندائۆزە .

جەژنە .. ناکەم ،

چونكە دلّم غەمگينه .

ھيچ بەجەژنەى نازانم ، ماتەمينە

سالان ... خەلكى ،

لەرۆژى جەژنە شادبوون .

لەبۆ سەيران ،

لەكوردستان .. نازادبوون .

كەچى ئەمسال ،

لەجى ي سەيران ماتەمە .

سەران سەرى نيشتمان

ھەورو تەمە ...

جەژنى قوربانى 1974

بەرگەلۆو

* ئەم شیعەرە لەئەنجامى بیستنى تراژیدیایەكى دلتەزین .. بووبە جەژنانەى ھەقالە کانم .

ھەر ئەو پۆزەیش ، لە (تایپ) ی (ھیزی پزگاری) چاپ ویلاوکرایەوہ .

** لە ژمارە (9) ی گۆقاری شەھید لەئەو وروژی 2000 دابلاوکراوہتەوہ

گهل و ئالا

من گه ليکم...
 راهاتووم له گهل زولم و
 له گهل زور و..
 له گهل ژيانی تفت و تالا.
 من گه ليکم...
 خوشيم به ده گمه ن بينيوه،
 له ماوهی هه زاران سالا.
 من گه ليکم...
 ده با گه لان گشت شاهيد بن..
 کوئم نه دا...
 هه تا بووم به خاوهن ئالا.
 2010 که رکوک

ئالآ

من..

.. له كوردستان

له ولاتى خۆم

تۆش..

له عىراق و

له ئىران و..

رۆم.

ئالآى خۆت

بۆ خۆت

ئالآى خۆم،

بۆ خۆم.

دوو پیره میرد

پیشکەشه به شه هیدان (نازمی حمەى سلیمان) و

به (مام شوڤش) بیره سپانی

دوو پیره میردی برای چهك .

له نیو قه دی هه و رازیک دا،

گه یین به یهك .

لیکیان پرسى ،

دوو هه قالی ری ی تیکۆشان .

به و ته مه نه ..

چۆن توانییان ،

چهكى به رگری نیشتمان ،

بكه نه شان .

یه كه م وتی :

من بویه سه ری خۆم هه لگرت ،

چوونكه سه رم ،

له (هندرین) بهرز تریوو .

داگیر کهران ده یانه ویست .

له دوو اچاره کی سه ده ی بیست .

به قاشوی (شهق) بیکهن به (گو)

چون دانیشم ..

دهسته و نه ژنو.

ئه دی نهی تو ...؟

دووه م وتی: منیش بویه

ئه م که وشانه م کردو ته پی.

دپ به هه وری ترس دهدهم،

به ره و قه ندیلی به رخودان،

که وتوومه ری .

چونکه زورداران دهیان ویست.

له دوا چاره کی سهدهی بیست.

دهستم له بازنه ی که له پچه و

پیم له کوّت و پیوهن دا بی.

بناری پیره مه گرون 1988

مالوئيرانى

ده گيړنه وه ..

له گونديكى داوينى چيا ،

له گه رميڼى .

له (ئاغا) وه تا (مسكين) ي .

هه ره هه موويان ...

ده بڼه نيزه ي سهره پرمى داگير كه رى .

بيباك له وه ي

مالى خه لكى ويړان ده كرى ...

به لام خويان به رزه ك بانان ،

بچنه ده رى .

كه چى كاتى چاو هه لدينن ،

چى ده بينن ...

كه لبه ي تيژى (بيلدوزهر) ي .

مال به ماليان ويړان ده كات ،

كوڅكى كارتونى ناواتيان

ده پوخيڻي.

که ته پوتو زيش وهك ههور

بهري رووناكي .. ده گري،

چهند زهر نه قوته ي نهرم ونول ...

له هيلانه ي گهرم وگوردا،

ده خنكيڻي.

به بهرچاوي همووانه وه ،

چوله كه يه كي به هه لويست ،

ئه وسنووري بيدهنگيه

ده شكيڻي.

به ديار سهري فهريمانده وه ،

ديت وده چيٽ ،

به رقه وه .. ده جريويڻي.

ده گيرنه وه ..

له گونديكي ويړان كراو، له گهركي.

له پال كه لاوه روخاوي ،

ديله سهگي.

له ژير كوليته رماوي ،

سهر دهر دینئی .
 گوجیله شیرمژه کانی ،
 له ژیر زنجیر دا ده بیئی .
 به بهر چاوی چه ند جاشه وه ،
 سی چوار جاری ، دهنووسکیئی ،
 چی تر خوی بو پاناگیری ،
 به هه لپه یه ک ..
 فهرانده که ده توقیئی .
 سی چوار جار په لامار ده دات .
 تاده یکوژن واز ناهییئی .
 ده گیرنه وه ..
 له گوندیکی داگیرکراو ههنگه لانی .
 له گهل دیزه و گوزه ی مالی ،
 له دالانی .
 شو فهل وردو خاشیان ده کات ،
 ده بیئت به هوئی وروژانی .
 ره وه ههنگی تووره دهن ،
 هیرش دهن ،

دانا مینن .

چزوی تۆله ،

دهچه قینن .

ئهی خه لکینه ...!

ئوهی ئیستا ، جی ی پرسیارو ...

سه رسوورمانه ،

دهبی هه مووی بلیین یهک یهک .

دوا دیواری وشکه کهک ..

دووا خشتی خویندنگاو مزگهوت .

بوون به که پهک .

نه زنجیر پسا ... به نزا ،

نه مروقی کیش له وگونده ههستی بزوا ،

وه کوپیاویکی به ئه مهک .

له سه نگه ری برگری دا

دهست داته چهک .

1989 بناری قه ندیل

قه له م فروش

ئەى ئەوانەى لە شىئەىى ..

خۆتان بە كەله شاعىرى

خاكى لەت لەت، يئاس دەكرد.

ئەى ئەوانەى ..

لە ژىر نووكى ،

زەختەى سانسۆرى بى مؤلەت

شىعەرتان دەكرد بە بەنج و....

سەرى هەزاران هەزارتان،

پى كاس دەكرد.

ئەى بۆ..؟

بەرانبەر بە زۆردار.

دارو بەردىش، هاتنە گوفتار.

كەچى ئىوه ،

لە بەردەمى تەختى سولتان.

لەسای كۆشك و ديوانى خان،

دۆش دامان و كەچ بوو ملتان.

تەنيا و تەنيا.....

بۆ ئافەرىنىكى درۆ و دوو تىكەنان؟؟

1986 دەشتى كۆيه

ترس

دوینی.. شاعیریکی باش بووی.
 نه یاری قه له می جاش بووی.
 شیعره کانت وه کوباروت..
 خۆت بزێو و دهم هه راش بووی.
 دهیان لاوت له خه وه لهسان
 ریگای شاخیان گرت به رو..
 بوون به پیشمه رگه ی کوردستان.
 ئه ی خیره خۆت
 بویته سه ربازی (قادسیه) و..
 سوپای ئه نفال...؟؟
 من ده ترسم روژی دابی
 ببیت به خاوهن گوڤار و..
 ده زگای هه وال.
 ئیمه مانان.. بیینه ده رگات..
 جه نابت.. ده رمانکه ی به پال.

1987

شهو

شهويکي ئهنگوسته چاوبوو،

جووته پيالوهکهي دايکم

به جي هيشت و..

به ريگايکدا ريکهوتم.

چواردهورم ..

بيشهوهه لدير بوو.

ريک ته مهنیک به ريوه بووم..

ورينه ناکه م..

نه خه وتم.

که چي ئيستايش ..

ئا.. به م روژي نيوه پويه

چاوم رهشکهو پيشکه دهکا،

ماندوو ..

ماندوو، هه رنه سره وتم.

سه رسام مه بن ..
 خه ريکه ريگا ..
 ون ده که م
 (ماله گه وره) که ی جار انم ..
 چی به سه رهات ..؟
 ناز انم له کام ده رگا بدهم ..
 وه رن تو خوا ..
 بمدوژنه وه
 نا ونيشانی ئيستم دياره
 له گوگلی ويژدانه وه ..
 گه پان بکه ن.
 خنکاوی ده ریا ی ئيجه نيم
 من خنکاوی گو می نه وتم.

2016.5.1

که رکوک

سەرفرازی

ئاوڤ دەوه...!

رابردووويهك پراو پره..

لهسهروهري و..

له شانازی.

راگوزهريك..

ئيسك وپروسی خويناوی،

بوته پرد و..

بهردهبازی.

دنياين...

گهليک ئەمه رييازی بيت،

سهردهکهوي،

ههردهگات بهسەرفرازی.

2014

که رکوک

داستان

گهر شاعیریک

خوی بینیبی،

له به رشوراوگهی ئاگردا .

گهر شاعیریک.

خه لکی مشهختی دوونسکووی دوواندبی،

له سه ره فرو .. ژیرچا دردا.

گهر شاعیریک

غه می خاکی دابی به سه رنه پری شاندا.

به شاخاندا داچورابی،

هه لگه رابی به هه ورازی تیکوشاندا.

بروا مه که ن نه لیرانه و...

نه له خاکی گویزان و خوین.

له هیچ شوینی

بو شیعریکی .. دابمینی،

نه زانی چی بکا به هه وین.

شه وگاریکی زور تاریکه

هه وری تاوان ..

کوردستانی داپۆشیووه.

روژگاریکی گرژ و مونه

هه ش .. بوته خه نه ی نو بووک و

ده لئی خمخانه باریوه .

له روژگاریکی ئاوادا....

هیند ئازارمان پی گه ییوه.

گه چاوی سو مای نه پر ژابی ..

ئیمه ی دیوه .

گه گوچکه یی که رنه بووبی

هاوارمان په رده ی سمیوه .

له قوناغیکی ئاوادا، پر سیار ده که م :

له و هه مووتان ده که رین دژ گه له که م.

کامیان بکه م به هه وینی بوئه م شیعره م :

کاره ساتی (ئه نفال) هکان

یا شه هید بوونی (هه له بجه) م .؟؟

نانه ژه هراویه که ی (مار دین)،

یا دوا سه رنج بو گونده که م .؟؟

فرمیٔسکی چاوی ئاواره‌ی

(نوگره سه‌لمان)

یاهاواری ژیرئه‌شکه‌نجه‌ی

سه‌ده‌ی بیسته‌م؟؟.

خۆله‌که‌وی زه‌وی سوتماک ،

یا دوانووزه‌ی

پیری که‌نه‌فتی ژیان ئه‌سته‌م.

دوا دلۆپی خوینی (مامۆستای ئاشتیخوان)*

یا دوا بینینی کیزه‌که‌م؟؟.

نرکه‌ی سروودی پێشمه‌رگه‌ی

ژووری زیندان

یا دوا نیگای هاوسه‌ره‌که‌ی،

به‌پریاری (یاسای دارستان) ی سه‌رده‌م.

کردیان به‌خۆراکی سه‌گ و

له‌مه‌نجه‌لدا، کردیان به‌ته‌م ..

1988بناری قه‌ندیل

* مه‌به‌ست شه‌هید (قاسملو) ه

** له‌ژماره‌(2) ی گۆقاری (بانگ) دابلاو کراوه‌ته‌وه

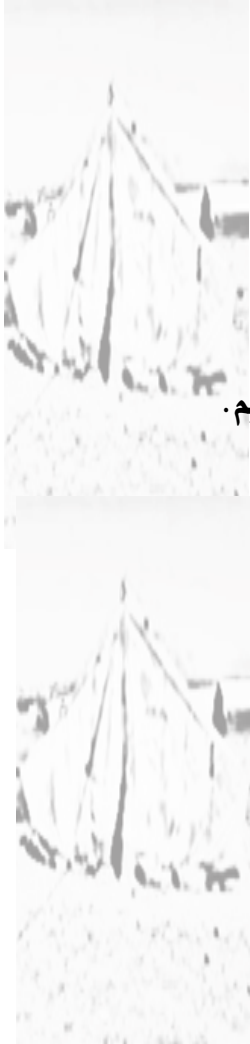
شۆره بى

له پال گونديكى ويرانه،
 شۆره بى يهك، وهك كچى شوخ
 پرچى به شانە كردي.
 وهك بيريقانكي گراو
 به رهو رى ي پان
 به لهكى خوى هه لگرد بى.
 له ليوارى گومىكى مهنگ،
 شين وهك چاوى كچى قه شهنگ،
 تاكو ئه ژنوى چه قانديبوو
 شنه ي شه مالى ئيواران،
 نه سيمى فينكى به يان
 هيند بالايان هه ژانديبوو
 وهكو ريبوارىكى تينوو...
 وهك جووتيارى گوند لى ونبوو..

تا چاوى حەزى تەماشام
 بېرى كوردى، ورد بوومەوہ:
 ئاوى (ئاسۆس) و (دوكان) م
 خويىناوہ كەى لاي (دەشتىو) و
 (شارستين) م
 تاكو زەندى تەزاندبوو..
 وەك پياوانە ويازانە و مؤرو
 قەوزەى كەسكى ،
 لەگەردن وقۆل و باسكى، ئالاندبوو .
 چاوەكانم وەك سمۆرە
 بەقەد بالاي دا ھەلگزانە
 ئەوجا زانيم ئەو نەشميلە ،
 بۆ پەنگى زەرد ھەلگەرا بوو؟
 چونكە پارچەى (ناپالم) يك
 كاكوئەكەى سوتاند بوو

قەلاسيۆكە 1986

-رہ شہ با *

ہہرتو ما بووی ئەی رہ شہ با ..

چیت دەوی لیم...؟

ہہر دەواری شپ شک دەبەم.

ئەویش خیرەو مەند، داویە پییم.

لەسایە ی دا ھەلدەلەرزیم.

بە پالە پەستۆ ..

تیا دەژیم.

گڤە گڤ چیتە لە بن گویم.

بو وادەکە ی ؟.

گەرەکتە لیمان بفرینی .

یا کۆلگە ی بشکینی.؟؟

ویژدانت بی، ماران گەستم.

تۆ نازانی، کەچەند پەستم.

لەشوینی باو با پیرانم ..

رایان گواستم .

وه ره ..

گوى بگره له ميژووم ،

له هه ليه ستم:

له گوند و شارى خو ماندا،

ده ژيائين ...

ژيائى نازادى.

هه تاكو بليى بى وهى بووين

به لام دوژمن ره وای نادى.

به ناچارى ئاواره بووين ،

له ترسى چه قوى جه لادى.

چهند هه واريكمان ئاوا كرد،

ئوردووى داگيركه ر سوتاندى.

ژيرشاخ و كه ندمان هه لدرى،

(شوفهل)ى هيئاو ته پاندى.

په نام برده به رمزگه وتى ،

شه پولى لافاو روخاندى.

هانامان برده به رچه مى،

چاوى بهد ره وای نه بينى

فرۆکه.... ئاگری هیئا

هیشوو هیشوو

وهك پێژنه‌ی باران باراندی.

سنووری سهر دلمان بپری

له‌م هه‌واره‌ گیرساینه‌وه .

ته‌واوی نه‌حه‌ساوینه‌وه.

تۆش ..

لیره‌ لیمان ناگه‌پری ی،

بو کوی بپروین؟؟؟

چیت دهوی

له ئیمه‌ی غه‌ریب ،

چیت دهوی

له ئیمه‌ی ماندی؟؟

1988

دیلتزی

*دوای ئەنقەڵەکان بەمخێزانەوه ئاواره‌ی (ئێران) بووین، سەرەتای پایز(پەشەبا) هەڵی کرد،
خێوه تەکه‌مانی پوخاندن ئەم شیعەرەم بەو بۆنەیه‌وه نووسی .

واناى يه كيتى *

مرو چؤن گورانى ده چرى

بالنده چؤن ده جريوينى.

شه مال چؤن ده ناليينى.

ئاويش ئا وا..

(وانا) ي (يه كيتى) ده خوينى.

وهرن تاوى گوى بيستم بن..!

له واناى ئا و حاليتان كه م

كاتى كه جوگه و خوره..

ده بنه هوره و به ستهى كانى ..

كلووى به فر وپشكى باران

ده بن به چه پله و به دهؤل،

ئا ههنگ ده گرن له ئاميز

لاوى هارهى جو م راده كا..

كچى هارزهى رووبار دينى..

هيدي هيدي له نجه ده كه ن،

له ليوارى (وان) و (دوكان)...

شايى رهش به لهك ده گرن
 له پر شه پۆل به تووندى دى
 سه رچۆپى شايى ده گرى
 په لى ده گرى بۆ ده شتايى و..
 قه دپال و ليژ
 ده پۆن.. ده پۆن..
 هه تا ده گن به (يه كيتى) و..
 به (... چاره نووس)
 له ئه نجامى چهن هه لچوون و
 نيشتنه وه.
 چهن كه م بوون و
 زۆر بوونه وه..
 ده بن به ده ريا و
 ئوقيان نووس.

هاويىنى 1985

ده پشتى كۆيه

* نهم شيعره له ژماره (4) ى (رزگارى) نۇرگانى (يه كيتى شۇرشگىرپانى كوردستان) بلاو كراوه ته وه.

په رينه وه ...
گهر له م به ره وه
گورگيش بمانخوا ..
له پردى نامهر د
نا په ريينه وه .
گهر له غه ريبي
له برسا ..
بمريڼ ،
سه ربه رز نه بين ...
نا گه ريينه وه .

نه ورؤزى ١٩٨٩

لاوين

هاوار

له کۆنه وه .

ئیمه گه لیکى بیوهی بووین

ناحه زه کان ..

دین و خوینمان ده خۆنه وه .

له کۆنه وه ..

یا به له شکره وه هاتوون

یا .. میوانی

ئه وان بوونه به خاوه ن مال

شه و روژ بپارپیته وه

نارۆنه وه .

بلیی ئیره واری خۆمه ..!

بۆت دین به تف و جوینه وه .

دهستیان بپروا تعریبته کهن

شمشیر بۆ که رووت دیننه وه .

رازى نابن...
 داواى مافى خوٲتيش بكهيت
 زامى ئه نفال دهكوليننه وه.
 بليى (جه پهر) يكم هه بيٲ،
 تيروريستان نه پهرنه وه
 (حه رس قومي)...
 ده بوورٲينه وه.
 ئه ي مروٲه دوستانى دنيا
 ئيوه له كوٲن
 چاوتان لييله؟
 گوٲتان كه ره..؟
 ئه ي نا بينن..؟
 ئه ي نابيسن..؟
 واديسان كه ركوكى زامدار
 هاوار دهكات.
 به برين و به خوٲينه وه.

2013-7-13

كه ركوك

زهیتوون

که هاتمه وه شاره که ی خوّم

بووینه وه به ئاو و ماسی .

ههنگاو ههنگاو ..

چوومه پیّشی ..

به ره و ئاشتی و دیموکراسی .

ئالایه کی سهوزم هه لدا و

تفهنگه کهم ..

به دار زهیتوونیکدا هه لواسی .

کووتریکی په یامبهرم

به ره و ئه و دیوی چه مرین نارد .

چله زیتوونیکم پیّ سپارد .

له وسه ره و که هاته وه

چهند چه کیکی بوّ من ئه ژمارد :

شمشیر، پشتین، (عبوه) ..

چی و چی ..

پرسيم ئەى له پايتهختى ولات

هيچ ده گوڤرى؟؟

وتى سهيرى ژير بالم كه،

بيينه ...

وا خوين ده چوڤرى؟

پرسيم :

ئەى ئەوه له بهرچى؟

گوڤتى :

جهرگم بووه به خوين

سبهى دین و ..

ده مانپيكن ..

تانك و ..

قانتوم و ..

ئا پاچى ..

2014/2/6

كهركوك

خهو

له نیو خهویک
 خوشدا بووم
 لیقه‌ی سهرجیم بر
 شه‌وه‌که‌م.
 لایه‌لایه‌ی ئه‌وسه‌رده،
 خوشتریان ده‌کرد خهو
 له‌پر له‌خه‌و رایچه‌کاندم
 هه‌لسانه‌وه‌ی (پیش‌ره‌و) ه‌که
 ریگای شو‌رشم هه‌لبژارد
 ده‌ستم دایه (برنه‌و) ه‌که‌م.
 دلنیابن کۆل‌دان نی یه..
 تا رزگاری نه‌ته‌وه‌که‌م.

۱۹۸۱

راپرسی

بو دهبی نئیمه وه کورد

باسی بیزاری بکهین.

بو دهبی هه ردهم خهبات

دژی زورداری بکهین.

ناشتیخوازین و دهزانین

شهپر هوئی مالویرانی یه

بو دهبی ناچار کرین ..

تاشه پری پزگاری بکهین .

گهرله پرا بردودا له مهیدان

گوومان بو دهرناکرا

وا شکورئه مپرو ده توانین

باشترین یاری بکهین .

شهپر هه و دوو بهرکی

وابه جاری کوشتمی

په تابه کی ترسناکه ،

هه ردهبی چاری بکهین .

نئیمه .. دهستی برابه تی

بۆگەلان دريژ دەكەين
 گەرئەوان ديموكراتخوازن
 ئيمەهاوكارى دەكەين.
 والەئاسمانى (UN) دا.
 ئالاي گەلان دەشنيتتەوہ
 دەبا(ئالاي كوردستان) یش
 خومان خاوەندارى بکەين.
 ئەم ھەمووسنووړە تاکەى
 بۆھەر پارچە پارچە بين؟؟
 بائيمەش پاپرسى بکەين..
 بارىکەو بارى بکەين .
 بۆدەبى تورک وعەرەب..
 مافى رەواى خويان ھەبى
 با ئيمەش وەك ھەرگەليک،
 مافى خوؤ.. ديارى بکەين.

کەرکوک 2004

رهوشت *

دوو رهوشته...

وهك ئاوی سپی و پرش وایه.

یهکیان سه‌رچاوه‌ی دوزه‌خه

ئه‌وی تریان هی به‌هه‌شته .

خۆت به‌راوردی که لی‌ره.

ئاوی جوگه‌ی به‌هه‌شت شیرین،

ئاوه‌که‌ی دی.. تال و شویره.

دوو په‌یامه.

په‌یامیکیان برایه‌تی..

هه‌روه‌ک یه‌کی وخی‌روبی‌ره .

خاوه‌نی په‌یامی دووه‌م..

شو‌قینییه..

که‌پول‌له، کت وکویره.

دوو میژوو وه..

میژوویه‌کیان

میژووی شه‌پرو..

په‌لاماروزولم وزوره.

ته‌ماشای فه‌ره‌نگیان بکه‌ی،

(ههلهولهو تالان وسوتان)

جيگاي زوره.

(حهرس قهومي) و(مقاومه) و...

سهدان ناوي جوراوجوره.

هر ئه نفال وئاواريي..

ههرفه رمانى ديكتاتور.

دووميژووه...

ميژوويه كيان،

زه برو زهنگه وسه رگه رداني.

ئاواريي ومالويراني.

چه وسانه وهو پهريشاني.

روخاني ديڤر... و مزگه وتان..

له كوئنه وه هه تا ئيستا.

سوتاني (مهسحه فارهش) و

(قورئان) هكهى خوا و(ئاقيستا).

هه رله سه رده مي نووزى يه وه،

تا.. پرمانى قه لاكاني پاشاي كوره.

به لگه.. زوره.

دووميژووه

ميژوويه كيان له كوئ ونوي،

لوتكه‌ى هه‌لوئىستى ئىنسانه.
 دوئىنى (قه‌ندىل به‌غداى هه‌ژاند)
 كه‌سىك دىلىكى نه‌كوشت و...
 تۆله‌ى ئه‌نفالىكى نه‌ساند.
 سنووره‌كه‌ى خۆى نه‌به‌زاند.
 دوومىژووه..
 مىژووه‌كه‌ى تر
 دواى روخانى پاشاى له‌رزۆك
 ده‌رهينانى له‌ ژيىرزه‌مىن،
 له‌ دواى پارانه‌وه‌ى سه‌رۆك
 (قائدالچروره‌ى ((جبان))
 سه‌ربازى فشه‌و ترسنۆك
 ئىستائىش هه‌ر شكانى پىنووس،
 كوشت و بېر و شه‌ر و شوپره.
 كوشتنى (عمر) و (على) و (حه‌مه‌بوړه)
 دوومىژووه..
 مىژوويه‌كيان،
 وه‌ك شه‌ونمى به‌يانىانه.
 وه‌ك په‌ره‌ى گول‌گه‌ش و جوانه:
 كاتى كۆترۆكه‌ سىبىيه‌كان..

له دار ته له کان دابه زین .
 کاتی شه پوئی لاهه کان ...
 وهک بریشکه .. هله ده به زین .
 شه قام پرپوو له بانگه واز .
 ماموستا پیشره وی گهل بوو
 سروود ده خویندرا به ئاواز .
 با لافیتهی خویناوییان
 له ئه رشیفی نه ته وهی بی پاریری :
 - (لییره ناروین)
 - (به لی بو ماددهی 140)
 - (نه خیربو بهندی 24)
 - نه وهی دژی ئه م شاره بی ..
 سه ری شوپره .
 له گهل گرمه و ته قینه وه
 تهرمی ده یان
 ((کوردو عه ره ب و تروکمان))
 خوینیان تیکهل بوو له وگوره .
 دوو میژوووه
 میژوو یه کیان
 وهک په لکه زیړینه جوانه .

سهوزوسپى وزهردوسوره.
 دهستىكى لافيتەى ئاشتى ..
 دهستهكهى تر يەكسانىيە.
 دەنگى راستى وئىنسانىيە.
 بانگى كۆمەلى ئازادو بى سانسوره.
 ميژووهكهى تر
 ميژووى ترس وتوقاندن و...
 بهرنامەى داگيركەرانه .
 رهوشتى دالەكه رخوره.
 هەر وهك لاپەرەى نەگريسيان
 تەژىيە لەكه پرو وخوره.
 ئەوه ((قه لا)) چاوى لى بوو
 كۆمىتەى... ((ئاگر)) شاهيدە
 هەر ((T.N.T)) و...
 مەرگى خەلك و تەقىنەوهو...
 تاوانەكانى تيروره.*

2008/9/6

كەركوك

* ئەم شيعره بۆ هەردوو تەقىنەوهكهى بەردەم كۆمىتەى ئىمام قاسم و
 تەقىنەوهى خۇپيشاندانەكهى 2008/7/28 نووسراوه .

به ره وئاشتى

له دواى زۆر وچه وسانه وه.

جاريكى دى حه سانه وه.

گلان، ديسان هه لسانه وه

شۆرشى بى پسانه وه.

كو بووينه وه.. به تاك وكو.

هه موومان بوينه وه پشكو.

چوينه سهنگه رى كه ژوكو

فيداكارى... هه تا نسكر.

تفهنگه كه م سه ره وژير بوو.

چاوى برنه وه كه م كویر بوو.

شۆرکراينه وه سه ره وژير.

راپيچکراين بوگه رمه سير.

ئا... ئىتر لهو سەرو بەندە
 كراين بەكۆيلە وبە بەندە .
 دوایی كاتىك گەراينەو
 ھەميشە دەچەوساينەو
 لەلانە دەرچوین .. بەپەلە
 بووینەدەرویشى كۆمەلە
 ئىتر لەھەردەوچياوچۆل
 ۋەكورىبوارى كۆل ەكۆل
 كرا بەبنكە دەشت و دۆل
 ھىزۋەھەریم وكەرت و پۆل
 وتمان: كورى چياوكەژين
 (كەم دەژين وكەل دەژين!)
 بۆيە. .. وا بەكۆل دەنالم
 ئەو زۆردارەى ھار و زالم
 بە تۆپ و تانك و ناپالم.
 ھەشرى كردبەمال و حالم.
 ئەوان و دەست نەپارىزان
 ئىمەيش ۋەكو گەلارىزان

گەردن وپەت، زام وگويزان
 كوردلەخاكى خۆراگويزان
 بەجۆرى بيزاريان كردين
 لەخەوتن بيداريان كردين
 بوخەبات ناچاريان كردين
 هاوارمانكردبەلا كوردين.
 تەنيا بەيەك چركە وخولەك
 ھزر و بىر و قەلەم و چەك
 شۆرشى نوى سوپا و فەلەك.
 ھىزى ھەمومان بووبە (يەك)
 چونكە ئىمەنە و ھى كوردين
 ھاتن و.. ئەنفاليان كردين
 كچان يان بە تالان بردين
 بەلام ئىمە ھەر نە مردين .
 وتمان با بەسبى دانىشتن
 زولم و زور، تيرور و كوشتن
 گوپرى بە كۆمەل .. وناشتن.
 ئىترەتا كەى خوین پرشتن

دوای دلشکان و دل برین
 کیمیا باران و .. سهر برین
 وهك شیر له لان دهر په پرین
 ههره موو پیكڅه راپه پرین .
 نیشتمانی جوان نازاد بوو
 روژ روژي مهرگی جه لادبوو
 دوژمن بیزار و بهر باد بوو
 دلی میلله تمان گوشادبوو .
 زور نازا و دلیر و چاپوک
 گه پراینه وه بهر وه که رکوک
 شارمان رازاوه ، بوو به بووک
 دوژمن په پری وه کوهه لووک
 خو مان دهر هینا له غه مان
 چیت زور دارانمان نه مان
 به خوشی و شینه یی و نه مان
 بووین به خاوه نی په رله مان .
 کاسه که پر بوو ، بوو ته ژي
 له داخ شه پری برا کوژي

ویژدان و ناخی کورددهژی
 وتمان: بژی کورد، هه ربژی.
 له و ساکوه که یه ک ریژین
 دوژمن .. دهزانن به هیژین
 خاوهن بریاری به پیژین
 له نیو خووخه لکا به ریژین
 ئیستا که واریزمان سواره
 کوردستان له دنیا دیاره
 له (به غدا) دا کورد سه رداره
 نابیی .. بدو پیین ئه م جار ه .

که رکوک 2004

پيروزی

له ساي پيروزی ئاسماندا

باران و رهنگى جوان ههيه

خوشهويستى ناخى منن.

جریوهی ئەستێرەى رۆحن

له ويزداندا ون نابن.

چهند بليى گهورهو مهزنن.

يهكيك لهو تيشكه سورانه

كه بو گيانى من روگهيه.

ئەویش وشەى

(پيشمهركه) يه.

ناکۆكى

له ميژايه ..

(مير) له گه ل (مير) ..

له (سوړان) وله (بادينان)

برا .. له گه ل براكه ي خوى

(قه لا چولان) و (ئه رده لان)

دانوويان .. پيڅفه ناكولى .

هه رده م ناحه زو .. ناكوكن .

له و پوژه وه ..

خانه قين بى (حوسين مه نسوور)

كه ركوك (شيركو) ي .. لى نه ماوه .

گه رميان بى (مامه پيشه) يه

مه خموور بى (فاقه) كوژراوه .

جاشولكه كان ..

پاشه ل پيس و ترسنوكن .

سالان يكه ..

بويه خاكان ده دوړينين

سەرگه وره كان (ريبان) هكان دسپرنه وه

بو كوژانه وهى چراى

نيو ره شمالي (كويستاني) يه كان

دهستبه خه نجهر..

بو بيگانه.. له سه رچوكن.

ئاخر.. هه ربويه له وساوه.

(دلى كوردستان) گوشراوه

(بير) له كه لله دا تاساوه.

(قودسى كوردستان) دوپراوه.

به بهرچاوى ويژدانه وه

سه گبه چه كانى (ئاستانه)،

پشتيوانى (حه ره بوكن)ن.

ئاخر بويه له (خانه قين) هوه تا (شهنگار).

له (ورمى) وه هه تا (عفرين)

له (په لكانه) وهك گورگى هار..

وهكو ئه ژديهاى خشوكن.

۱۷ - ۵ - ۲۰۱۹

كهركوك

هۆرهی چیا

داستانی ساتی

بۆ/ شهیدنامیق نا سراو به شاهۆ

داستانی ساتی

ئەمشەویش وەك دوینی شەوی.

لە بلند بلندی شاخەو،

چاو دەبەرمە چاوی ئاسۆ.

تا ببینم چۆن لەدوای تو.

ئەستێرە لەدوای ئەستێرە،

دادەكەوی.

بۆ سبەینی..

گەلی خیراتر لەدوینی.

بە دیداری چەوساوەکان

شاد دەبمەو.

باسی داستانهكهی (ساتی) و....

بوخچەیی دلم دەكەمەو.

پییان دەلیم :

فەرموون ئەو بەیلەیی چاو،

و هەكووتالیکی رەنگین،

خوینین بوو.

دەرگای سینه دهکه مه وه،
 جهرگی کون کون با ببینن،
 سوّبای کونیان بیر دینمه وه.
 کونه برینیان دهکولینمه وه.
 ئەلیم: فەرموون ..!
 سەر به م ئاگردانه دا بکه ن!
 ئەوا شیعر.. قولپ دەدا،
 وهکو مه نجه لی سەرئاگر.
 چونکه دیدهم
 (شاهۆ) یه کی لیوه دیاره
 له ئاسمانی (شۆریجه) وه دیتته خواری.
 باله کانی مائئاوایی له شار دهکه ن،
 هه موو که رکوک چاویان لی یه
 (گزنک) له نیگای دهباری.
 چونکه دیدهم له ئاسۆی (خالخالان) وه،
 هه تا (حه مرین) ..
 گرێکی سووری لی دیاره،
 له باوه شی ئاسمانی شین له پ دهکوتی.

باباگورگوری نازیزه ،

ئاگر بهربوته دهروونی

قرچهی جهرگی دی دهسووتی.

* * *

ئهی شارهکهی (ئهسیری) کورد

بهخوشکانم بلی چی تر، رهش نهپوشن.

خورله زهرده ، بچنه سهربان ،

ته ماشاکهن (کونه کوتر)

چون هه ناسه هه لده کیشتی

(قهره چوغ) و (زورگه زراو)

بوونه ته وه به شوینی راو.

هه تا (حه مرین)

له تا وانا جهرگی دیشی.

* * *

ئهی شارهکهی (دلسۆن) ی کورد

بهغه مخوران بلی چی تر،

باشه ربه تی غه م نه نوشن .

با بهرگی پرسه .. نه پوشن .

چونكه قه تاره كه ى (پيشه)

له بنار (جهول بوړ) هوه.

سرو وده كه ى (سه يدبرايم)

له كه نارى (چه مېوړ) هوه.

بانگتان ده كه ن :

به شوين پيى تفهنگ دا وهرن،

خوينمان ، ريپازمان .. وون مه كه ن .

ئەى شاره كه ى (شه فهق) ى نوئ

له دانيشتووانى (چيمه ن) ت

پرسيار بکه :

رووناكيتان ليوه دياره ؟

پييان بلى :

ئوه تيشكى هه تاو نى يه ،

له وديوى كه لى (ياروه لى) يه وه

ئوه (بلا جكتور) نى يه ،

له پشت مالانى (ئازادى)

ته ماشا كه ن .. !

ئەوا بان (شوان) گپرى گرتووه

(ساتی) بۆته (قه لای دمدم)

نهك داروبهرد..

ههتا ئاسنیش دهسوتی.

* * *

ئهی شارهکهی شهقام دیل و...

دهرگای ههوشه مۆرکراوم !.

گرمه گرمه ...؟؟.

ئوه دهنگی دهۆل نی یه .

ئوه مهیدانی مهشقهکهی

لای قزلقایهی چۆل نی یه.

ئوه دووره، دووره، دووره.

ئوه تهپلی (بی، کهی، سی)

(هیوارهش) وهاوریکانی یه،

لهقهه پالی (شیوه سوور) ه .

روو له (قازان) و (مۆردخواده)

خوشکه (شوشه)

تهپلی سینگیان بۆده کوتی.

* * *

ئەى شارەكەى برين و خوى.

كە رووخواو بەزىوہكان... دژت دەدوين .

پى لەجەرگى توى تويت دەنين،

پييان بلى :

ئەى ئەوانەى سەرى شوپرتان ،

بردەوہ بەرپى ي شاوسولتان .

دەك نەفرەتى گەلتان لى بى !

بريا بەچاوى نەرمەوہ . دەتان بينى،

شەھيدەكان .. چەندبەريزن،

چون دەخرينە سەر سەر و شان .

وينەكانيان ، وەكونيشانەى نەمرى،

وہك وينەى گەورەو سەرۇكيان،

داوہ لەسينەو بەرۇكيان .

* * *

ئەى شارەكەى (زىپرى رەش) م .

كە .. روخواوى ...

كەترسنوكى، دۇراوى،

لەشەقامى زىر پى ي چاودا،

ههنگاو داوى.

پى يان بلى : ئەى ئەوانەى

دە ستتان چووه خوینی خوتان،

نەفرەتى ميللەتتان لى بیّت...!

پرۆن.. پرۆن..

گوى له (دەنگى گەل....) بگرن..!

تا بزائن .. به ملی وه کوکە وان و،

به جووتى چاوى مۆنه وه .

ئەوانەى ويىردى زاريان بوو :

((كەم دەژين وكەل دەژين))

به لىنى خويان برده سەر ،

ئەگەر بیّت و شههیديش بن،

له خاكى نازاد دەنيژرين

تا كوردستان رزگار نه بیّت

نارۆنه وه، نارۆنه وه ، نارۆنه وه...

ئەیلولى 1985

* شاھۆ فەرماندەى كەرت بوو له تىپى 21 ى كەركوك له نەبەردىكدا بۆبەرگى له پەلامارى

هێزەكانى رژىم بۆسەر گوندى (ساتى) له گەل خوشكێك دا شههید بوون.

خاك

له سهر ئارمگاي شه هيدىك،

هوئراويهك ..

هه لواسرابوو.

كه خويندمه وه،

وانووسرابوو:

هيندهئه م خاكه پاكه م ..

خوش دهويست

له پيناويدا دهمه وه به خاك .

بوئنه برى توى چهوسانه وه

دريغيم نه كرد

له دژى ناپاك.

1982

وه رزيكى نوى

بو شه هيدى نه مر

جليل صادق (حاجى شه لمهت)

وه رزيکی نوي

سه ره تاي وه رزيکی نوي بوو.

هيشتا پشکوی خاکی ته زیو

نه که وتبوو.

هيشتا رقی زريان وتوف وکړيوه،

نه سره وتبوو.

هيشتا هوبه ی بازی بیريان ،

ده واريکیان هه لنده ابوو.

به هه زاران نه ستیره ی سوور،

بوون به نه خشی سه رکاشانی،

تيکوشانم.

بوون به ره مزی،

راپه رين وکولنه دانم .

له گه ل یه که م چه خماخه دا،

له سه رسینه ی ته واريکی روژه ه لاتم،

گولیک پشکووت .

(گولہ) بووبهههتوانی زامی

(زهکیهئه لکان)

بووبه ههناسهی (لهیلا) خان.

گهیشته لووتکهی ههله مووت .

* * *

سه رهتای وهرزیکی نوی بوو.

(زهلی) و (ناوزهنگ)

پییهکیان ههرله (شینئی) بوو.

(چه کوچ) و (سادر)،

لهگه ل قوتهی (مامهنده) دا

چاویان لی بوو.

له (بلهکی) وه لافاویک هاته خواری.

به ره و (سیروان).

به ره و (ئه زمه پ) و (خالخالان).

به ره و لای (حه مرین) له پری بوو.

سه نادیده به زیوه کان.

گۆر هه لکه نه تو قیوه کان

له قوری شه رمه زاریدا ده تلانه وه .

له وکاته دا،

(حاجيله) ی کۆت و به ندکراو،

گهردنی بلوورینی شاخی،

زه ندومه چه کی هه ورازوکه ندوله ندی

ته وقی دیلیان پساندو

له سندی (مۆلگه) و (ره بیه) کرانه وه

***

سه ره تای وهرزیکی نوی بوو.

چیشته نگاوی شهشی سی بوو.

له بلندگۆی مزگه و ته که ی (دهروازه) وه

من و (شیواو).. گویمان لی بوو.

(عه لی نه بی)

سروودیکی ده خوینده وه :

سۆران.. چاوگه ی به رخۆدانه.

بتوین.. دهروازه ی پاپه پرین.

سلیمانی ..

شاری هه لمهت و قوربانی ،

واخه ریکی خۆسازدانه .

له پال (بهرده قاره مان) دا
 زه ماوه ندى سهره هلدانه .
 سبه ينى نوره ي (گهرميان) دى .
 له دواى هه وليرى مناره .
 له دواى (دهوك) ي خوراگر ...
 سهرانسهرى كوردستانه .
 من دلنيام ..
 تاجه گولينه ي سهركه وتن ...
 له سهرقه لاي (كهركوك) ده نرى .
 مزگيى بى (مامه پيشه)
 موژده ئه ي (كو ميته ي ئاگر)
 نيشتيمانم دوزه خى داگيركه رانه .
 سهره تاي وه رزيكى نوى بوو .
 خاله به خه) و (سهركه وت) و
 (نه هروقه سروكى) .
 روحي هه رسيكيان له وي بوو .
 له (قادراوا) پاچى جوتيارى راپه ريو .
 گوپى مهرگى چه وسينه رى هه لده كه نى .

له گهل گرمه ي توپ ودوشكا .
 دايكى شههيد، خوشكى شههيد،
 ديسان دليان راده چهنى .
 (كيوه رهش) سه رچوپى گرتبوو .
 (ئاسوس) له گهرمه ي زهما و هند .
 تاويك له خوشيدا ده گريا ..
 تاويكى تر پيده كهنى ...
 ***
 سه ره تاي وهرزيكى نوي بوو .
 روحيانه تي (مه لاي گه وره) ...
 چاوي لي بوو .
 كوراني (ده شتي هه ولير) و (بابا گورگور)
 نه وه كانى (حاجى قادر)
 به نيوانى (چناروك) و (ميرسه يد) دا ،
 تيژ تپه رين .
 چوونه كو لي (هه يبه ت سولتان)
 باوه جى ..
 بووبه نه ينى وبه ناو نيشان .

(به فری قه ندييان)

یهك یهك په لی راده کیشان.

(جه عفر) وتی:

با (جه وههر) تان له گه لدابی

جه وههر.. جه وههری ده بان بوو.

جه وههر.. به گورجی (شه مال) بوو.

به نازایی کاک (خالید) بوو

وه کو (سهر بان) قاره مان بوو.

جه وههر.. وهك (ئه حمه دقه مبهری) و

(نازادی حه مهی گه محان) بوو.

جه وههر وهك (سالاره سوور) بوو

تفهنگه که هی (شه هریار) ی له سه رشان بوو.

ههر ئه و شه وه..

له پال دیواره که هی (قشله)

خوینی سووری بوو به توفان.

بوو به هیزو وزه وته کان.

تهخت وبهختی زوردارانی

له رهگ وپیشه هه لته کان .

***

سه‌ره‌تای وه‌رزئیکی نوی بوو .
 (کۆسره‌ت و) (سه‌فین) پیکه‌وه،
 (دیده‌وان) یش ئاگای لی بوو.
 (قه‌لا) مزگیینی پزگاری
 (پایته‌ختی هاوینه) ی پی بوو.
 له (که‌سنه‌زان)
 چهند تانگیکی دوژمنی ساویلکه‌و نه‌زان
 ههر که له‌جاده.. ترازان .
 وه‌کو کیسه‌ل، چون بخریته‌کۆنه‌چالان،
 که‌وتنه‌ به‌ر ده‌ستی مندانان.
 ههر ئه‌و پۆژه..
 په‌یکه‌ری کارتونی پوخا،
 له‌بلندگۆی مزگه‌وته‌که‌ی (خانه‌قا) وه،
 له‌سه‌ر (مناره‌ی چۆلی) یه‌وه،
 چاری پزگاری شارماندا،
 بلند بوو، ئالای شه‌کاوه
 ته‌وار... (دال) ی هیئا خواری،

له گه ل هه والی سهرکه وتن

تاجی سهره وری ئەم شارەش ،

نرایه سهر (خهجه باوه).

***

سهره تاي وهرزیکی نوی بوو.

هۆزانیکی (به رهنگاری)م،

بروسکه یه کی به په له ی،

بۆمه کۆی (بروسک) پی بوو.

کی دهنانی له وکاته دا،

رۆحیانه تی (حه کیم حه مه رهش)

له کوی بوو.؟

(مامه پیره) گپرایه وه:

ئاو ره کان.. له ئۆردوگا وله شاره کان .

موژده ی سهرکه وتنیان پی بوو.

(حاجی هه لمهت) چۆن جارانی،

به گپی سوور..

هه وری ره شی شه قار ده کرد.

ئه مجاره هیشیان چاوم لی بوو

له گه لّ شه پو لي ميلله تدا
 شيخي چو لي رزگار ده كرد...
 نه مجاره يشيان، له گه لّ لاهه عگيده كان،
 له گه لّ پيره ره شيدده كان،
 له گه لّ خزم وكه سو كاري شه هيدده كان.
 تفهنگي تو له ي سوار ده كرد.

***

سهره تاي وهر زيكي نوي بوو.
 (بنه سهراوه) ناگرداني راپه رين و،
 مه كو ي (سرك) و (بروسك) ي لي بوو.
 ئيواره بوو..
 شاننه، شاننه، ... كو بوينه وه.
 هه رپيشمه رگه وچه ندنورد يك نان .
 له گه لّ پشتين و فيشه كدان.
 شه تهك دران.
 به ري كه وتين.. به ره وه مه به ست.
 له گه لّ گري (بابه گورگور)،
 له گه لّ (كاني دوومه لان) دا

په یمانمان بهست.

ههر ئه وشه وه ،

سه دان پيشمه رگه له پرى بوون.

روحيانه تي (مه لائاراس) و (مام براييم) ..

له (هوكاشه) چاوهرى بوون.

(ته په) وهك جاران به ئاگا .. نه نوو ستيبوو.

(ره حيم ئاوا) ...

ته نوورى مهرگى داگيركه رى داخستبوو.

بوپه منيش له سهر (كه لى ياروه لى) يه وه

هاوارم كرد:

هو هو ميژووى پرشانازى.

ديسان موژده! موژده بوخه لكى بارمته ،

بوكه س و كارى (ئه نفال) و بوژيندانى.

پيروژبى واجارىكى تر

(كه ركوك) ي قيبه لى كوردستان.

ديته وه ئاميزى داىكى نيشتيمانى.

***

سهره تاي وه رزيكى نوئ بوو.

به‌رله‌نه‌ورۆز(ئه‌سیری) له(شیخ محی الدین)بوو.

موژده‌ی رزگاری (شۆراو)و

(سیکانی)و(به‌رته‌کیه‌ی پی‌بوو.

ئیتر رۆحیانه‌تی پاک‌ی، شیعره‌کانی،

بوون به‌سرود،

بوون به‌مارشی گریکی سوور.

شار .. راپه‌ری،

ئالای(کۆمیته‌ی ئاگر)یش شه‌کایه‌وه.

چه‌پکه‌گۆلی سه‌رکه‌وتنیش ،

له‌سه‌ر سه‌ری به‌رزی قه‌لانرایه‌وه.

له‌به‌ر پوناکی ئاگری ئه‌و نه‌ورۆزه،

دیسان میژوو

به‌خوینی سوور نوسرایه‌وه.

***

سه‌ره‌تای وه‌رزیکی نوی‌بوو

(مه‌لای لالۆ) له‌تۆبزاوا چاوی لی‌بوو.

سه‌دان گه‌وجی زراوتوقیو،

له‌(حه‌مرین)ه‌وه‌ئاودیو بوون ،

به ره و نه وديو.

ته رمی (حاجی) یش

بو (بیبانی) گه رایه وه.

نه م به هاره

بو یه به هاریکی کورت بوو،

دیسان ره شه با هلی کرد،

نیرگزه چارو (چیمه ن) ی کرد به خه زان .

له و کاته دا ..

شیریکی نوی بوو به داستان.

بوو به پرومانیکی گه وره،

به شاکاریکی مه زن و

به میژوویه کی که لگه ت.

خه لکی (که رکوک) ی راپه ریوو،

پیشمه رگه کانی (بروسک) ..

هه مووناویان لینا (هه لمه ت) *

1992 رانیه

* له سالی 1992 له بیره وه ری راپه رین دا له شاری رانیه و

له 1999 له سه ره یکه ری شه هید له شاری هه ولیر پیشکه ش کرا

بورکان *

(1)

ئەمشەو لەخەوما شەهیدیک،

لەگۆرەکە ی هەلسایەو،

کەهاتەو.

لەهەقالانی پرسیاری کرد:

کی دەتوانی ولامیکم بداتەو،

کەقارەمانیک ئەم خاکە،

بەخوینی خوی ئاو دەدیری.

کی دەزانی دلی دوست وئازیزانی،

لەپاش خوی،

بەکی دەسپیری؟؟.

1983

---

* شەهید (بکرعزین) کۆیی رۆژی 1986/9/2 لە (قەیوان - مارەت) شەهیدکرا،
 لە 13 / 9 / 1986 لەچلەکەیدا لەگوندی (قازبەگیان) ئەم دووچەپکەم پیشکەش کرد.

(2)

لهولاي كۆرەنگ

لهپال قەيوان

(كانى گەوهرە) م بەچاودى

فرمىسكى لەچاودەچۆران..

پرسىم:

تۆبۆكى دەگرىي؟

وتى لاي خەمزە و دووبرا

(مام برايم) كاروانىكى خستە ريگا

لەم قۆلەو،

لەپيش پيشى ھەموانەو

كوريكى دى (حاجى قادر)

كاكە (بەكر) بوو بەچرا.

1986/10/13

قازبەگيان

مه رگى هه لۆ

بۆ/ چلهى شه هيد كاكه مه د جه مه صالح
ناسراوبه (خاله به خه) و هاوريگاني

زهلی ..

ئەي قەلاکەي دويڻيم،

ئەي مەکووي ئەمرو و

سبهينيم!!

بهيرت دي...؟

ئەوساي شيعريکي ئاوارەم

بووبەميواني ديواني

چەندتاشە بەرد و دەوہني.

هەلۆکەي خالخالان وتي:

من ليڤرە ئوقرەناگرم،

پەلي تفەنگيکم دەني.

هەرعاشقەکەي جارنم..،

دەرۆمەوہ بۆمەفتەني.

قه ندىل..!

ئەى ھەوارى شۆرشى نوئى

بەخۆراگرى (سادر)

بەسەربلندى (چەكوچ)

سوئندت دەدەم،

بەبىرت دى...؟

ئەوساى شىعەرىكى ياخىي بووم،

بووبەمىوانى كۆرى

بەرسىبەرى دارەبەنى.

ھەلۆكەى خالخالان وتى:

من لىرە ئارام ناگرم...

وهرن دوو (پومانە) م دەنى.

ئەگەرئەمجارە خاياربى

بوژوانى خۆشەويستانم...

دەرپۇمەوہ لای (ھەنارە)،

دەچمەوہ پشتى (چىمەنى).

كىلى..!

بەلووتكەى بەرزى (بلفەت) و

بەمىژووى (فقى ئەحمەد)

سویندت ددهم

بهیرت دی...؟

ئهوسای دهسته که ی (کاک غه ریب)*

ئاماده بوون بیه پنه وه

له گوومی خوین.

ئهوسای ته تهری پارتیزان

دزه ی ده کرد بو (شارستین)...

هه لوکه ی خالخالن وتی:

ئه گه ردوژمن گولزاره کان بسوتینی.

له جیی هه رینه دارمیوی،

مینیکمان بو دابچینی.

من لی ره ئارام ناگرم...

فییری راوه کارمامزم..!!

دهرؤمه وه بو گه رمینی.

چه می رهزان...!

به (ئه شکه وت) و بنکه ی (مامه) و

به قه لای (چولنگی) و به رزی ،

به تا فگه ی به خوری (باقل)،

به شوینه واره که ی (زه رزی)...

سویندت ددهم.. بهیرت دی؟

هه وال وتى :

بكوژانى (مامه ريشه) و (حه مه غه فوور).

له گه ل سوپاي ئه نفالچى دا..

بو كيو مالى كوردستانم، نزيك و دوور.

دهر به ند دهر به ند، ئاسو ئاسو.

ده گه پرين بو هه لگرتنى شوين پيى

(ئاوات) و (ئاكو سوور).

خالخالان !

ئەى پشت وپه ناي ليقه و ماوان،

به مه زارى (ئومه رمه ندان)

به چا و گه ي هه ردو و شيوه سوور

سويندت ده دم، به پيرت دى..؟

ئەوساي شيعريكى ئاوارهم

بوو بوو به گرى نه ورؤزو...

به ولوو تكانه وه ده سووتا.

ئەوساي (ئەحه مه دبه گ) شه هيدبوو...

(عەلى صالح) دوا فيشهكى

له ته ويلى خوئى داکوتا.

(مه لائاراس) به زيندوويى

راكشابوو له تابووتا .

هه لۆيه كى بال به ستر اوت

هاوارى كرد: به شاهيد بن .. !

بهردودارى ئەم ههريمه، به شاهيد بن .

له كاتيكا ..

ئيمه هه موومان شه لال بووين،

له به بارنى شه ست تىرو

چه خماخه و گپى نارنجوك .

له كاتيكا تفهنگه كه م

پرپرەى پشتى شكابوو ..

هه قاله كه م .. سينگ و باليكي پيكرابوو،

هه لى ده كيشان (فرپرۆك) .

چاوم لىبوو ته پله پرەش و خو فرۆشيك

گازيان ده كرد:

وه رنه وه خو تان ته سلیم كه ن،

ناتانكوژين .. !

سویند ده خوین به سهرى سهروك .. !!

ديده وان .. !

ئەى ئاسۆى رونی خو ره تاوی (گرده پرەشه)

به كوته لى پيره داره كهى جارانت!
به سالانى نازيه تى وبه روزانى توپبارانت.

به (بيستانه) و

به (قه شقه) كهى شه هيدانت؛

سوندت ده دم..

ئاگات لى بوو؟

ئه وساي شيعريكى ئاوارهم

له گهل كاروانى شوپرش دا

به سه رته يمانى ئاگردا..

په پينه وه،

چلون شكومه ندى (قه لا)..

له توپوداوى خيانهت،

له ته پكهى پيلان ده ربا زبوو.

به بيرت دى؟

ئه وشه وهى شهوى جواميرى و..

شهوى خو كيشانه وهى شيرو

هاورپياني (كاك ري بان) بوو.

ئه وشه وهى تاريكه شه و بوو

گاردى كو ماري دركه زى و

زنجيرى تانگ به رده بان بوو.

هه لۆكه ي خالخالان وتى:

ئيمه (ئەنفال) نەي بەزاندین.

کارەساتەكەي (هەكاری)،

چەكی كوشندەي (كیمیایوی)

نەي روخاندین.

چۆن ئەمڕۆكە

دوای هەزاران شەپەرەچەپۆك.

دوای خەزانی سنەوبەرەسەوزەكانی

بەردەم تەلاری (پەرلەمان)

بەپیلانی پووچ ونەزۆك.

جاریکی تركۆل دەدەین و...

دئینەسەرچۆك!!

باغچە..!

ئەي دەستەخوشكەكەي (سەفین)

بە(كەركوك) وسەدان خۆزگە.

بەمەزارەر وخواوەكەي (شەهیدفاقە)

بەشەهیدانی (چەمرگە)

بەنەبەزینی پێشمەرگە....

سوندت دەدەم

ئەوساى شىعەرىكى بەرگىرى

ناوسەنگەرم،

ھاۋارى كرد:

من دوابزەى خۇراگرى (مام عومەر)م.

من ورەى (ئومىدكەركوكى)،

من (كاك ھىوا) ى تىكۆشەرم.

ئەۋچىرەكەيەى رۇحيانەتى

(فاروق جەبار)

ۋەكۆشەپۇل ۋېروسكە...

ۋەك گەردەلوول.

لەئاسمانى نەمرى داتۇمارى كرد

(پىنجى ئەيلوول).

تۆپىم بلى! چاوت لى بوو...؟

پارتىزانەكەى دواى (ئەنفال)،

ھەلۇخاكييەكەى (شىخ بىزىنى)

بەرەۋكام ئاسمان ...

كۆچى كرد...؟

1996/10/15

دووانه

له شينی دا

له پاینی (مامه نده) ی

هه ناسه سارد.

پۆلی شه هید،

چهند ئه ستیره ی دا چۆراویان.

به خاک سپارد.

له شينی دا

له پال سایه ی پیره داری.

جووتی رهش پۆشی دلسوتاو

هه ردوو ..

له پشتی مه زاری.

به دهم هه نسك و ژانه وه .

به دەم قوڵپی گریانەوه.
 دەیکەن بەشین وهاواری.
 بۆنی خۆل وگلکۆ دەکەن ،
 هەردووکیان ..
 بەلێ، هەردووکیان بەجاری:
 (ئەمە .. گۆری شییری منە...)
 لەوکاتەدا..
 پیرە میردی دەست بەگۆچان.
 بیئەوهی کەسیان بناسی.
 بەدیاریانەوه دەتاسی.
 ئەلێ : راستە..
 بەلێ راستە...
 لەبەر ریژنەیی بارانی گر،
 بەناچاری...
 دووشەهید مان
 پیکەوه ناشت.

1983 شینی

چەك وتۆلە

بۆ / شەھىد مەلئەكرەم سارتكى ھاوپىم

(ھەورى) ووتى :

من شەھىدم باش دەناسى ،
وھكو لووتەم .

(قەندىل) ووتى :

لەمىژايە من چەپەرى ئەم مىللەتەم .

(دېدە وان) یش زرىكاندى :

وھرن تەماشاكەن (قەشقە)م .

چۆن بۆتە تەم .

(زى ى بچووك) یش شەپۆلى دا

ئەى نابىنن...؟

چۆن خويناوى بووہ (شەرغە)م .

لەو كاتەدا ....

چەكى ھاوپىكەى نالاندى ،

بۆ سەندنەوہى (تۆلە) ى (ئەكرەم)

ژيله مۆ

بۆ/ شههيدى فهريمانده مامهريشه

ژيله مؤ

هه موو جاري...

که ئه ستیره یه کی سوور ،

بلند بلند له ئاسمانی دلسوزییه وه

داده کشی ، دیتته خواری .

هه موو جاري...

که هه لویه کی به رزه فر

شه لال له نیو خوینی سووردا

له لووتکه وه به رهو بنار ،

به خوړ وهك باران دا دهكا

له بانیزگه ی هه موو مالی ،

له سیبه ری گشت دهواری .

له م کیشوهره ی دلی مندا

له هه موو گه په ك وشاری .

له م ولاته یه خسیره دا ..

لافای توله هه لدهستی ،

رق دهباری...

بۆ جيت هيلاين...؟
 بونيو خه رمانى داگيركه ر
 تۆ پشكو بووى .
 بوپراوى قهله ره شه كان، هه لو تۆ بووى .
 تۆ پيم نالى ي چون نا وا زوو
 ده ستخه رو بووى .
 نه ده بوو وا .. دوژمن باخوش ،
 ئيمه يش سر كه ي ،
 گيانه خوتو ژيله مو بووى .
 ئاخر كه ي تۆ سه ره رو بووى...؟؟
 بۆ جيت هيلاين ؟
 خوتو بازووى توندوتولى
 ره نجه ران بووى .
 خوتو بزهي سه ره ليوى منالان بووى .
 خوتو مۆته كه ي سه ر دلى
 له شكرى داگيركه ران بووى .
 تۆ كوپرى شاخ و سه نكه ر بووى ،
 كه ي شايسته ي فريودان و

نيچىرى تۆرى درؤ بووى .
 بو جىت هيلاين .. ؟
 خوتؤ ئاوا ...
 زورخه م ساردو زه بوون نه بووى .
 خوتؤ ماسى نابله دى
 دهرياي عيشق وئه زمون نه بووى .
 توبؤ (گهرميان) وهك (به مؤ) بووى .
 تؤ ريوارىكى ويل نه بووى
 تؤ پياويكى كهلهك بازوبه فيل نه بووى .
 تؤ پهروه دهى ولاتى وهفا ...
 تؤ جواميرو شارهزا بووى .
 ئاخر خوتؤ زور ئازا بووى .
 دهپيم بلى چؤن واناسان ،
 كهوتيته نيوتورى پيلان ،
 مه گه رگيانه ، تۆپه يامبهرى ئاشتى و
 گفتو گو بووى .؟؟

1985 شىخ بزينى

سالانه

شیعه..

سالانه چند جاری.

له گشت گوند و هه مووشاری.

له نه جهف و له که ربه لا..

بو یادی هه زه تی (حسین)

رهش ده پووشن،

شیوهن ده کهن،

فرمیسکی ماته م ده باری.

با ئیتر ئیمهش هه میسه.

بو یادهی پیاوه ئازاکه،

(مامه ریشه).

سالانه بیکهین به پیشه.

له بانیرهی بالاخانهو

له بلندگۆی مزگه وتاندا

له گشت گوندیکی گهرمیاندا
 له سه رانسهری کوردستاندا
 هه موو ئالای رهش هه لّ بدهین
 رهش بیوشین،
 یادی بهرز رابگرین..
 بو ئه وهی هه تا هه تایی
 له ویزدانی نه وه کاندای
 هه ر زیندوو بی و..
 له یاد مه چی..
 ئه م خیانه ته گه وره یه،
 ئه م تاوانه..

۲۰۱۴/۱/۲۴

که رکوک

له 2019/1/24 له سالیادی شه هیدامه ریشه وهاوریکانیدا

له کۆبوونه وهیه کی جه ماوه ری گه وردا پیشکه شم کرد

داستانى رزگارى

بو/ شهيد چه مه زياد مه غريب
(مه لائراس)

ريچكه به ستن ...!
 يهك يهك، دوو دوو .
 ريگا بپن دهى كاكه زو،
 كهرت كهرت ، تپ تپ ...
 بهرى كهوتين .
 لهسه د.. ئاسوگه سهركهوتين .
 له (دابان) هوه دهركهوتين .
 ههنگاو ههنگاو كهوتينه رى .
 بوٽومارى داستانى نوى .
 تا مزگينى بگهيه نين ،
 به گويچكهى خهلكى شارو دى .
 لهو كاروانى سهروه رى يه ...
 كه خيلمان چوو به رهو كوستان .
 چاومان گيپراهه تا ژيلوان .
 ديار نه بووى !!؟
 كه ريبوارى ،
 دههاته سه رى له خواري .
 ري مان دهگرت بو پرسى رى ...

وه لآمه كان به ئاشكراو به نهیئی

هه رئه وه بوون ،

كه تو كه نه فتی برینی .

بروسكه ی ئاسمان وزهوی

به پری کران :

هاو پری ... له خواری نه میئی !.

له شارباژیر تا قه ره چوخ

له شیروانه وه تا کاروخ .

كات وشویئی دیاری کراو چاوه پری بوون .

شه وهات ، روژهات تو نه هاتی ،

هه رخوت مابووی له (شیخ بزینی) .

میژوو له خاکی (بابان) دا

داستانی وای نه نووسیوه .

شاری هه لمهت وقوربانی ....

قهت .. نه بهردی وای نه دیووه .

هه ر ئه وشه وه

له (ئه زمه پ) هوه تا (گولی) ... ،

بهردی ... داری .

بوَسه نَدنه وِهى خويِنى شههيد..

له گهل پيشمه رگه به شدار بوون،

له مهيدانى فيداكارى.

به لام سهد داخ ومخابن...

كه ليلى نيوه ههر ديار بوو،

له نيو داستانى رزگارى.

ئاي له و شهوه ...

له سهر (دووبرا).

له و كه لكه دا (مام برايم) شههيدكرا.

دهنگى وتى:

چون چون ئاراس به جى ماوه؟

بو به يانى كاتى ته ته رگه يشته جى

له نامه يهك داها تبوو:

له (شه وگير) ي شههيداندا

له پال (هه مزه) و (مه لاجه وههر)

دوا سهنگه رت بوليدراوه.

ده پيم بلى،

كه ي ئيستاوه رزى كوچت بوو،

بو.. نامه ي مالئاواييت نه ناردا؟.
 بو بى پرس به جيت هيشتين؟؟
 كى شك ده به م ،
 خو كه سيبى كه م نايه ته ياد .
 تو پويشتى ... سه فهرت خير
 نه ي هاورپى ي له دلاشيرين .
 من دلنيام ..
 خو جارى تر ناتبينمه وه ،
 مه گهر له خه ودا بتبينم .
 به ليين ده دم .. له پاش مهرگت ..
 دوستانت فه راموش نه كه م .
 گرى پروات خاموش نه كه م .
 له جياتى تو ..
 تيرچاوده پر مه نيوچاوى ،
 (بنار) و كاكه (ئاراسن).
 با هه ژاراني گه له كه م ده ليم ،
 پوسترى تو و مامه پريشه ....
 به برژانگى چاوه كانما هه لبواسن .

ههردوو دیوی مه‌دالیاکه‌م ،
 دوو وینه‌ی ئیوه‌ی ئی دده‌م ،
 تا گه‌وره‌و بچووک بیبینن ،
 دوو (گیقارا) ی کورد بناسن .
 ئەوا ئیستا له پشته‌ی (هه‌ناران)هوه .
 له‌داوینی (قزله‌ر)هوه
 له‌ژیره‌حمه‌تی کیمیاوی و
 به‌دیارغه‌می یاران‌هوه .
 روو ده‌که‌مه زه‌حمه‌تکیشان... :
 ده‌ست له‌نیو ده‌ست ،
 ده‌پا‌په‌پن... !
 دوژمنانمان .. وپن، کاسن .
 ئەگه‌ر ئیوه یه‌گرتوو بن ،
 بو‌درکی چاوی ناحه‌زان ...
 هه‌مووتان (ریشه‌و) (ئاراس)

نیسانی 1987

هه‌ناران

چراگه‌ى كه ركوك

بۆ / شههيد مهلائاراس

لهههوارىكى خالى

تۆ چرا قوتيلهيهك

كه داگيرساي....

له (حوجره) يهك جي

بوويت به تيشك

بۆ كه ركوك و ب

له سنوورى ك

ئارام نه بووى

له سههه قه لا ئۆ

چوويت له (ماه

بوويت به گر.

به بيرم دى ئيواراتى

باسى (مه غريب) يكت ده كرد

ئەو چيروکە..

(سولتان) يک بوی باسکردبوی.

شوانی شهکەت

فەرەنجی یەکە ی پادەخات و

لەنیوانی گورگەچال و

ئاگرەکەدا..

پانەمەرەکە ی مۆل دەدا

هەر ئەوشەو..

پی پەتی یەک

دامالدراولە پەوشت و

لە ویزدان و مەردایەتی.

دوژمنیکی کوردایەتی.

بەبی خشکە دیتەسەری

کوۆتروکە ی گیانی دەفرینی

بەرەو ئاسمانی سەرورەری

هەرئەو شەو

روحی دەبی بەهەلویەک

لە تروپکی گردۆلکە یەک

بەردیک دەکات

بەشاهییدی بیرەوهری.

گولڻيڪ له مالى (ئه سيري)

خونچهى ته مهنى ده ژاكي..

مه گهر (سيكانيان) بزنان

چون هه لوهرى.

ئاخر بويه ئوقره ت نه گرت

گيا له سه ربنجى خوى ده پوى

گوتم مه پو..

ده پوى بو كوى؟

گوتم : ده پوم..

ده پوم ، ده پوم

ده چمه تروپكى بهر خودان.

ده بمه گيڤارى سه ره لدان.

ديسان گريام

گوتم : مه پو..

مه پو ، مه پو.

وا به پهله پهيدانابن

جامهن و پشتيني گه وره و

به رگى خاكي.

گوتم مه پو، مه پو، مه پو

بیرت نایه؟

دایکت له جیاتی لای لایه

دهیلاواندی به باوکه پو.

توش پویشتی..

ئاورپکت لی دامه وه

به دهم ریوه.

گوتت :

سه ریکه وه هیناومه

توخوا... مه لی بگه ریوه.

له گویمدا دهرینگیته وه

هه تا ئیستا.

توسویندت خوارد

به قورئان و به ئاقیستا.

به کهرکوک و ئاگره سووره

گوتت : گهردنم ئازاکه،

یا کوردستان پزگار ده کهم

یا دیسان جهرگی ئه و دایکه م

ده ده مه وه له و ته ندووره.

ئیوارانیك..

قه لاو کهرکوک چاویان لی بوو

(كړيکار) يک، که و ته شانت

به (چال او) دا تیی په راندی

چه می په زان ...

له نامیزی (دهره نار) دا

سه رخه ویکی پی شکاندی

ئیتر ناوی (زیاده) نه ما

ناوت بوو به (مه لائاراس)

ئیتر بوویت به ریپواری

ئه و کاروانه ی، سه ر قافلّه چی

پیره هه لؤکه ی قه ندیل بوو.

هزرت ریپازی (ئارام) و

چرای بیری چه وساوه کان

ری نیشاندرو دهلیل بوو.

له وساکه وه ...

تو هه قالی بارگران بووی.

تو نوینه ر و جیی ئومیدی

په نجدهران بووی.

توش عاشقه دل سوزه که ی

جوتیاران بووی.

بیزار نابوویت له قه له م وکتیب و

له فيشهك و...
 له (ريپازى نوئى) و (كۆمه له)
 هه موو جارى..
 كه ده هاتىته خواره وه،
 پيم ده گوتى:
 هيدي.. هيدي ههنگا و بى
 ئەم هه ورازه گه لى سه خته
 ده يان سوارى گلاندو وه
 توش ههنگا و مهنى به په له.
 تو كه ده هاتىته خواره وه
 له بارانىش به خورتر بووى.
 له ژيله مو گهرم ترو
 له ره شه با به گور تربووى.
 ئەشكهوت نه ما
 تو چه سىرى تيا رانه خه
 (شاخ كونا دار) لانه ي شيربوو.
 (ئەشكهوت جبرائيل)...
 په ناگه ي تو ي دليربوو.
 ئىستاش خالخالان

خال خاله...

نيو ره زه كانى مؤردخواده

سووره چناريك پرواوه.

گشت نه ورؤزى (على صالح)

سرودى شوپرش ده خوينى،

ئاوازه كهى تو داتناوه.

(هه قالى بارگرانم)

هه قالى شوپرشقانم

(هه قالى شوپرشقانم.)

ئه م سروده..

هه ر چركه يه كه ده يبيسم

ئيتر تاسه ده مباته وه

گشت برينه كانى ئيوه م

بیر دیته وه.

زامى روحم ده كوليته وه.

۲۰۱۸.۴.۱۰

سليمانى

قه یوان

پیشکده شه:

به شههید مام برایم

دوینی ویستم ..

دیسان بېمه وه پیشمه رگه،

شهو .. بی خشیه،

بچمه وه پال ئەم ئەزمه پره.

بو سهردانی سهنگره کهم

سهرکه وم بو (که لکی قه یوان)

مه تاره کهم

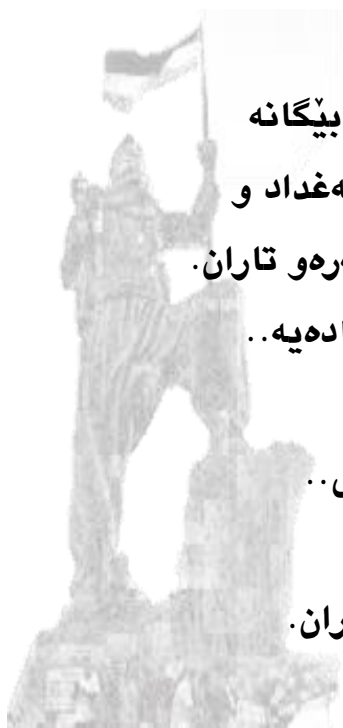
تهژی تهژی پرکه مه وه

له ئاوى (كانى گه وره).
 كه ئاورىكم دايه وه
 ئەستىره يهك سوورم بينى
 دهره وشايه وه..
 وهك چرا.
 رهوانى (برايمه سوور) بوو
 له وئاسمانه ..
 داگيرسابوو
 منيش ديسان..
 دلم پيكره.
 ئيستايش روحم ئوقره ناگرى
 دچمه وه نزرگه ي (كابان)
 بو سهر لوتكه ي هه لوى سورخن،
 بو بان نهو قوته سهر به رزه ي
 له (ده باشان) هوه دياره.
 (مامه) يش هه رپيى ده گوت:
 (دووبرا).

۲۰۱۹.۸.۱۴

قه يوان

پیشمه رگه

له داخ پیلانی بیگانه

له دژ تاوانی به غداد و

دیمشق و ئه قهره و تاران.

برنه وه که م ئامادهیه..

دهنگ ددهم

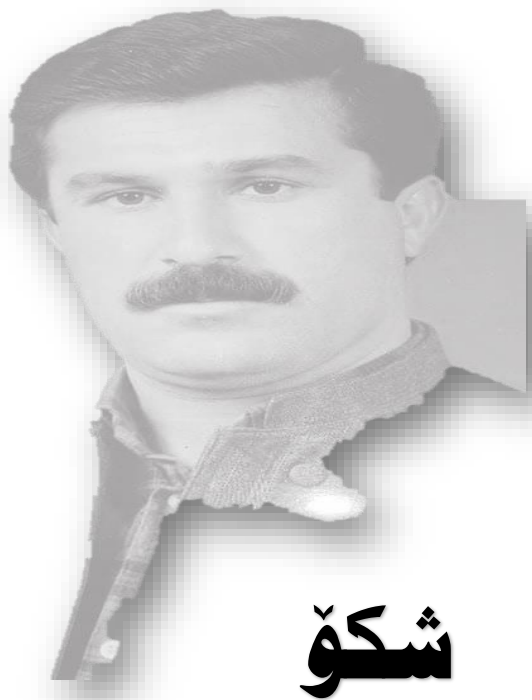
بو سه ره به خوویی..

پیشمه رگه م ،

وهك جاری جارن.

۲۰۱۷ . ۹ . ۶

که رکوک

شکو

بو / گه شمرده ناکو سوور

ئەوساى بروسكەى ھەوائى
 گيپرامىيەوہ.. بۇ چەم پەزان و
 پشتى ھەلشۆ.
 لە (سەرپراو)..
 بووم بە پەيکەر..
 بووم بە کيىل و بووم بە گلکۆ.
 لە پايىنى ئارامگاگەى (مەلا ئاراس)..
 بووم بە زوخال..
 بووم بە پشکۆ.
 لەوساکەوہ..
 بەگە شمردەى ولات نەبى..
 بەکەس ناليم خاوەن شکۆ.
 ئيىستايىش..
 لەساي ساباتە کۆنەكەى (مام احمد) دا
 دۆش دامام..
 سەرى ريزم دادەنوینم.
 بۇ ھەلۆ بەرزە فەرەكەى، گيانى (ئاكۆ).

شەوگيپ

2016

سابا ته که ی

مام ئه حمه د

پیشکه شه به شه هید (ئاکۆسور) خانه واده که ی

له به رساباتی که پریکدا

دۆش داماووم ،

فه ره هه نگیکم له به رده سته،

یه که یه که وشه کانی

میژووی شوپشی گه لانه.

له بهرسیبه ری هه واریک

سام گرتوومی ،

کلافه ی ژان ده که مه وه

هه ره له سانه وه و گلانه.

له گوئی رووباری (شیوه سوور)

له سه ر ریبازی خۆم سوورم،

هه رچه ند ده که م قه له مه که م

له ئاست سه ره به رزی (مام ئه حمه د)

که پولا له.

که شکوئی وشه م به تاله.

به نا چاری ده چمه وه هه واری خالی

برووسکه یه ک به ری ده کم :

(ئی ره .. چه می کاوله سواره)

له شوینی کدا کرنوش ده به م

به ره نه نفال ئاوه دان بوو.

به ره کۆچی زوره ملی ...

شوین ماله که ی

مام نه حمه دی قاره مان بوو.

هه ره ویوه دیم

داستانی ک ده گپرمه وه.

برینی خۆم ده کولینمه وه.

ئی ره .. مه کۆی پارتیزانی و

ئی ره ته کیه و دیوه خان بوو.

هه رلی ره بوو

(مام برایم) و (ئاکۆسوور) ...

به گژ ئاگردا چوونه وه ...

(مه لئاراس) و (کاک عه لی) ...

به ده یان جار کۆبوونه وه.

چی بنووسم؟؟

چیتر تیری بیرکردنه و هم

وه کوجارانی برناکا .

دهستم له حه یفا سربووه ،

ئاخرئه نگوستم گوناکا .

ته ماشاکهن !

ئه م دیمه نهم له پیش چاوه :

پیره میردیک ..

گشت کوره کانی پیشمه رگهن ،

لیقه و ماوه ،

جوتیاریکی زوره ژارومیوانداره

چهند بلئی هینده ماندوووه .

ژیره ردووپی پوقژه یه ،

هه رده په نجه و

هه ردوله پی قلیشاوه .

پیره ژنیک ..

هاورپی هه موو ته مه نییه تی

له ته نیشتی دوش داماوه .

پی له سه ر ملی بیلیکه و

وه کویه یکه ر .. راوه ستاوه .

به رله چه ندسال

ئیره .. مالی مام ئەحمەدبوو.

ئەو دیمەنەى نیشانم دان

ئەو حالى مام ئەحمەد بوو.

ئیتەر دواتر ئەنفال هات ..

لەزیدی خۆی تەولابوو.

ئاواری ئەو دیو سیبەری

منارەى چۆلى و قەلابوو.

دەسبەسەرى (كەورگۆسك) و

تووشى سەد دەرد و بەلابوو.

لەدواى لەت بوونى جگەرى

هەناوى پربوو لەژان و

هەناسەى تەژى لەبۆن سو.

ئیتەر زیكرى پاش نوێژانى

هەرپارانەوى تەمەن بوو

بۆ كاكە (یونس) و (ئاكۆ).

لەگەلّ چەخماخەى (بروسك) و

راپەپیندا.

لەگەلّ یەكەم بوومەلەرزەو

راچەنیندا.

تارمايیهك دەرگای مالی تاریك كردن.

بووبه چرای ئەوشه وه یان

به ره مردن .

ئەوه یونس بوو هاته وه

گەردنی خووی پی ئازا کردن .

ریبواریکی به په له بوو

پیلاوه کانی دانه کەند

دوای هیلاکی .

یهك سەر چووبۆ (گرددەره شه)

بۆسەر گلکۆی هەردوو کاکێ .

ئیتەر چیتەر نه هاته وه ،

له گەل نه ورۆز هه نگاوه ی نا ،

به بی باکی .

بووبه فیدای کوردستان و

به جیی هیشتین به غه مناکی .

هۆخه لکینه ته ماشاکه ن!

ئه وجیگایه ..

ئیستا خانه قای ویزدانه .

سه ربورده ی ژیان ی مام ئەحمەد

له دهفته ری سه روه ریدا

له نیو په ره ی دلێ من و ..

وا له ده زگای شه هیدانه.

وهرن باهه موو پیکه وه

بچینه زیاره تی مام ئه حمه د

گوی رادی رین بو لاوک سرووده کان

هه موو داستان و سه روه رین.

با ته ماشای دلی دایه (مریه م) بکه یین

ئه لبو میکی پرله خاچه

جا ده زانین پینج ئه ستیره

له ئاسمانی به خشنده یی چون

ه

ه

ل

و

ه

ر

ی

ن .

که رکوک 1999

گه رانه وه

پیشکەشه به هاوړیی پیشمه رگایه تیم
شهید مجید محمد علی (نه قیب سیروان)

به بېرم دى...
 كاروان كوژه كزكز بوو بوو
 شهو هزنگ بوو...
 تاريكيمان دايه بهر پيژنهى تفهنگ و..
 له گهل ئه ستيړه يه كى سوور
 بووين به هاوړى.
 له هه ورازيكى كورەك دا
 تو... پيټ گوتم: ئيوه پرؤن...!
 من رووناكى به دى ناكه م
 ئه پرؤم و ناكه پرېمه وه.
 تو روېشتى ..
 به لام هه رله بهرچاوانى
 منيش له وساوه تا ئيستا
 وهك ئيشكگرم لى هاتووه
 ب وومه به پشكوويهك ئاگر،
 ده سووتيم و ناكورژيمه وه.
 ماويه كه (مام رئوف) يش هه رديارنييه
 من دلنيام ئه ويش هاتووه بو لاي تو
 له و پرؤژه وه جيى هيشتووم
 له گهل مهرگ چاو پر كيمه

وهك پۆلووى كوانووى (جوتيار) وام

جار جاره دهگه شيمه وه.

به بيرم دى

شيوه سوور نه يگرتينه خو

به چهند بازىك په پرينه وه

گه يشتينه (دووشيوان) دى

(سووره) دهستى كرده ملت

بووين به ميوان به رهه يوانى.

گه واليه كى چلكن هات..

كردييه ريژنه ي گربارانى.

له وساكه وه ئالووده ي خهفته تيك بووم و

سالانه له گهل كاك (ههردى)

دهچمه وه ههردى (ماسقه لان)

له گهل هه موو ههنگاويكى پيشمه رگه دا

له گهل گه ريبلا و شهرفانان

دهچمه سهنگه ر..

ئهگه ر ئه وان برينداربن..

منيش ده بمه زاميكى قوول

سهدان جار دهكولي مه وه.

دلگير مه به..

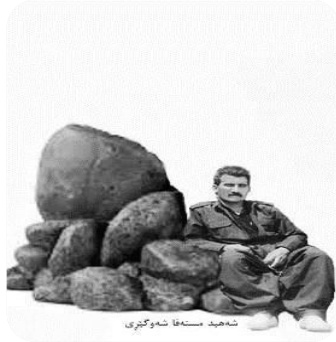

ئىستاش ھەر ئەنگۈستە چاۋە
 چى تر ناليم دەۋەرەۋە..!
 چونكە ئىستائىش باش لە ياد مە
 لە ئاسۈگە تۆ پىت گۆتم:
 ريگا... رىي ھات و نە ھاتە،
 من بېرۇم ناگەرېمەۋە.
 تۆ رۆيشتى...
 ئىستاش ئىمە ھەموو شەۋى
 پىلومان لە خەۋ دەتورى و
 وىژدان بى ئىۋە ناسرەۋى.
 (كونجى قەناعەت) ھەر چۆلەۋ
 ھىدى ھىدى.. كەۋتوومە رى
 گەر منىش بگەمەلاتان
 دەزانم ئارامستانە
 بەلېن بە ئازىزان دەدەم
 بە خەۋنىش ھەرنایەمەۋە.
 بە خەۋنىش ھەر
 ن ا ي م ه و ه .

كەر كوك

2015/6/23

شالی که سڪ

بو/ شهید مستهفا عوبید (مستهفا شهوگری)

به بیرم دی

منالیکی ژیکه له بووی

له بیلبیله ی چاوه کانتا

خۆشه ویستی به دی ده کرد..

که گه وره بووی شهست و سی بوو،

ئه و سایی (حه رهس قهومی) هاتن،

له به رده رکی بنکه یه کدا تۆم بینییوه

ته ماشای ئاسمانت ده کرد.

چاوه کانت

هه ره له چاوی ئه وه له سوورخنه ده چوو

که ئیواران...

له سه ر (قوچه سووران) هوه

ته ماشای هه تاوی ده کرد...

بالآت به قه دبالای برنه ویکی لیّهات،
 ئیتر وهك ههردلسۆزێکی ئەم ولاته
 به شهوان ههرخهونت به دوورین و
 رهختی پشت و به کلیته وه دهیینی.
 كه خوشه ویستی گهل وعه شقی خاك و
 خه می وهتهن به روکتیان گرت،
 له گهل (شیرکو) و (ئاکو) ی هاوریت
 به چپه وه باسی پیشمه رگه تان ده کرد..
 ئیتر بالای خه مه کانت
 له گهل بالای ههرسیکتاندا
 مهزن و بلندتر ده بوو..
 له حه فتاو چوار،
 له وساله دا بویه کهم جار،
 دالی (ئه لیوت) له گهل (غه زال)
 مه رگیان هیناو
 له ئاسمانی (سه فایی) یه وه دایا نباراند
 وهك بارانی خوړی به هار..
 ئیستایش دراوسیگان له بیرانه
 هاوارتکرد :
 (دایه دایه !..)

ئەتفەنگە بخە فریام ..

کاتیك تەرمی هەقال (خلیل)

هاتەوہ دی ..

سینەت وەك حەوجۆش دەکولاً،

گریای .. گریام.

هەرئەوسالە لەسەرگردی قەلاتەوہ.

لەشوینی ئاگری نەورۆزان

لەجیگای حەرەسیاتەوہ.

بەچاوی خۆت چاوت لی بوو

لەسەر (شاخەشینان)ەوہ،

هەوری رەشی سوپای دوژمن.

وەك چۆراوگەي گەوالەهەوریکی چلکن.

مەرگیان کردەگۆبەرۆك و

گەردنەي بەرمل وگەردن.

بۆدەیان منالی ساواو

بۆپیرەمیردوپیرەژن ...

ئیتەر لەبەردەم دیوہخان

چواردە جوگە لەخوینی سوور،

چواردە رووبار،

تیکەل دەریای شەھیدان بوون،

بوون به سیروان وزر یبار.
سال هات سال چوو،
زولم وزور وچه و سانه و هت
له بیرنه چوو.

دوای ئاشبه تال،
ئهوسای (رفیق) ره شه کان
ناوچه به ناوچه مال به مال،
له دوای قهوانیک ده گه پان ..
تاخاوه نی بنینه چال.

ئهوجار، بیرکردنه وه و خه یال،
بوون به بریار.

له وکاته وه تو هه رچاوت له ریگه بوو.
تو هه ره وشت لای شوپش و
پیشمه رگه بوو.

تابووی به هاوپی و
هه قالی کاک (نازم) و (مه لائاراس).

بووی به هه لوی به رزه فپی
ریی خه بات و

له سه نگه ردا قاره مان بووی.

خوت هه قالی پارتیزانی و

بارگران بووى.

بويه ئىستايىش خوشهويستيت

له گهل خوشهويستى گهل ونشتيمانه.

ئاويىنهى بالانماى تو

نه به ردييه كانى قهيوانه..

من ههركاتيگ به فرى قهنديل،

لووتكهى سارا،

شاخىكى سهركهش دهينم.

نه به رده كانى دابان و

داستانى رزگارى وساتى...

چون بوون دينه وه بهرچاوم،

دهكوليننه وه برينم..

ئهى هاوپرى گيان..!

دلنيا به...!

تو چون له ژياندا شابازى

به رزه فرېبووى.

چون پلېنگى چنك به گرېبووى.

چون گرى باباگرگر بووى..

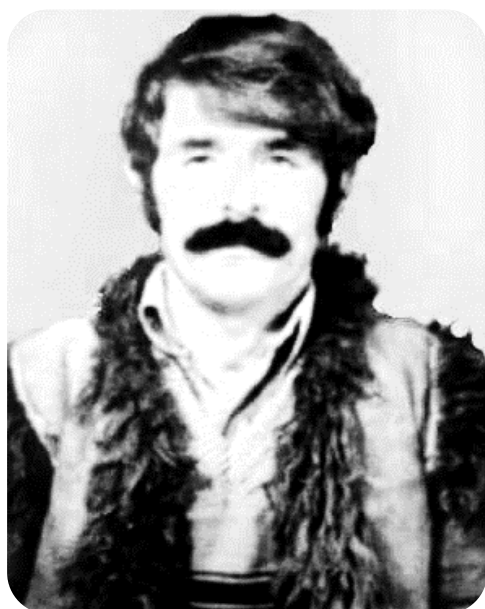
هه تا هه تا ..

له نيو دهفته رى سهروه رى دلى مندا

تو ھەر زىندووى .
 تو ھەر مسته فای جارانى ،
 تو نہ مردووى ..
 كه ينى تو انيم سهوزى شال و
 شينايى چه م و دارستان ،
 جوانى ديمه نى كوردستان ..
 له بيركه م .
 دلنيا به
 ئە و كاتەش تو ي پيشمه رگه ،
 تو ي قاره مان و فه مانده م
 له بيرنا چى .
 مه گەر روژى ، مه گەر كاتى
 ئە و په رده يه ئىستا
 كه و تۆتە نيوانى
 ئيمه و ئيوه ، ژيان و مردن ..
 ئە و په رده يه پروا و لاچى .

* ئەم بابەتە لە ژمارە (8) ى گوڤارى (شههيدى)
 كانونى دووهمى 1999 دا بلاوكرائەتەو

بلند بوون به قەد خالخان

بو / كوچى پيشمه رگه ي ماندوونه ناس

هه قال نه حمەد قەسروكى

بلندى

بو يه كه م جار ..

له سيبه رى هه ناره كانى (دهر نار)

له نيوانى (سورقاوشان) و (چهمى پهزان)

له نيو بازنه ي پولى پيشمه رگه ي

پارتيزان،

له گه ل تودا بووم بهه قال ..

كاتيك ووتيان:

كى ناماده يه بو باكوور؟

وهك كوردستانيه كى جه سور،

له ديار به كر دا بو شوپش

ببى به پشكو و گرى سور؟!

چاوم لى بو .. سميل ره شيك،

هه ره پياوه دليره كانى سه رده مى ..

(سمكو) ده چوو.

هه ره پلينگ و هه لو ده چوو.

له نيو بازنه ي هاوريكاني

هاته ده رى به ته نيائى

گووتی ینووسن:

(قه سروکی)

به لینه و به دلنیایی ..

با یه که م رۆله ی (که رکوکی) بم،

بچمه کوردستانی مه زن،

ببمه گهریلا و فیدایی ..

له وساکه وه هه قال ئه حمه د

له دلێ مندا بوو به پیشره و،

ئیتروای ئه و،

چه ند پیشمه رگه ی به ریز وه ستان ،

هه موو یه کده نگ بوون به سرود،

هاواریان کرد:

(بژی کورد .. بژی کوردستان)،

ئه م قه سروکه

له پال (قه لای سه لت احمد) ه،

لانکه ی هه قال (احمد به گ) و

له پال چاکی (شیخ احمد) ه،

خه لکه که شی تیکۆشه ر و

خۆنه ویست بوو،

من تهنه هينده دهزانم ،
 لهو پوژهوه ، لهوگوندهدا ،
 ههركهسيك ناوى ئەحمەد بوو .
 له دلى مندا خوشهويست بوو .
 هوخهلكينه !
 ئەم پوله ئەحمەدهى قەسرۆك
 بو يهكييتى ،
 بو كوردستان
 ههريهكەيان له شوين خويان ،
 پياوى مهيدان ، گور و هيز بوون .
 بو بهر له مهرگ و دوای مهرگيان ..
 له نيو دلى جهماوهردا ههه بهريز بوون .
 برىا وهك نيمه دهزانين ..
 ئيوهش ههموو دهتازانى
 چهند ئازابوون ،
 چون به شيرى مهردايهتى
 به جواميرى وئازايهتى
 گوش كرابوون ،
 له قوتابخانهكهى (كومهله)
 له زانكوكهى (يهكييتى) دا

فیڤرکرا بوون .

فیڤرکرا بوون

بژین بو گهل،

بمرین بو گهل .

بویه هه ردهم له نیو دلی هه ژاراندا،

له نیو ژوور و به رهه یوانی جوتیاراندا،

وهك چرا بوون .

یادیان به خیر..!

یادی پوژانی هه شارگه و/

پارتیزانی،

یادی پوژانی چالاکی و قارهمانی ،

یادیان به خیر!

یادی بناری قه ندیل و

چیای خالخالان،

یادی نیوارانی دهم زی و

(چه می قاله) و

(نهینی شهو) ی بهرمالان .

هو هاوری گیان !

ئهو كوچه ناوه ختهی كردت ،

له دلى من وئازيزاندا ...

هيشتا زوو بوو.

تو پيم نالييت،

ئەو دلەت لەكى شكا بوو،

پەلەت چى بوو؟؟!

گشت دلنياين ...

رۇحيانەتت ...

وہك كۆترۆكەيەكى سىپى ،

بە ئاسمانى ئەم كۆرەدا تىدەپەرى،

بە زمانى حال پيمان دەلى.

بۆيە وا زوو بە جيم هيشتن،

بەرلەچەند پوژ (مەلا ئاراس)

بروسكەى پەلەى بۆكردم ...

(نەھرۆ)، (سەلام) ى ناردبوو،

(ئەحمەد بەگ) بە(شەمسە) ى گۆتبوو:

بلى كۆرەكەت بى بۆ لام.

(مەلا عەودل) بۆ بنارى ھەنجىرە زەرد

بۆ نزرگەى ئەنقالەكان ..

ناردبوويە دوام.

بۆيەمنيش پەيوەندىم كرد ...

ئیستا کوره‌که‌ی جار‌انم.
 ئیستا پیشمه‌رگه‌که‌ی پیشووم،
 وام له که‌رتی شه‌هیدانم.
 د‌لنیا بن!
 ئەم سه‌فه‌ره ناچاری بوو،
 ده‌نا زۆر زۆرم پی‌ خوش بوو
 بو خزمه‌تی زه‌حمه‌ت‌کیشان
 زیاتر بژیم ،
 وا مه‌زانن من شه‌هید نیم ،
 ئە‌ی نازانن ؟
 من وه‌کوو ئیوه‌ زیندوو بووم ،
 هاتن و شه‌هیدیان کردم!!
 من به‌ ده‌ردی دوو به‌ره‌کی ،
 له‌داخی زۆله‌ کورد مردم*...
 سه‌فه‌ر به‌خیر ،
 بپرو ئاو‌ر مه‌ده‌ره‌وه ،
 بپرو ده‌رگای به‌هه‌شتی خوا
 له‌ جوامی‌ران بکه‌ره‌وه ،
 د‌لنیا به‌ تو له‌ د‌لی هه‌قالاندا

له ویزدانى رهنجدهراندا ،

هه‌میشه ئه‌ستیره‌ی سووری .

تۆ هه‌میشه

له‌سه‌ر گلكۆى (مه‌لا میرزا) و

(مه‌لا عوسمان) قوببه‌ی نووری .

تۆ هه‌میشه .

له ده‌فته‌رى سه‌روه‌رى دا

هاورپى (مسته‌فا شه‌وگپى) و

(مام برايم) و (ئاكۆسوور) .

یادتان به‌خیر...

دُنیا بن

ناكرى فه‌رامۆشتان بكه‌ین ،

سات و پۆژ و مانگ و سالان .

چونكه له دلى ئيمه‌دا

بَلندن بوون به‌قه‌د خالخالان .

* له‌چله‌كه‌ى دا له‌ناحیه‌ى ته‌ق ته‌ق خویندرايه‌وه
- له‌گۆفارى شه‌هید ژ/16 ته‌مموزى 2002 دابلاو كراوه‌ته‌وه .

ئاخ

بۆ . سالیادی شههیدبوونی شیرکوژیوانی

له کاتی کدا...

که گولستان.

بوو به جهنگل بۆگه ندهل و..

بوو به به شیک

له هه ری می جهنگه لستان.

قه ندیل گوتی :

ئاخ.. هه زار ئاخ

بۆ شه هیدانی کوردستان.

حه مرین گوتی :

هه زار سلاو.. له پیشمه رگه

له شه رقان و له گه ریلا

بوون به پشت و په ناو هیزم.

شیرکوژی گوتی :

به لین.. به لین

ئه ی خه لکی شاره که م که رکوک

دلنیابن.. به گیانم ده تانپاریزم.

2016-1 - 28

که رکوک

په يامى
شيلانه وشه كروك

بو/ شهيد سيد جوهر و هه قاله كانى

په يامى

شيلانه وشه كرؤك

لهم وهرزى گه لاريژانى هؤزانه دا،

(سيروان) ي شيعريكم وتى:

له به هه شته كه ي (گوران) دا،

له شاره زور .

له وهه ريّمه ي....،

پؤحى هه زاران (عه زين)* ي

تيا هه لوه رى،

بوون به كووى نوور .

چاوم لى بوو .. بالنده كان ،

له سه رمه زارى چاكيكى شيره مه پرى

پؤل پؤل كه پروكه يان ده كرد،

ده رويشه كانى خاك وخؤل ،

له ديوانه كه ي (نالى) دا

ده خوولانه وه وهك فر فرؤك .

عاشقانى ريبازەكەى كاكە (فازل) **

بو گەرم كردنى كۆپەكەى ،

وەك دلسۆزانى (عاشورا)

سینهیان كردبوو بەدەف و...

تەپلى سەريان گرمەى دەھات،

لەگەل چەپۆك.

لەم پايزى ھەلۆھرين و خەزانەدا

(سەفین) شیعريکم وتى:

لەو دەقەرەى (شوانە) و (ئاكو)،

بوون بەدووئەستیرەى سوورو.

چوون بو ئاسۆ.

(كانەبى) و (ستار) و (مەھدى) یش

بوون بەسى موریدی (صافی)

چاوم لی بوو بەریبازى رەنجدەراند.

بەرەو (كاوانیان) رویشتن،

بوون بەپۆلى قارەمانى

میژووی (سۆران)

بوون بەپالەوانە ئازاکەى

نيو داستانكهى (حه مه دوك).

له م وهرزى په لهى خوينه دا

(ههورى) ى هو زانيكم وتى:

ئه گهر ئيستا ئيوهيش وهك من،

گويتان له زريكهى (خانزاد) و

له نه وارى ئه شكه وته كهى (خرو اتان) و

له لاو كه كهى (كاويس... دهبوو

ئيوهيش وهك (بهنى ههرير) و،

وهك سى دولاڼ...

نه فره تان له خائين ده كرد،

نويزى ريزتان داده به ستا....

بو (مه لانه جم) ى فهرانده و

بو شيخه ردين سووره كهى ،

(شارباژير) و (قه لاچولان).

له م وهرزى گهرده لوول و

داستانه دا

له م گهرميانه ويرانه دا .

شيعريكى (ئنه فال) م وتى:

ئەگەر ئیستا ئیوهیش وهك من
 گویتان له ناله‌ی (چیمه‌ن) و
 چاوتان له نسکی پیریکی،
 دئی (لهك) ده‌بوو
 جاده‌تان ووت: داستانی سه‌وز ..
 کالایه‌و به‌قه‌دبالایه.
 وا دایکیکی جگهر سووتاو ..
 هاوار ده‌کات : ته‌ماشا که‌ن!
 به‌(ده‌ربه‌ندی بازیان) هوه.
 به‌سه‌ر (شاخه‌سووران) هوه.
 به‌سه‌ربه‌ردی (که‌له‌کی باله‌یان) هوه.
 شاله‌ سه‌وزه‌که‌ی یه‌کییتی ...
 پشتینه‌که‌ی (سه‌یدجه‌وه‌هر) م .
 با ده‌ی شه‌کینی ... ئالایه .
 له‌م وه‌رزی کۆل نه‌دانه‌دا .
 له‌مه‌لبه‌نده‌که‌ی (شیهاب) و (ئارام) هوه .
 له‌ ولاتی (سه‌دو هه‌شتا و دوو هه‌زار)
 غه‌م و زامه‌وه .

منی دیوانه خه ریکم،

حالی هوزانی ده مگری،

بو (پیشمه رگه و) بو (سهید) و

بو (جوتیاروشیخ و مهلام)

بو (سیامه ند) و بو (باران) و...

بو پوولی (بانی مارانی) و

بو (حه مه عه ره بی) *** برام.

بو ئه و خوینه خاویانه ی،

له سهنگه ری بهرگری دا ،

تنوک، تنوک.

رژانه بن داری هیوای کوردایه تی و..

بهرسیبه ری سنه و بهرو..

داری شه کروک.

1997/11/27

*سهید جه وههرو عه زیمامه لیبسی و فازل شیرمه ری و
حه عاره ب و چه ند هه قالیکیان پیکه وه شه هید بوون.

چاوهروانى

بو/شههيد (عبدالله احمد خهرا بهي)

كه به زيندوويى له كو پته فر پيدرايه خواره وه ..

كه ليوانى ليوه كانى

پراو پرى خنده ده بوو

بو په نجره دلى هه موو ئازيزانى

وه كو سروه دى به ره بهيان بوو .

چون دهرگاي مالىان بو ميوان

ئاوالا بوو .

ئاواش دلى ، گوڤاريكى

به رديدى خوشه ويستان بوو .

فهرموو فهرموى ،

وهك خوئ جوان بوو .

كه دوو هه لوى چاوه كانى

بو ئاسوى دووريان دهروانى .

دوندى ئاواتى ئاشتى بوو ،

چونكه تهنيا له وسايه وه ،

دهگه يى به كامه رانى .

له ميژابوو..
 له گهڻ خوشه ويسته كهى دا ،
 هيو او ئاواتى ههردوو كيان ،
 ئاويژان بوو
 ئاى ناخوشه چاوهروانى !
 هه موو جارى
 كه مهلى خه يالى ده فري
 راده چه نى ،
 پيده كه نى :
 (ئوخه ي بو پوژى خوازبيني ،
 خوژيا ... بو ئه و كاته خوشه ي ،
 له بهر ده رگاي ماله كه مان ،
 شايى و گوڤه ند وزه ما وه ند
 بو گوند ده بي به مزگيني)
 كي ده يزاني ؟
 ئه و سايه يه ي كه هيلانه ي نيازبان بوو
 ناحه زان دين ،
 ده يكه ن به سووتوى ئاگريان .

كهى رهوايه ؟

ئهو (نازدار)هى

به تان وپۆى بىرى ووردى

سهدان تهونى دههوندوه

پيکه نينيان کرد به گريان.

***

شهو تهواوى پراکشابوو،

هيشتا بوکازيوهى بهيان

زۆرى مابوو،

هيش، هيش،

دهنگه دهنگ له گوند پهيدا بوو

له مال دهرچوو ، به په له پهل

له گهل سهدان ئاوارهى تر،

په راگه ندهى كيوه كان بوو.

تاريك وپوون، چاو ليك نانى،

شانى دهنى به قهد شانى شاخيکه وه

به نيازى حهسانه وه

كه رۆژ له " سارا" وه هه لدى

په نا ده با بؤ ئه شكه وتى
 به مه به ستي حه وانه وه .
 هه ر ئه وده مه ،
 له هه ر چوار لاي سنووره وه .
 له خو ره ه لآت و خو ر ئاوا و
 له باكوور و باشووره وه .
 له نزيك و له دووره وه ،
 وهك سوپاي تاتار و مه غول
 بهر هه لدا بن له هه رده و چول .
 شه مشه مه كویره ی (كوپته ر) يان ،
 ره و ره و ، پول پول ،
 ده بارينن ، سه گبه چه و زول
 پاش نيوه رۆ ده دوزنه وه ،
 قاره مان وه يوا به كول .
 چوار كه نارى ته يمان ده كه ن
 هيرش له سه ر هيرش ده به ن
 تا ماسولكه و تا مه چهك و ..
 قامكه كانى .

تواناي گرتنى گوئى مه مهى

چه كيان ده بى

له تاو نركه ي توقيان ده چى،

هه تا دوا بهردى كه لهك ژهن،

بو ئه و چه پهر و په نابى .

شاگرد ده كه ي (مامه ريشه) و

(نه عمانه گوچ) شيلو نابى

كه مووشه كيش،

وه كو ئاواتى دىرينه ي

دارو پهردوو به سه ريده ده پوخينى

ژار و بارووت بينى ده گرن،

ئه شكيش چاوى ده نوقينى

له جياتى باسكى بلوورين،

پوستان ره شى،

زنجيرى تى ده ئالينى

له پيش ئه وه ي

توز و دو كه ل پره ونه وه ..

چه ند فر فرؤك !

بۆ ئاسمان بەرز دەبنەوہ .
 کاتى ۛ بە ئاگا دیتەوہ .
 کۆنە برینی دەکولیتەوہ .
 کہ دوو گۆمى خوین ھەلدینى
 بە سەدان پى ۛ...
 زەوى لە نەوى دەبینى
 دەریای رقى شەپۆل دەدات :
 (دەمبەن بۆ کوى ؟
 من نامەوہى لەوہ زیاتر
 لە (شارەكەى حاجى) دوور بم .
 دوا کۆچى من لیرانەوہ بخەنە پى .)
 دیارە بەوہ ..
 نیو چاوانبان گرژ دەبى !
 زیاتر نوقمى تاوان دەبن ،
 ھەلى دەگرن بە چوار دەستە ،
 بە زامى بى تیمارەوہ ،
 لە گەل کۆمەلى جنیودا
 بە زیندوویى فرى ی دەدەنە خوارەوہ .

هاوار دهكات :

(ئاوا به هه‌لۆى مردن .

زۆر باشته ،

له سه‌د سالى سه‌ر شوڤكردن .)

له پيش ئه‌وه‌ى

چنگ له‌م خاكه‌گيركاته‌وه ،

بۆ دوا نيگا

ته‌ماشايى كانى به‌ر مالان دهكاته‌وه .

مالئاوايى ...

له گوندى (خرابه) ده‌كاو

خوينه‌كه‌ى ده‌بى به‌په‌ينى نيشتمانى ،

كو‌تايى دى چاوه‌پروانى ،

چه‌ندىن ساليه‌ى

ده‌سگيرانى .

1988

ئوردوگاي ديلزى

شيعر.. گولّه

بۆ/ شه هيد سالار عبدالكريم كۆيى

ناسراوبه (سالاره سوور) *

ھاتووم..

شيعر بىكەم بە چەپكە نىرگىزى،

بۆيادگارى.

وشە وشە لە سەرئەم ئارامگاھەدا

بىكەم بە جوانترىن ديارى.

ھاتووم.. ئەگەر رىگا بدەن..

داوا دەكەم لىم ببوورى.

كەتۆم زۆر باش نەناسى بوو

بەلام دويىنى خۆرلە زەردە،

كەھە تاوم لەكەل بينى ئەوجا زانيم

رەنگى وەكۆرەنگى تۆيە.

خۆتۆ سروودت نە دەخويند..

به لَام نئِستاهاورِیْکانت

(ئەى شههیدان...)پیشکەش دەکەن

هه موو دەنگیان .. دەنگی تۆیه .

هۆ هۆ هاوړی سالاره کهم !

نئِستا چوومه نیو دلی پیشمه رگه یه ک

به دیارمه زاره کهی تۆوه دۆش دامابوو .

که لیم پرسى ...

به قورگی پرگریانه وه جوابی داوه :

به وشه وه رهش وتاریکه

له ورچه پیچه وباریکه ،

په له ی چی بوو .؟؟

ئەى هاوړی گیان !

هه رئه وشه وه

خوینی سوورت بووبه داستان

له گه ل سروودی (ئەى ره قیب) ،

له گه ل نرکه ی (ئەى شههیدان)

گه پراینه وه به ره و (کاولان) *

ئای له وشه وه ..

لهوی نه بووم

تیرتیرته ماشای بالآتکه م

به لام نیستا

که چاو ده پر مه نیو چاوی هاوریکانت،

ده زانم ماندوون بی پشوون.

گهر جاری تر له (باوه جی) به سه رکه وم،

له بناری (ئاوه گرد) دا

گوی له ده نگدانه وهی ئه شکه وت و

هاژهی چه م ورووبار بگرم.

باش ده تناسم.. وه کو (هاموون)

ئهی هه قاله سالاره که م !

بریا هه موو دایکانی نیشتمان

وه کوئه و دایکهی تۆده بوون.

بریا هه موو باوکانی پیشمه رگهی گه لم

وه کوئه و باوکهی تۆده بوون..

ئه وسا منیش دلنیا بووم

گشت لاوانی ولاته که م

وه ک سالاره کهی (کو) ده بوون.

هاوړی سووره !..

ئه گهر ئیستا

دایه ی جهرگ ودل بریندار.

پرسیاریکا :

- کوانی سالار ...؟؟

هموو دهین به کوری ئه و.

چه که که ت نا خهینه زهوی

ده لیین دایه ئیمه .. ئه وین.

گه ربیرسی و هسیه تی چی بوو ؟؟

هموو ده لیین :

تاسه رنه که وین ناسره وین.

چونکه ئیمه یش

هه رپیشمه رگه ی کور دایه تی،

تیکوشه ری ری بازی پارتی پیشره وین.*

* له سالی 1961 له کویه چاوی هه لهینا بوو، پیشمه رگه یه کی قاره مانی (ی.ن.ک) بوو،

- له شهوی 22-23/5/1986 له چالاکی یه کدا له نیوان (کویه - ته قتهق) شه هید بوو.

- رۆژی 3/7/1986 له سه رگنکوکه ی له گوندی (کاولان) ی ده شتی کویه له کۆریک دا

بۆریزنان و چله ی ماته منی شه هید سازکرا، ئه م شیعهره له وی پیشکه شکرد.

دوو چهپكه شيعر

بو/ شهيد (قاسم محمدكويى)

لهو روژه وه فاشيستته كان ..
 گولزاره كان دهسووتينن .
 خهلكى ئەم ولاتهى ئيمه ،
 بو سهرگلکوى شههيده كان،
 شيعر دينن .

(1)

ههر دوينى بوو
 سليمانى گوتى :كوپه !.
 له پال گرى (باوه گورگور)...
 چه خماخه يهك بهدى دهكهين ،
 نهوه كوى يه ؟؟.
 كوپه گوتى :

ئەو گېرى (ئار پى جى) يە
 ئەو شالاۋى دەروونمە ،
 بۇ شەھيدان كۆپە دەكات...
 ئەى ھەست ناكەن
 بەو بۇن سوۋىه ؟
 ھەر ئەمپرۆكە زوو بەيانی .
 كۆپە ووتى : سەلیمانى !!
 دەزانين تۆ خاوەنى
 (گەردى سەيوان) ى .
 لە سەيواندا، سە دان مەزار
 ئارامگای قارەمانانە ،
 ئیوھ... وەرن...!
 تەماشای (قازبەگیان) م کەن .
 ئیوھش وەرن ..
 سەردانى دىی (كاولان) م کەن.
 ھەر گوندیكى ئەم بنارە.
 ھەر گۆرستانیک لەم شارە .
 سەيوانىكە ...

(2)

شهویکی رهش وتاریک بوو.

(ههیبهت سولتان)

ههر له (کهلکی قه یوان) دهچوو،

تووله پری ی نیوان گوندوشاخ ،

وهك جارانی من و نهنکم ...

پیشمه رگه ی دابوو به شاندا

له خواره وه .

له پیدهشت وبناره وه .

بو بان دهچوو .

به سهه ر کهوتین ،

به بیل وپاچ ، به سونگی ودهست .

چهند سهنگه ری نویمان هه لیهست .

گویمان هه لخت ... گقه گف بوو ،

به چیه تییان گه یاندین ،

له شاره وه ... پۆل پۆل ئاگر ،

له گهل هاره ی ره شه با دی .

تی گه یشتین ...

هر كه پكه شاخ وده و نه ..

به لادا دى.

سه نگره كان وهك پولا بوون

دورژمن له ئاستيان كلول بوو.

سه د مخابن ...!

هاورپى ي شهيد،

كه سهيرى ئەملا وئەو لام كرد،

جى ي سه نگره كه ي تو

چول بوو .

1986/ 11/ 18

خه رابه

* شهيد قاسم محمد كويى له سالى 1959 له كويه دا چاوى بوزيان ههلهينا بوو،

له سالى 1980 دا له (پيرانه رەش) براهكى به ناوى (دانشاد محمد) كويتەر شههيدى دهكات.

هاورپى قاسم ناھينى چه كه كه ي بكويتە زهوى، له تيبى 93 ي كويه دهبيتە پيشمه رگه

. له شهوى 10 - 11/ 10/ 1986 له كهلى سيكانيانى كهركوك شههيد دهبيت.

ئەم شيعره له 1986/11/20 له چله ي شههيدى نەمر دا له (كاوان) خویندرايه وه .

زهنگول

بو/شهيد فهره يدون بيره سپان

تاريك وپرونى به يانى .. گورگه هارى .

بو مل و مو، ده چيته كوڤنه هه وارى .

چاوى به زهنگيڭ ده كه وى،

له سيبه رى پيره دارى .

رقى ره شى به كار دىنى

به قوردا بيپاته خوارى .

به لام دژى ئاره زوى ئه و

دهنگى زهنگول

درده دابه تاريكه شهو:

زهنگم، زهنگم،

ئهى گورگى هارچه ندم ليدهى،

زيانى خوته ده روا دهنگم .

بو كويم ده بهى، من وون نايم ،

له ناو ناچم !

ئەگەر وورد و خاشیشم کە ی

هیشتا لە گەلتا دەجەنگم .

ها ها دەگەن بە هانا ما

هاوپی ی قەلەم وتفەنگم .

ئەو دەمەش من بافش نابم .

تۆ هەر گورگی و من هەرزەنگم .

تۆ هەر لورەلور دەزانی ..

منیش دەبی بە ئاوازی کامەرانی .

زەهی دەنگم *

کەرکوک 1976

* شەهید جواد شفیق نەجم بیرەسپانی (فەرەیدوون) لە دایک بوی سالی 1957 بوو،

سالی 1982 زانکۆی تەواوکردو بوو بە (پ . م)

لە رۆژی 1983 / 1 / 6 شەهیدبوو .

چەندین کورتە چیرۆکی لە گۆڤاری (رۆژی کردستان) لە (گزنگ) بلاوکردۆتەو .

لە دواى هەوالی شەهیدبوونی ئەم چوارینە یەم پیشکەشکرد:

خوینی فەریدوون لە (ئاوما) چۆرا .

بەلام ئەو خوینە، نە چوو لە خۆرا .

نمامی سەوزی ئەم خاکەى ئاو دا

دواى شەهیدبوونی کوردستان گۆرا .

1983

هه توان

بو / شههيد دكتور هادى صالح سعيد

كاتى بينى ، چه قوى زوردار ..

برينىكى كاريگهري

خستوته جهستهي شارهكهى .

كاتى نازار ناخى هه ژان

زانى تيمار گرى چه كه ،

تهنيا خهباته چارهكهى .

ريگاي سهختى تيكوشان و

پارتيزانى بو هه لبرارد

لهئه نجامدا هه رئه ورييه

گه يانديه نيودلى (شاخى) و

كوردستان و دلى گهله هه ژارهكهى .

1989

* شههيد هادى صالح سعيد له 1988 / 3 / 22

لهگوندى (شاناخسى) بهچهكى (كيمياوى) شههيد كرا .

بانگه‌واز

دوينى.. له‌دواى رۆينه‌ى ناشتى
 گويم له‌دايکى شه‌هيدىک بوو:
 هۆهۆ رۆحيانه‌تى ريشه...!
 ئىستايىش گه‌رميان چاوله‌پيټه.
 له‌گه‌ل (سيروان) دا وه‌ره‌وه.
 هۆ هۆ (هه‌لمه‌ت) هه‌که‌ى جاران
 ئىستايىش هه‌رئوميدمان پيټه.
 ئەمجاره‌يش زيندوو به‌ره‌وه.
 له‌گه‌ل هاورى ديري نه‌کان..
 ده‌روازه‌ى شار بکه‌ره‌وه .
 گه‌رجارى دى شوڤيني نه‌کان
 ده‌رگا که‌ى (قه‌ل) يان پاته‌کان..
 بلى: ديسان پاپه‌رينه...!
 هه‌لۆکان بايينه‌ خوارى له‌سه‌ره‌وه.
 داگيرکه‌ران بۆده‌ره‌وه، بۆده‌ره‌وه.

2008/9/6

هيٺلانهى نوى

ئەگەر تەوارىكى سوورخن.

شەلال وەكۆهەلۆكانى

قووتەى (مامەندە) و (شىلانە).

ئەگەر شاپازىكى شەرمن

دەلال وەكو (زەكیەئالكان)

ئازا وەكو (لەيلاقاسم)

چاپووك وەك (پەرژىن) و (بەيان)..

وەك (زىلان)...

دەرچوو لەلانە.

ھىچ دوورنىيە ئىوارانى.

نيوہ شەوى، بەر بەيانى.

لەھەلمەتى دليراندا.

لەبەرگىرى وتيکۆشاندا.

ئەستىرەى رۆحى داچۆرى،

مالئاوايی له ژيان بكا..و

بلی:..ئیستا...

ئیترکاتی داپرانه.

ئیترکاتی کۆچی سوورو

جیهیلانه.

من دنیام...

له وساته وه ئه وته واره،

له به هه شتی نه مراندا.

له د یوانی شاعیراندا.

له ویزدانی هه قالاندا.

له گشت لووتکه به رزه کاندا.

له باغچه ی هونه رمه نداندا.

له ئاسمانی سهروه راندا....

شوینیکی نوی

بوخوی ده کا به هیلانه.

1997 سلیمانی

خنكان

ئاو..

بۆتە ديوارى زيندان.

ئاو..

بۆتە سەرچاوهى خنكان.

ئاو..

رئى گرتووه له دورگه يهك،

(ئاپۆى له (مام) دابريوه

بۆتە كۆت و ..

بۆتە تهيمان.

له نيوان شارى (ئامهه) و (قه لا چۆلان).

ئهنوهر زۆراب ..

له بهردهمى قه نارهيهك :

مهركى له رپى نيشتمان بى.

هه زار ژيانى به قوربان بى.

له يلاقاسم ..

ره گى دارى كوردايه تى

له م خاكه چاند

وهك داره بهن.

فرميسكى كردين به ئهلوهن.

گه رچى (خنكا) ..

به لام له پايته ختى تاوان

(ابوغريب)ى هه لته كان.

گوڤرى بوچه لاديش هه لكه ن.

له مه هاباد ..

قه له ميك هات

(هيمن) هيمن بانگى كردين:

هو روژ هه لات ..!

هو روژ ئا قا ..!

باشوور، باكوور ..!

تيكشكيين ، ئه وبستوكه ي

دوژمن ناوى ناوه سنوور.

تكا .. تكا .

له بیرتان بی

رهوانی (ئاواره) و (قاسملو)

(شه ره فکهندی) له گهل (سمکو)

خوینیان تکا..

داری ئالای کو مار شکا.

له مهیدانی چوار چرا دا

پیشه وای ولاتم خنکا.

کی بینوییه له نه ورۆزو له به هاردا

گول هه لوه ری.

من خوم بینیم

له (هه له بجه) و (سه و سینان).

له (گوپته په) و (شیخ و هسانان).

خه زانی رۆح بوو له (وه ری).

ژارو بارووت گه لای ته مه نی ده ته کان.

(سیانید) ساوای ده خنکان.

دوکان و سارا بدوینن.

بپرسن...: پرده که ی (پولا)

له سه رده می ئه نفالی چوار

چون چون شکا.؟

ئەوان وەك چاوی ھۆزانم

چاویان لیبوو

سودی نەبوو نزاو تكا.

پرد... ھەلگەرا..

پیرەمیردیک کەوتە خواری.

دايك و باوك

ھەردووك ترازان بە جاری.

منالیکی بچکۆلانە.

خوی بەتەلیکدا ھەلواسی

ھاتووچۆی بوو وەك جۆلانە.

قامك شل بوون، برستی وزە پرووكا

بەبەرچاوی فریشتەکانی خوداوە

ئەویش خنكا.

لەكۆبانى..

لەپاش شەرو مائویرانى.

بەرخۆدان و كاوول بوون وئاوەدانى

(ئایلان)ى كورد ..

لەپیناوە (مافی چارەنووس)

ئەویش لە دەست کەوتە خواری

بوو به شههيدى ليو دهرىا ..
كوٽانى بوو به ئوقيانووس.

ئەى خەلكينه ..

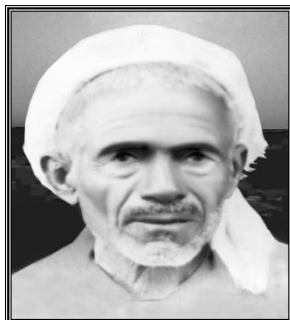
ئىستا دوزانن كه من كيم .
خەلكى كويم و دراوسىي كيم .
له مال خوم يم ..

سهرم ده برن ،
كوړه و نه كه م ئوقره ناگرم .
نازانم به رو كوى هه لبيم .
به دوو كه ل بى يا سىداره .
به (خه ردهل) .. بى

يا به قه ناره .
له سهنگه ردا بو قومىك ئاو ،
له را كردن ،
له دست مردن .
هه رجاره ي جوړى ،
ده خنكىم .

10|9|2015

كه ركوك

لالۆ**بوؤ / شهيد مه لائنه حمه دى لالۆ**

تۆ.....!

رووناكى شهوى تاريكى شارىك بووى،

شار زيندانه و ...

خه لكه كيشى له په نجه رهى ئاواته وه ،

چاويان بريوته ئاسۆ .

تۆ زاخاوى ده مى خه نجه رى شيعرى بووى،

شيعريش له گه ل بيره وه رى، ...

له نيو ژيرزه مينه كاندا ...

مورانوه كه پروو لييدا بوون .

كه ئاگريش هيرشى سووتانى هيئا ،

له گه ل شاعيره شهيدا كه ....

بوئه وديوى سنوره كان ته وه لاي بوون .

تۆ هاواری سهرمنارهی مزگهوتیک بووی،

ئییستا قورئان و ئاوییی خۆلکهوین ،

ههتا مزگهوت نهپروخابوو ،

شوانی بهرمهپر له لای پانی .

پیره میپردی به رهه یوانی .

بووبو به ویپردی سهر زاریان ..

به سروود و به گۆرانی :

ئه م ولاته ..

کانگای هه زاران به رهه م و

سه دان دهسکهوت و داها ته .

که چی دانیشتووانی برسی،

نیشتمانیان . گۆره پانی،

تاقیکاری و کاره ساته .

چونکه خاوه ن مال میوانه و

دزو تالانچی ... له جیگای

خاوه ن مال و دهسه لاته .

تۆ مامۆستای وانهی گهل بووی .

رقی گه لیش (باوه گۆرگۆر)

لههەر كۆپوكۆمهليك دا
 ئەگەر دەر فەتەيك هەبووايە ،
 تىغى وشەت دەچەقاندە
 بىلبىلەى چاوى ئەوانەى ...
 بەنارەوا دەمان كوژن ، دەمان پىرن .
 وەك چۆن (خاسە) لەپاولەپ دى ،
 زىندانەكانى شارەكەم ،
 لەرۆلەى كورد پىراو پىرن .
 تۆ شىرى بووى ،
 ترس لەبەر توورەبوونت تۆقى دەچوو ،
 تۆ خۆت ئازابووى .. ناترساى .
 كەوەك چىرا .. هەل دەبووى و
 وەك بىرە نەوت دادەگىرساى .
 پەنجەى راستىت دەكردبەچاوى درۆدا ،
 ئاخىر بۆيە .. تۆمامۆستاى .
 دەى لەدنياى نەمرى دا ...
 وەك ئەستىرە بدرەوشىوہ .
 وەك گولەمىلاقەى (مەرزىخە) بگەشىوہ

تۆ له دنيا جوگه نه بووی، تۆ دهريابووی .

تۆ ئوقيانووسی ئارام بووی

به ده می چکۆله ی ئه وان گلاونا بووی .

هه رتۆنه بووی،

په چه ی ره شت هه لده داوه؟؟:

که ی ره وایه جی ی سه پانی وکاکیشانم .

شوین به کره یی وجی خه رمانم ...

باره گای جه رده و سیخوړن .

که ی ره وایه له کوچه و کۆلانی شاردا .

له نیو قه یسه ری و بازاردا .

ره و ره و گورگه هار ده گه پرن .

هه موو ده لئی سه گی درن .

به لای هه رکی دا رابوورن ،

پی پی ده گه زن ، پی پی ده وه پرن

تۆ سه ره ره بووی .

تۆ له نیو دلای خه لکی دا، به خته وه ره بووی ...

تۆ نوینه ری (پیغه مبه ر) بووی .

وانه کانت فییری کردین :

ژيان .. فيرگهيه .

زانست ..

تفهنگ وسهنگهري پيشمه رگهيه .

خهبات ... پيوستى سه رشانه .

مردن له پيى سه ربه رزى دا ، هه رزيانه .

كه تو چوويت و نه هاتيه وه ،

له وسا كه وه ...

هه زما نيك سنوورى دهنگ ببه زيني .

هه ر په نجه ريك چه وسا وه كه .. تيگه يني .

هه زاريك ناوى كورد ... بيئي .

داخى ده كه ن ، خشت ده پيرن .

تو پيشه وايه كي ژير بووى .

كرده وه كانت گه نج ئاسا ،

هه ر چه ند پير بووى .

كه فاشيه كان ترسيان لي نيشت ،

چراي زينتيان كوژانده وه .

ئه وگيلا نه هيا نزانى ، به خويني تو ...

خهوى سه دان چه وسا هيان ره وانده وه .

لهوساكه وه ..

كه تو چوويت ونه هاتيبه وه،

له گهل گشت توئاسايه كدا ره قن ، دژن .

له (هيئه الخاصه) ي كه ركوك دا ...

خوين دهمژن .

روژ نييه تاوانيك نه كه ن،

(له تيف حاميد) يك جوانه مهرگ

(ئه نوهر زوراب) يك نه كوژن .

تو شهيد بووى ، خوينى سوورت

كه پزايه سه رخاكي كورد

زهوى وتى : پاش سهدان سال

دهبى ميژوو بيسه لمينى،

(لالو) نه مردووه ، ماوه .

له (توبزاوا) له خوارووى شار

له پايينى ناگره سووره،

له كوردستان دا نيژراوه .

1988 شيخ بزىنى

چیا*

بو/ هاوړی شهبیدم چیا بیبانی

ئەستیره که ی به یانیم دی

هەر به ئاسته م نووزه ی تیا بوو.

شيعرم ووتی:

لۆمه ی مه که ن،

ئوه بو یه کز .. دامابوو

ته نیا له بهر کوچی په له ی

ئەستیره ی سوور،

له بهر دوور که وتنه وه ی

(چیا) بوو.

شیخ بزینی 1987

* شهید چیا بیبانی پيشمه رگه یه کی قاره مانى كوردستان بوو به هوى روكیت بارنکردنى گوندی (عهمدۆن) هوه له لایه ن دوو فرۆكه ی رژیمه وه شه هیدبوو .

ئاگردانه كەي گۆرقەرەج

بۇ/ شادروەوان مەلامىرزا شېخ بىزىنى

ئەگەر جاران ..

لە حوجرە كەي (سىگىردكان) دا.

بۇ چىننەۋەي زانىياري

كى بەركى بوو.

گەر مزگەۋتە كەي (مەلای رەش)

پرفەقى بوو.

ئەگەر جاران (ئۆمرگومەت)

خویندنگاي (ئەحمەدى كۆر) و ..

دەيان زاناي تری ئى بوو.

ئەگەر جاران (حاجى قادر)

موژدەي شىعەرى بەرەنگارى

كوردیى پى بوو.

لەدوای ئەوان ..

لەم ھەرىمە برىنداره .

لەم دەقەرە پىرئازارە .

(مەلەبدالای جوتيار) بووبەھەتاو.

(عبدالرزاق) بووبه لوتکه‌ی کورپه کاراؤ.
 (ئاکو) بووبه قاره مانی دوا‌ی (ئه نفال) و..
 (پارتیزانی)
 (علی صالح)
 بانگی (ئه حمه دقه مبه‌ری) کرد.
 بوون به دووبازی کو‌یستانی.
 ئەم ده‌قەرە قەت چۆل و بیابان نابێ
 ئەم هەریمه
 خۆی هەریمی جوامیرانه
 قەت بی مه‌لا و میرزا نابێ.
 ئاوی شیرناوی (ره‌زحله)
 (مه‌لا ئارس) ی پیگه‌یاند.
 ئەویش بووبه مامۆستای وانه..
 (مام برایم) و (خاله‌به‌خه‌ی)
 بانگه‌واز کرد
 ئەم ریپازه‌ی تیپان گه‌یاند.
 ئەم هەریمه
 هەریمی تیکۆشه‌رانه.
 به‌بیرتان دی؟

له (گورقه ره ج) ی ویرانه .

بروسکه یهک هات به په له .

گه یشته دهستی ریبواریک

له سه رشاخی (کانی له له) :

ئه گهر ده لاین (عبدالقادر)

له خانه قاکه ی (که رکوک) دا

شاره زابوو .

نموونه ی پیاوی به ئه زموون

زورئا زابوو .

له دوا ی ئه و روونا کایی یه .

له جیی ئه و تروسکایی یه .

چراکه ی (مه لا محی الدین)

مؤمه که ی (کو میته ی ئاگر)

له سه ر دهست (مه لا میرزا) بوو .

به داخه وه ئه م پیاوه مه زنه روئی ..

به رگه ی خه می کوردی نه گرت ،

به جیی هیشتین به که ساسی .

تا کوچی یه کجاری نه کرد ،

نه مان ناسی !

ئیه ستایش لییره ،

له م بلندگۆ مینبهره وه .
 له بیره وه ری چله ی
 ئەم (مه لا) تیکۆشه ره وه .
 له کۆری پرشکۆمه ندیی
 ئەم مامۆستا سه ره وه ره وه .
 من دنیام ئەم کوانوو ه ناکوژیته وه ،
 ئەم کاروانی سه ره وه ری یه
 وا زووبه زوو نابریته وه .
 ئەم ئاگردانه رووناکه
 به فووی دوژمن
 هه رگیز دانا مرکیته وه (*)
 من دنیام ئەم ئاگردانه ی گۆرقه ره ج
 (حاجی قادر) پیی کردوو ه
 تائه به د ناکوژیته وه .
 دنیای بن !
 ئەگه ر تیکۆشه ری کمان بپروا
 ئەگه ر سه ره وه ری کمان بپروا
 به سه دان .. جی ده گریته وه .
 ئەم ده قه ره بی مامۆستا و میرزا نابی
 میرزا .. ئیستایش

له نيودلى هه قا لاني هه ر ميرزايه.

ميرزا .. ئيستايىش

له بهرچاوى خويندكارانى ماموستايه.

ميرزا .. ئيستايىش

له مزگه وته كهى گورقه رهج

وتار خوین و پيشه وايه.

من دنيا م .. ئەم جوتياره

له خاكي كوردايه تي و خواناسى دا ..

توويكى وای وه شان دووه.

من دنيا م ئەم باخه وانه هه ژاره

له باغچه ي (علم) و (هوشيارى) ...

سه دان نامى چاندووه.

بويه ئيستا ئيوه يش هه موو دنيا بن !

چوونكه خهلكى ليى رهزايه.

ئيستا (ميرزا)

له به هه شتى نه مرى دا

له نيوكوشكيكى بهر زايه.

* شاعير بۆبه لگه شيعيكي بلاونه كراوه ي (مه لا محمدنورى)
كورى ماموستا (مه لائه حمه دى كورى ئۆمه رگومه تي) خوينده وه.

به رخودان *

ئەى ھەقالە خۇراگرەكەى

رئى خەبات وتيکووشانم.

ئەى شيرەكەى،

نەبەردەكەى (حاجيتان) م.

ئەى ھەلۆبەرزەفرەكەى

لووتكەى (ھەلاج) و (دابان) م.

ئەى پارتيزانەئازاكەى

كوپرى ھەلمەت و داستانم.

ئەى شابازەكەى (ناوشوان) م.

دەبا ئەمرو...

لەسالىادى شەھيدبوونتا

پيشكەشت بى،

چەپكى گولى شيعرەكانم.

له ميژايه...

له نشتيمانى خوماندا،

دين وشه پرمان پي ده فروشن.

له ميژايه.. ئيمه تينووي ئازادين و

ناحه زانيش وهكووزه روو

ئاره قى ره نجه مان ده نوشن.

هه تائىستايش..

ئه م ولاته تالان ده كه ن.

گوندوشارمان ويړان ده كه ن.

دهشت وده رو خه له وخه رمان

هه مووى ئاگر باران ده كه ن.

هه تائىستايش.. بويان بلوى

خوينى پاكمان حلال ده كه ن..

كوړپه ي ساواو پيرو جوانمان،

ئه نفال ده كه ن.

تاوان له دواى تاوان ده كه ن.

بويه.. ئيمه يش

له سه نگرى به رهنكارى وتي كو شاندا.

له نیوکلیپه ی شورشگپیری و بهر خوداندا.
 له مه ته ریژی نازایی و کولنه داندا.
 ته نیا و ته نیا خوینی سووری شه هیدانه.
 هه رکوردستان یانه مان و
 نه سره وتن تا سهرکه وتن ریبا زمانه.
 ئەم ده قهره سه نگه ری سهروه ریبه کانه.
 ئەم هه ریمه تا به ردیشی قاره مانه.
 ئەوه (دهر به ند) خو ی شاهیده،
 له گه ل یه که م بانگه وازی (شیخی نه مر)
 جوامیره کانی گه رمیان بوون..
 گوتیان :

به لئی ئیوه له دهر وازه ی دهر به ند،
 له پال (به رده قاره مان) دا
 دلتان لای مسکی خه نجه رو
 په نجه له سه ر په له پیتکه،
 چاوتان دانی له سه ر سییره.
 له ویوه هه تا (بان مه قان)
 له (که رکوک) هوه تا (حه مرین)

کام سهنگەر قوربانى دهوى

به پرولهى (شوان) و (شيخ بزینى)،

به (قه لاسیوکه) و (جه بارى)،

به هیزی ئیمه بسییره.

ئه وه میژوو.. خوی شاهیده

له گهل یه کهم بانگه وازدا

له نو هه تا یازدهى ئه یلول.

یه کهم ده سپریژ له داگیرکه

دلیره کانی ئیمه بوون،

له به رایى کاروانه وه.

به به رچاوى سوران و بادینانه وه.

به (ماوزه ر) و به (برنه و) و به سهنگه وه.

به خه نجه رو به چهند کونه تفهنگه وه.

به وکه م ئه زموونى جهنگه وه.

ده چوون به پیری مه رگه وه.

ده با میژوو به شاهیدی،

له دواى (نسکو)

دواى تیزبوونى زولمى چه قو.

له (چەم پيژان) هوه بۆ (قەنديل)
 تەتەر كە وتبووه هاتووچۆ .
 (كاكە عەلى) و (مامبيستون) ..
 لە ديئي (عەسكەر) .
 (حەمە غە فوور) له (ئاغجە لەر) .
 (سيروان ...) و (خاليد گەرمياني) ...
 نە فرە تيان كرد لە بە زين و لە پراگويژان .
 درووديان نارد بۆ (شۆرشي نوئي)
 بە خۆشيان بوون بە پارتيزان .
 بۆيه لە دوای بەرخۆدان و هەلسانە وە .
 دوای چالاکی و بووژانە وە .
 سەليمانی ..
 لە بەر دەرگای دادگای ويزدان .
 سى جار سویندى خوارد
 بە (سەيوان) :
 خۆم گويم ليبوو (پيرە مەگرون)
 بە گوئي (گويزە) دا دەيچريان ..
 تۆ داستانی

دوازده سواره‌ی مہریوانت

گویّ لیّ بووه،

منیش یازده سواره‌ی قازان.

ئەم داستانە ، لەم گەرمیانە .

بوۆتە ویۆردی گەورە و بچووک .

(کاک ئەنوەر) و دە ئەستێرە

بوون بە یازدە چەپکە نیۆرگز .

بوۆبەرۆکی شاری (کەرکووک) .

دەبا میژوو خۆی شاھید بیّ،

هەر خۆی ببیّت بە (پشتیوان)

یە کەم شەپری نیۆگوندەکان ،

لە (مام رەش) ی ئیّمە قەوما ،

بە یانی بوو . .

لە گەلّ جریوہی خاوەرۆ لە (ماسقەلان) .

(شوان) یان لە شیرین خەوہە لسان

پینچ شابازی ئازاو دلیر

پینچ شاگردی (نازمی حەمە ی سلیمان) .

بوون بە چراو بە (مەشخەلان) .

(شه و بؤ) ئه ي خوشكه شوخه كه م !

ئه وه منم .. گویت له ده نگمه؟

(ئازاده ورامى) براتم.

ئه وه منم .. ريبوارى هات و نه هاتم.

ئه مه ريبازى (ئارام) و (هه لوى سوور) ه.

ئه م كاروانه ..

هه رده بى بگا به مه نزل

هه رچه ند رىگا سهخت و دووره.

هوشاره كه ي (ئه حمه د بچكۆل)!

شارى قه لای (سپى حه سار)،

ئه ي (شوريش) ي دل هه لقرچاو.

لانكه ي (سووران) و (گوران) م

بيشكه ي (پوره گوله) ي داماو.

له دواى سروودى پاپه رين

ئه وه رۇحيانه تى (ریشه)

هاوارده كات:

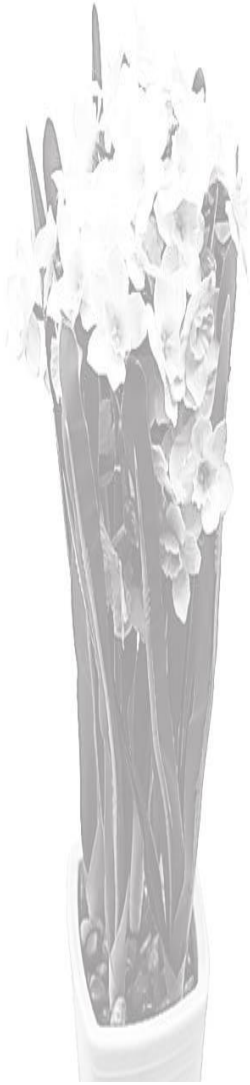
چقلى چاوى ناحه زانى.

دورژمنى (ئه نفالچى) يه كانى.

نه یاری گه وچ ونه زانی .
 بوئیمه ییش هه رسۆمای چاوی .
 خوشه ویستان . دل له مستان
 ئه وهی ئیوه له من بیستان .
 له گولزاری شه هیدانی
 ئه م سنوره زامداره دا .
 له ئینجانهی پرله گولی ئه م شاره دا .
 چه ندچه پکیکی سه ره پری بوو .
 ئیتر . . فه رموون ئیوه و ویژدان .
 جی ی خویه تی
 ریباری شه هید ون نه کهن ،
 پیروزه ریگای شه هیدان .
 ده تویش له نیو گلکۆکه تدا به سیوه !
 کاروانه کهت به ریویه ، بی راوه ستان .
 روژیک دادی ئه م گه له ده گابه ئامانج ،
 ده گه یینه (قودسی کوردستان) .

ئه م شیعره له سالیادی شه هیدکریم حاجی نوکه له (کریمه ریشه) دا
 له چه مچه مال له کوپکی گه وره دا له لایه ن شاعیره وه پیشکه شکرا .

چه پکه نیرگز *

له گوندیک دا..

له نیو چوارچیوه قورینهی،

خویندنگایه کی بچکوله ،

چه ند خویندکاریکی ژیکه له

راوه ستابوون .

چاو یان له ناسۆ و فرۆکه ،

چاوه پروانی مامۆستا بوون.

- کاوه وتی :

به هار وهرزی شادی ژینه.

- پشکوۆ وتی :

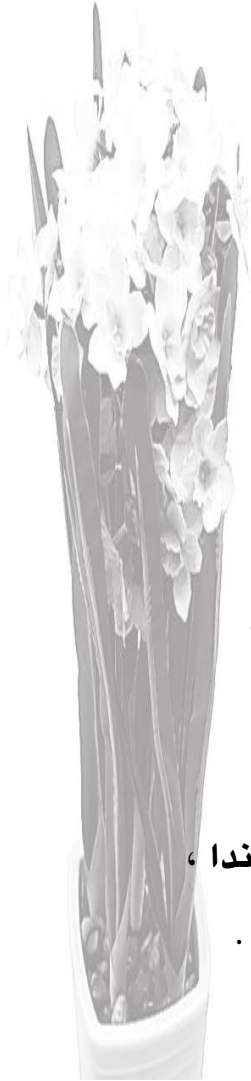
وهرنه ئارانی هه ناوم ،

هاوین...

به راستی هاوینه .

- ئارام وتی :

به گه لاپریزانی چنارو ....

رهنگ زهردی و

خهزان دهزانم ،

پایز وهرزی ههلوهرینه .

- زریان وتی :

که بهرگی ههژار دهدری،

به دهنگی باوکم دهزانم ،

زستانه ، سههولبهندانه ،

سهرمایه ...

بهفر بارینه .

لهدوای روژباشی ماموستا ،

- شیعرم وتی :

بهچوار وهرزه ...

لههر چوار پارچهی دلّی مندا ،

پشکی زهوی سک سووتانه .

گوند لهدوای گوند ..

وهك خهزانه .

دایک .. بونکروزی لی دی،

ههلقرچانه .

به لآم ئه وهى شانازى يه ،

نه به زينه ... كۆلنه دانه .

ئه نجام پزگارى گه لانه .

هۆ گونده كهى

به هه ورى غه م داپۆشراوم !

چاوده پرمه هه رلووتكه يى ،

هه ربنارى ..

وه كوتۆيه .

هه رگه رده لولو له و دوو كه له ،

هه ر بۆن سوّيه .

هۆشه هیده ژيکه له كهى ،

ده رگای وشه ..

لى داخراوم !..

تۆ ته نيا نى .

تۆ ميوانى (قه لآدى) و

(قورپتانى) .

تۆ ميوانى شه هيدانى ،

چه وساوه كانى جيهانى .

تۆتەنيا نى .

لەنىشتمانى پىرپىت و ..

ئاوهدانى .

لەولالتى ئاگرىاران و گرانى .

وا بە تاسەى قەلەمەو،

سەرى بەرزى خۆت نايەو .

ئىوۋە مۆمن ..

دېر بەتارىكە شەو دەدەن ،

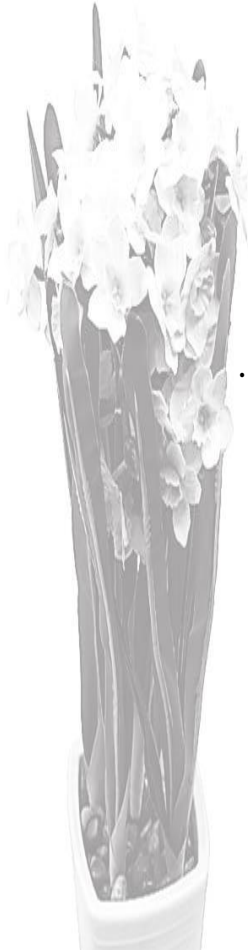
چىرايەكن .... ناكورژىنەو .

ئىوۋە ئەو (چەپكە نىرگن)ەن ،

نىويىرى كرىكاراندا،

لەنىو باغچەى ھەژاراندا،

ھەتا ھەتا دەژىنەو .

1985 دەشتى كۆيە

* بەھارى 1985 لەگوندى خە رابە بووم. مامۇستانەمان مامۇستاي شۆرش بوو
داواى ليكردم كۆبوونەوئەيەك بەمنالان بگەم، لەپردوو فېرۇكەى (پىلاتۆز) پەيدا بوون و
كەوتتە ئاگرىارانى گوندەكە، لەئەنجامدا منالېك ساوا بەناوى (مكاييل) شەھىد بوو .
ھەرئەو رۆژە ئەم شىعەرم نووسى و پيشكەش منالانى قوتابخانەى (خەرابە) م كرد .
* لە ئاھەنگى نەورۆزى 1990 دا لەكوردستانى رۆژھەلات لەلاين ئومىدى كۆرمەو
خويىندرايەوۋە و بە كامىراى (ھىرۇخان) تۆماركرا

پشکو

بو/ شهید لقمان أسعد اسماعیل ناسراوبه (کارزان)
 کهله روژی 1988/3/22 له گوندی هه نار شههید بوو.

پشکوکانی ئاگری نه ورۆز

هیشتا له سهه لووتکهی چیاکان..

گهش گهش مابوون.

له گهله هتاو

جووتی ههلو

له شاخی دهر بهند ئاوابوون.

تاشه بهردی ئه ویناره

گشت شاهید وئاگاداره.

ئه م تیکۆشه ره (کارزان) ه

له گهله هه قاله ئازاکه ی

بوگهله چهنده به وه فابوون.

1985

گولہ میلاقه

که هاوینان به فری سپی ..
له شاخه کان ده تویتته وه.
ته ماشاکه ن ..

لهو میرگانه،

گولہ میلاقه ی سوور و جوان

جاو هه لیدی نی و ده پرویتته وه.

ئه ی نابینن ..؟

هه ره مان گول

له نیو ئالایه کی سه وزیش

چه ند جوانه .. ده شنیتته وه.

ئاخر ئه وه ..

رؤحیانه تی شه هیدیکه

له جیی په له خوینیک ی سوور

ده ژیتته وه ...

۲۹/۹/۲۰۱۱ که رکوک

قازی

قازی وتی:

من بویه گیانی خوم به خشی،
 لاشه کم به دارا کرا.
 تاخوشه ویستی نازاد بیّت...
 له وان و بهر دهرکی سهر...
 له سهریکانی و قامیشلو
 له کهرکوک و له چوار چرا.
 ئیستا.. له بازگهی شاره کان..
 ساکی ریپوار... ده پیشکنن.
 گهر گوله نیرگزی تیا بیّت
 ورد ده یجنن.
 نه وگیلانه.. بو نازانن..؟؟
 هه گبهی دلّیان.
 کاسه ی سهریان
 گولّدانی (رؤح) هکه ی منن.

2011

په ياميك ددهم بهزيدا

بۇ/سەر گلكۆي شهيد كاكۆ ابراهيم دووبزى

دوو كۆرپه ي ساوا

(سروشت) و (ئارى).

باوكيان شههيدبوو

له رىي رزگارى .

وا من په ياميك ..

ددهم بهزى دا .

بپروا بۇ دووبز

بهنيو پردى دا .

تا ئه وهه ريمه

له گهنج و له پير

بين بۇ زياره تى

له گوندى سه رير

1983 سه رير

داستانى ئاواره‌يى

ئەنفال

ئەوا ھاتووم ..

وھکو(صوفى) وھك(ديوانه).

كړنوشى ريز بهرم بوخاك .

نەكەن من بە دین بزائن!!،

نەخەر قەم ھەيە، نەسيواك .

من نامەوى

باسى ئەفسانەتان بۆبکەم،

ھەتابەرچاوتان لیل بېت و...

لەبیرتانی پیاوی ناپاک .

فەرموون لەگلینەى خامەوہ ،

لەئەلبوومی پەيامەوہ .

لەسایتى گریانەوہ .

لەکلاروژنەى ژانەوہ .

بتان بەمە دنیای سووتماک .

(1)

ته ماشا كه ن ...!

له ولای (برایم سه مین) هوه .

به پال چى ای (حه مرین) هوه :

ئه وه ...! ئاوايى (نارین) ه .

به ده شتى كاكي به كاكي گه رميانه وه .

ئه وه ...! خه نجهر و پشتينه .

به رۆخى زىي (سيروان) هوه .

هه تا دويى

گهردى به رپى ي ئه سپى شوړش

سوورمه ي چاوى كچانى بوو .

كه چى ئه مړو ..

ئه ويش بووه به (خه رابه) كوانووى پشكو .

وهك دهو روپشتى (خانه قين)،

وهك (تيله كو).

وهكو (چراغ)، وهكو (شيرناو)،

وهك (گه رمك) ... بوته ژيله مو .

(2)

تە ماشاكەن ....!

بە سەر (گريدىكى سەون) ەو،

پيشمەرگە يەك .. ئىستا،

پەيكەرى ھاوارى (گۆپتەپە) يە .

ئەمە .. پۆستەرى (خەزان) ە .

ئەمە ..! ويىنەي (رەندى خان) ە .

ئا ليرە بوو ..!

بەرۆخى زىيى (دوكان) ەو .

بە بەرچاوى ھەموو فرىشتەكانەو .

سەدان چراي چاوخامۆش بوون .

سەدان بالە پەپوولەي جوان .

ھەلپروكان ....

چۆن پىنج ھەزار ئەستىرەي سوور .

لەئاسمانى (ھەلەبجە) ەو،

داچۆران و بوون بەكۆي نوور .

ئاوا ...

پۆل پۆل رۆحى مەزن ،

شه مچەى بچووك ...

هەلكشان بەرەو كاكيشان ،

بەرەو هەسارەكەى (كەر كوك).

بو پايته ختەكەى (شارە زوور).

(3)

ئەمە كوى يە ...؟!

ئەمە .. تابلوى هەلۆەرين وداچپورانە.

ئەمە (قەلاى سەلت ئەحمەد)،

(خالخالان)ە.

ئەمە .. شيو (هەنجيرە زەرد)ە

ئيرە مەملەكەتى خەفەت ،

دوامە نزلگەى داپرانە .

تەماشاکەن ...!

تەپ و توژيک بەرى هەتاوى گرتووە .

ئەوە ئەنجامى هەرەس و

بورکان نيە.

ئەوە گپ و توفان نيە.

شوفەليکە ..

گونديكى بهرکه لبه داوه .

به داميني نه و گونده وه،

چهند كه ژاوه يه كه وه ستاوه .

كه ژاوه ي چي ...؟

چهند ئيفايه كه ....

خه لكيان تيا شه ته كه دراوه .

ئه ري ؟.. نه مه ته كنه لوژيا و پيشكه وتنه .

يا داره بازه ي مردنه ؟

ئه ري نه مه مروّف دزه ؟؟

يا كاروانى كوچيكي بي سه روبنه ؟

به سه رپشتى نه م گاليسكه نه گريس وه،

(مامه نه حوّل) ي (چوخليجه)،

ردينى توژاوى بووه، چه په ساوه .

(پوره زه وه) ي (گردخه بهر) ي

ده سپيچكه كه ي،

پرچه سپي يه كه ي خويه تي

له زهند و باسكى پيچاوه .

به هه زاران (مه م) و (زين) و

(خه جى) و (سيامه نند)...

پيئش ئه وهى بگهن به مران

ببنه بووك و ببنه زاوا.

راپيچ کران بو (قوره توو)،

بو قه سابخانهى (توبزاوا)..

(4)

ئه مه ويئنهى پيده شتيكه ،

ته ليه نديكه .

وهك دوله دانى ئاش وايه ،

خه ره نديكه .

ديواريكى ته ليسماوى، نهينى يه ...

ئاي...! چ داووكه مه نديكه .

گوڤه پانى جيا كردنه وه و داپرانه .

پيران به جيا ،

منال به جيا ، لاوان به جيا ...

ئيره ده شتى كورد قرانه .

ته ماشاكن !

ئه مه .. ئاويئنهى دوا پوژى مناليكه .

تهمه نی پینج شهش سالیکه.

وا جه لادیك دهستی راسته ی راده کیشتی ،

پیئی له سهر لیوی چالیکه .

دهستی چه پی له نیودهستی دایکی دایه ،

ئای دایکی چ که ژالیکه .

ئهری . . ئه مه جۆلانه یه ،

یا کایه و یاری کردنه ؟؟

ئهری .. ئه مه راژهندنه ،

یادار کیشه کیی مردنه ؟؟

له نیوانی که لبه ی گورگ و

کزه ی جهرگ و به زهیی خوا ،

مناله که ، بستی ده می دایچراوه .

(5)

چوار پریانیکه ، کاره ساته .

ئییره ریی هات ونه هاته .

له چه قو و گوویزان تیژتره ،

له داوه موو باریکتره .

له شهوه زهنگ تاریک تره .

ئەمە وەك پردی سیراته.

ئەگەر لیڤرهوه بپروانی؟

پهزه زهیتونیک دهبینی،

سهدان نیگای مالئاوایی

بهقهدیانهوه پرواوه.

بهوبهروهوه....

گردۆلكهیهك جیی پامانه.

پارچه پهپۆی دهپیی ژن و

سوخمهی کچ و کهوای مهلا....

لهدارتهل وله دپکهزی و

له کیلی قهبران ئالاوه.

من دلنیام ئەم گردۆلكه و کهل وپهله.

سیگۆشهی بهرمۆدانییه.

جیی تورهی خودانییه.

یاتاقیگهی چهکی میکروبی و خهردهله.

یا جیی کاریکی چهپهله.

یاخو گۆپی بهکۆمهله....

(6)

(نوگره سه لمان)

گيژنه نيكي مروقلووشه،
زينداننيكه ...

خوي بوخوي مه رگستاننيكه .

شازده هه زاربالى هه لو لي ره شكا .

لافاويكه ،كاروانسه راي كارواننيكه .

به هه زاران نزاوتكا .

به ئاسمان وبن ميچيه وه هه لپروكا .

ئاي ئه مه چ ويژداننيكه ..

لووله ي تفهنگ و .. نيوچاوان .

قورگي تاساوو پرگريان .

ژووري تاريك و تيهه لدان .

چ قيامه تي هه لساوه .

له نيو هوّل و ...

به ردالاني ئه م زيندانه .

له ولاوه ... تهرميك راکشاوه .

له م لاوه شييتيک گيان دها،

بهدهم گريان و نزاوه .

لهولاتريش ..

كت وكويريک دوش داماره .

لهبرسان دا، پرگ وتووی فریز دهکوتی ..

تاوهك قاويت ..

لووشی بکات لهپهناوه.

(7)

گهرمه سییره،

دهشتیکه چۆل و بیابان ،

سهرابیکه ، ههلقراوه .

تاچاوی مروّف پروانی،

وشکایی یه، بهبی ئاوه.

لهو ولاتی غوربهتهدا ،

ههر دوو دهسته لهرزۆکه که ی (مه لافاتیح)

ئهو دهستانه ی بۆبانگ دهینانه بناگوویی،

ئهو دهستانه ی،

کتیب و قورئانیان دهگرت

لهگه ل لاشه ی رهق وتهقی (مام توفیق) دا

بى گورگوڤرچكهو تهلقين...
 قوميان بهسهدا كراوه.
 كهپكهشاخ، تهپه و هه لديره.
 لمه، ئاودره، تاوييره،
 نانى تال وئاوى شويره.
 لهو شوينه بى حورمه تهدا .
 سهگيكي رهش وهركهوتوو وه،
 چاوى ... له دهرگاي زيندانهو...
 گوى ي بوگرين هه لختوو وه .
 (قهره) فيره ... هه موو جارى،
 له جياتى نان وكولييره.
 به بهرچاوى (حه جاج) ي دهرگاوانه وه .
 به بهرچاوى جه لادوپاسه وانه وه.
 دهستى، لاقى، كه لله سه رى...
 مردوو به كه رت و پارچه يى،
 بيني ته وه له سه حراوه .
 ئاخر .. بويه !!
 داىكى (ئامانچ) كه ها ته وه گي پرايه وه:

من و(رهعنا)هه موو شهوى،

له خه ونيش دا،

تهرمى يه كترمان ده بينى،

به دهم سه گه به ره لاوه .

(8)

هو شاره كه م ..!

هو هو روگه ي كوردستانم .

هو گونده كه م ..!

هو هو كوگه ي سهدان يادگارى ژيانم .

هه مووسالى، له به هاردا،

له گهل گرمه گرمى هه ورا،

گووى له ناله ي منيش بگرن !

من .. گيراويكى (ئه نغال)م،

زورداره كان له سامان وماليان كردم .

خوينيان مژيم ،

پييان له سه رئا پرووم ... دانا .

له ژن وماليان كردم .

له و ده شته چول وهوله دا

تووشی مهرگی تالیان کردم .
پاشان زینده چالیان کردم .

من گیراویکی (ئه نفال)م
تیشکی چاوی عاشقی بووم،
مه عشوقه کهم به جی ماوه .
من گولآلهی بزورکاوی،
خهون وهیوای گیراویک بووم .
نازانم دواي ون بوونی خوّم،
دلداره کهم ...
دایک و باوکه هه ژاره کهم .
مردن به دهم کام ریگاوه .
هاتوومه وه ، دلنیابم ...
چیان لیّهات کوّشی منال، خیزانه کهم .؟؟
کوان باپیره و داپیره کهم .؟؟
کواخزم ، کوا جیرانه کهم .؟؟
کوا سه رکانیم ، کوا مزگه وتم ؟؟
ئه دی کوا قوتا بخانه کهم ؟
هاتوومه وه دلنیام کهن

ئازىزانم لەكام جىگان؟
لەكام ولاتدا ئاوارەن ؟
لەكام مالا خزمەتكارن؟
لەكام شاروچكەو ئوردووغان ..؟؟

ھۆ خەلكىنە !
من نەھى ئىيسك وپرووسكى
ئەشكەوتەكەي (شانەدەرى) م
من خەلكى (چەرمو) ودىي (زەرزى) م
من ئەوگەلەم دواي ھەزاران لەشكركىشى ..
ھەروا زىندووم .
ولاتم ..كانى خىراتە ،
ھىشتا خۆم خىرم پى دەشى ..
لەزستاندا بى ئاگرم .
پاشماوھم دەگا بەكەنداو ..
وا خۆم لەتینوان .. دەمرم .
ئاخر بۆيە ..وھكو مەلى ھەلكورماوم .
وھك پەپوولەي بال سووتاوم .
كەي رەوايە ھەموورۆژى ....

به سهر دركەزى پيلان دا، رام دهكيشن.

سنوورم ئى ده به زىئن،

(كيمياوى) م پيدا دهكيشن.

كهى رهوايه ... وهك (برايم) ...

له ئاگر دا ده سووتيندريم؟؟ .

وهكو (مهسيح) له خاچ ده دريم.

كه چى هيشتا هه رزیندووم و

هه رزیندووم و زیندووم ترم.

زولم وزور و چهوسانه وه ،

ئوقره و ئاراميان بريووم.

چى بکه م ئه گه ر خه بات نه که م ؟

چى بکه م ئه گه ر هاوار نه که م ؟

چى بکه م ئه گه ر رانه په رم ؟

چى بکه م ئه گه ر مان نه گرم ؟

هه وليئر 1993

* ئەم شیعەرە لە (هۆلى میدیا) ی ههولیروله (گۆپتهپه) و له (كهركوك) خویندراوه ته وه

هه مووشه وی گریانم دی
 که ده زانم ..
 تو به شه وان خهوت ده زپی .
 بویه منیش تابه یانی نیگه رانم .
 هه مووشه وی گریانم دی
 که دلنیام ..
 ئەو ره شیوشه ی دراوسیمان
 خهوی نایی ..
 گهر بشخه وی ...
 خهون .. به ئیقاوه ده بیینی
 بویه منیش ...
 بو گه رانه وهی کوره که ی چاوه پروانم .
 گریانم دی ..
 خوژگه سینهم په نجه ره یه کی هه بوایه ،
 له ده لاقه ی برینه وه ..
 سوتانیکم نیشان ده دای .
 ئەنفال ....
 ته نیا ، هه لوه رینی گه لامورد و ..
 لای لایه ی (رهندی خان) نه بوو ...

ئەنفال ..

تیربارانی (بابه رووشه) و
 روخانی (قه لای سه لت ئەحمەد) ،
 هه لوه رینی چله زه یتونه (تو بزاوا) و
 گه لای (هه نجیره زه رد) ی
 بناری خالخالان نه بوو .

ئەنفال ....

ته نیا ته پکه و داوی
 راوکردنی که و و سو یسکه و ..
 کو تره باریکه کانی (قه شقه) و
 ئاسکو له کانی گه رمیان نه بوو .

ئەنفال ....

ته نیا تو پری ماسی روح و ..
 چنینه وهی خشلی گه ردنی (روبار) و ..
 سوتانی دارستان نه بوو .

ئەنفال ....

گریان بوو .. گریان .
 تاوان بوو .. تاوان .
 ئاگردانی کوورهی مه رگ و ..
 لاوانه وهی نیوه شهوی ..

دايکه کان بوو.
 ئەنفال ....
 بوّمن ، ژانی شيعر و..
 ههويّنی په یف و داستان بوو.
 ئەنفال ....
 هیند ئەشکی خوینینی
 پیم رشتوو وه.
 هینده ئاواتی میژینه می
 به چه سره ته وه کوشتوو وه.
 چالیکی ، مه زن مه زنی
 وهك زاخه کهی (قاله داود)..
 وهك جیگای ده مه (شوّفه ل) ی
 گوّری به کوّمه لی (عه رعه ر)
 وهك گوّرستانه کهی (دووبز)
 وهك چاله پره شه کهی (داعش)
 له ناخم دا، له روّحم دا..
 جی هیشتوو وه.

له سانیادی ئەنفالدا له 2018/5/10 له چه له مۆرد خویدرایه وه و
 له بلاوکراوهی (بابه پروشه) بلاوکرایه وه.

برژان

بۆ / جهله مؤرد

دوینی منیش..

وهك (ههله بجه)...

ئاگر به ربوو بوو له جهسته م

ههله قهچام وهك شنروى.

ئه مرۆ ديسان برۆم بۆ كوى..؟

وهك (جهله مؤرد)..

كه ته ماشاى (دهرباز) ده كه م

ئه ویش دهربازى نه كردم.

خهوبى له چاوم ناكه وى

ئهى ئیوه.. ئیستا ده لاین چى..؟؟

ئه و پیریزنه بین..!

وهك كو ته ره دارىكى سووتاو

وهك كو ته ره بارىكهى هه لكو رماو

گمهى دى به ده م نزاوه

به رگىكى ره شى پۆشيوه..

چركه يهك دلى ناسره وى.

2011

* له رۆژنامهى هه وال و له بلاو كراو دى (جهله مؤرد) 2013/5/11 يلاو كراو ده ته وه.

گردی خه‌م

چه‌ندسائیکه...

روح‌له (گردی محه) یه

ئه‌م به‌هاره..

له‌ویوه به‌دلّ تیپرامام..

تیشکی نیگام له ویّرانی جه‌له‌مؤرد و

به‌رمالان بوو.

پیگای هاتن..

هه‌روه‌کو جاری جاران بوو.

من له‌شه‌رما سه‌رم داخست..

قه‌له‌میکی وشکه‌وه‌بووم دۆزیه‌وه،

پزگار بووی ده‌ستی تالان بوو.

قه‌له‌می هاو‌پیکه‌ی خۆم بوو

به‌رشالاه‌که که‌وتبوو..

مانه‌وه‌ی ئه‌م بو‌نوسینه‌وه‌ی

رۆمانی باب‌ه‌رووشه و

گونده‌کان و خالخالان بوو.

هه‌رچه‌ندم کرد دوو فرمیسک
 له‌گلیینه‌ی نه‌هاتنه‌خوار..
 بو شیخان و بو توته‌قل و سه‌رچنار.
 چه‌سو... گوتی :

. بیده به‌من.. قوی پیدا کرد..
 ئیتر قه‌له‌م.. ژییایه‌وه،
 بو‌شیوه‌ن و گریه‌و هاوار.
 هه‌لیسووراند وه‌ك شمشالی.
 دایه‌ ده‌ست شنه‌ی شه‌مالی.
 گویمان له‌ئاوازیکی گرت
 ته‌نیا سه‌مفونیا‌ی نالان بوو.
 گریا.. گریا..

هه‌تا نووزه‌ی له‌به‌رپرا،
 وه‌ك مناله‌ برسییه‌کانی نوگره‌سه‌لمان.
 وه‌ك کۆلکه‌قه‌میشیکی
 به‌رگه‌رمای وشکه‌سالان بوو.
 چه‌سو...

ده‌ستی به‌گریانکرد
 پارایه‌وه، پارایه‌وه:

خوایه...خوایه!

ئەمسال..

سالیك به باران بوو

چاوم لى بوو بوخچەيەك ومەمەيەك ،

تاكى پيالوى لاستيك وجامانەيەك....

بەدەم لافاوهوه رۆيشتن..

چوونە خواری.

وهك ئاومالكي بەرشەپۆلى

گەلەن بوو.

لە(گردخەبەر)..

دەستيک فریایان نەكەوت

لە(كەپەنك) تیزەنیان گرت..

تاگەيشتنە

بیابانەکانی عەرعر و

گۆرەبەكۆمەلکانی لم

ئەوی ئارامگای پیر و گەنج ،

گلكۆی ژن و منالان بوو.

لەودەقەرە..

قاتوقرى بەزىی بوو

جیگای ئەوان ..

شوینی دەمه شوڤه‌ل نه‌بوو

یا میوانخانە‌ی ویزدان بوو،

یا پیشانگای

ژێرخیه‌ت و پرەشمالان بوو.

له‌ئه‌نجامدا...

له‌و بیابانی له‌دا..

پیلوو.. له‌گه‌ل تاکه‌که‌ی خوی

بوخچه‌ و روحی پیره‌ژنی

جامانه‌که‌و

که‌له‌سه‌ری (مه‌لا خالید)

مه‌مکه‌مژهو

گریی په‌نجه‌ی منالی کورد

وه‌ک روحی شه‌که‌تی من و

خه‌مه‌ گه‌وره‌که‌ی (جه‌له‌مۆرد)

وه‌ک پرچه‌ سپیه‌که‌ی دایکم

ده‌ست له‌ملان و

تیک ئالان بوو.

٢٠١٩ باب‌ه‌پرووشه

هلهى رووناكبيرى وكۆمهلايهتى كهركوك

بهشى رووناكبيرى

- 4 -

شيوهنيك بۆرەنديخان

مهلاشاخى

1999/5/3

شيعر

شيوهن

روژى.. له قه لاسيوكه دا
 له گه ل پيريك كو بوومه وه،
 پرسيم چوني؟
 وتى: روله..! من نازانم
 هه تا ئيستا چون ژياوم،
 بو نه مردووم .
 چه ندساليكه
 له شكري خه فه تي نه نفال
 قه لاي پايته ختي نه م دلّه ي
 داگير كردووم .
 بهيرم دى ...
 به يانى زوو
 ته ته ره كه ي ماسقه لان هات
 وتى : په يامم هي ناوه ..

بروسکه له (ديدهوان) هوه :

زووکه ن ئه ولاتان گيراوه ..!

له (سارا) وه .. :

له پايينم

سوپای کولله مۆل دراوه ..

شيخک له (داره که لی) يه وه

سواریکی نارد ..:

ریگی دهر بهند داخراوه .

نامه ی شاریش گه ییه لمان :

ره شه با .. هابه ریگاوه .

گه رده لوله .. گه رده لوله

قايروسی قران ده هیئی .

هه ر که سیك ده مامکی نه بی،

شه وه ی خه رده ل ده یخنکیئی .

به بیرتان دی ..؟

پاش نیوه پرو (سه نگه ر) ووتی :

ته نیا چاره به رگری یه !!

(ریبوار) ووتی :

له يه كيه تى گهل به ولاوه ،

چارتان نى يه !!

به بىرتان دى ..؟

له سهر پله ي به رده عه لى

شيعرم ووتى :

تا ئيوه ئاوا ناكوك بن ،

ده سپيچكى ژنتان خه فهت و ..

ريسى پياوانتان خورى يه .

به بىرتان دى ،

ئيواره بوو ..

گرده كان له بهر چاومان دا ،

له جارانى نهوى تر بوون .

لوتكه كان كورته بالابوون ،

تيشكه كانى خو ره تا و يش ،

وهك پرچه كه ي

دايكى شه هيد (مه لائارس)

تيك ئالا بوون .

ئاي ئه وپوژه چ پوژيک و ..

چ ویستگه یه کی سامناک بوو.

زی کش و مات ...

شیوه سووریش هر وه کو من ،

دلگیروزیزو غه مناک بوو.

گوپته په

زامه کانی خوئی ده کولانده وه .

عه سکه .. بون سوئی لی هه لده ستا ..

زه رده په پ بوو .

ئاسمان کردی به ناله نال،

گویمان له دهنگی که په نا و

له گرمه ی دهوئی شه پ بوو.

هاواریان کرد:

ئه نفال .. ئه نفال ...

ئیتر گوئی ی ئه هریمه ن که پ بوو.

باری باری ... مه رگ باری .

بوو به شهوی ئه نگوسته چاو

هه ورازی هه ناسه سواری .

دیوی تاوان زریکاندی ،

ئەنفالى ھيئا بەديارى .

بارى .. بارى .

تەرزە نەبوو، بەردبوو بارى .

گەواللەيەك

(سەرچنار) یشى گرتەو،

بەسەدان لاقە زەيتون و... .

چەپكە نیرگزی تیکشكاند .

بەھەزاران ئاھ و نزاى ...

بەئاسمانەوھ .. پرووكاند .

لەو كاتە پیرئوفانە دا .

ئا لەگەل ئەم توفانەدا .

سەدان رەزو باغ و بیستان .

بەسەدان چەم و دارستان ،

بەدەیان ھۆزان وداستان .

لەگەل تەبارەى گەنم و... .

خەلەو خەرمان ، ھەمووسوتان .

ھەر لەگەل ئەم زریانەدا ،

بەھەزاران كۆترە شینكە ..

لههیلانهى خویمان تاران .

فرین .. فرین ،

بهره و چىای خالخالان فرین .

بهره و لووتکه بهره و بنار .

هه تا دهربازبن لهئازار .

ئه نفالى چوار بووبه پره شمار ..

بووبه گورگ وئه ژدیهای هار .

بووبه گیزهن ..

زۆربهى ئه وانیشى لوول دا

بهره و چاره نووسى ناديار .

بهره و گهرمه سیرى بردن .

1999/5/1 سلیمانى

* له يادى كيميابارانى (گوپته په) دا له رۆژى 1999/5/3

له لايهن شاعيره وه خویندرايه وه ، وهك ناميلكه يهك له لايهن

بهشى رووناكبيرى (كۆمهلهى رووناكبيرى كهركوك) هوه دابهشكرا.

سی وینه

لهئه لبوومی شه هیدانی گوپته په دا

سی وینه یان پی نیشاندام..

له سه ره رگی کتیبیکدا،

سی شاهیدن،

ههرسی (عومهری خاوه) ن.

به لام ئه وهی له ناخه وه ده مسووتینن

سی پشکووی ناگری سوورن،

له نیو سینه و دلی مندا

وهك پولووی نیو (سه ماوه) ن.

وینه یه کهم :

که للهی سه ری شه هیدیک بوو

له هه ره موو وینه کانی تر جودابوو.

کاتی که لیی وردبوو مه وه..

پر. پر له نووری خودابوو.

خو ئه و زرکه کالیک نه بوو..!

له سيمادا ئاشکرا بوو

ماموستا بوو.

چه ند سالیك بهر له شه هید بوون

له مزگه و ته که ی (کلپسه)

ماموستا بوو.

خو ئه و ئینجانە ی گل نه بوو

ته ژى ته ژى

له دلیرى و ئازایه تی .

له خو شه و یستی هه ژاران ،

له عیلم وله کوردایه تی .

ئه و خو ی (تفسیری قورئان) و

راقه ی کتیبی پیروز و

چیرۆکی پیغه مبه رانی

سوره تی (انبیا) و (هود) بوو .

به لى به لى ناسیمه وه ...

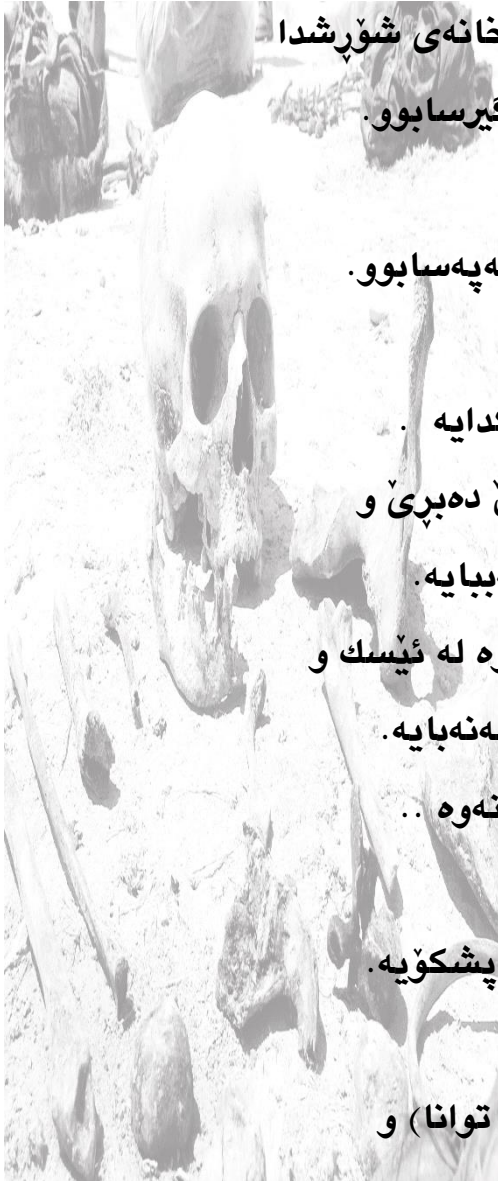
وینه ی که لله ی هاوړیکه م بوو

کت و مت (مه لا محمود) بوو.

وينه‌ی دووهم :

پيشتر له قوتابخانه‌ی شوږشدا

چرايهك بوو داگيرسابوو.

له‌دواى ئه‌نفال

كش ومات و حه‌په‌سابوو.

ته‌ماشاكهن !

له‌ليواری چاليكدايه .

جاری ئارامی ئی ده‌پری و

جاریکی تر مقه‌ببایه.

چنگی پرکردوو له ئیسك و

لیوی خه‌ريك شه‌نه‌بایه.

(چۆن جیا ده‌بنه‌وه ..

خودایه...؟!)

ده‌روونی پر له پشکوویه.

- ئه‌وه ..

ورده جمگه‌ی (توانا) و

ئه‌مه‌یش ..

په راسووی (شکو) یه .

ئا ئه وانه یش،

که وهک میوژ رهش و جوانن.

گلارای چاوی (ئايشه خان) ن.

ئهوانی دیش

گلینهی دوو دییهی (تاڭگه) و

دهنکه میرووی

ملوانه که شینهی (تابان) ن.

وینهی سییه م :

منالیکی هوت سالانه .

جی راوگهی ئه و نه قه ندیل و

نه ژیلوان و چه م ریژانه

(چه مه خرکه) و (رهندیخان) ه

نیو رهزه کهی بهر مالانه .

ورد بینه وه ...

ئه م پیشمه رگه بچکوله یه ...!

(قارمان) ه

چه ندسال له دوای شه هیدبوونیش

شوين كه ميني بهرنه داوه .

تا ئىستايىش دارلاستىكه كهى

هه رپييه و فرىي نه داوه

دهزانن بو ..؟!

پيمان دهلى :

هه رچى ئه نفالى له بيرچى ،

هه ركى ..

ريسمان بكات به خورى ،

خه لكينه ..

نه فره تى لى بكن

به خوا هه قى بهرد بارانه .

2009/5/2

كلپسه

* له بيبست ويه كه مين ساليادى ئه نفالى چواردا له كوڤيونه وه يه كى جه ماوه رى دا

له سه ر مؤنومينتى شه هيدانى گوندى كلپسه خوئندمه وه .

پاگواستن

له نيو جهرگه‌ي ته پوتوز و دوكه له وه.

له نيشتمانى سووتماكي

بهردم چه قوئ شو فله وه.

بروسكه يهك به پري كرا،

بو باره گاي زل هيژه كان :

ئه‌ي ئه وانه‌ي مافي مروقه ده پاريزن.

گه ر ئيوه راستي ده بيستن،

ئه گه ر به توانا وبه هيژن؟.

بوچي له سه ركوردي هه ژار ...

نايه نه دهنگ ؟

به (كيماوي) ده مانكوژن،

نيشتمانمان داگير ده كه ن.

بو بيا بان و گهرمه سيير،

به كومهل رامان ده گويژن.

1986 خو شناوه تي

بارانی مهرگ

ره شه بایهك هه لیکردو
 گه والیه کی چلکن هات.
 (صوئی) یهك دهستی هه لپری..

پارایه وه:

شیخی ته ویله و بیاره!..

خوای گه وره ..

بی (ئافات) ی کات .

باری ، باری ..

باران نه بوو...

ته رزه ..

بو مبابی مهرگ چین بوو.

(باخه کۆن) یشی گرته وه،

گول و خونچه کان هه لوه رین

گوومی ئاو ..

سووراوی خوین بوو.

مژ.. هه رکه سی ..

هه لی ده مژی

وهك مۆته كه گه رووی ده گرت

ئه ویش گیان کیش و..

پۆحسین بوو.

دوو که ل ..

به ری ژاری ناگرت

ئه ویشیان ..

مروژ... خنکینبوو.

چه خماخه یهك..

له (شنرویی) وه دابه زی.

گه رده لوولیک ..

له (گولعه مبه ر) هوه هه لی کرد

هه مووی ماکی ژانی قوول و

هه ورازی هه ناسه سواری و

وه رزیکی تووش و برۆین بوو.

(گۆران) یش ..

هه ناسه ی سوار بوو

هیچ توانای (وه صفی) نه مابوو

(ئەحمەدموختار)

پرسیاری کرد:

ئەری گەلۆ!..

ئەوسای تاوان..

بوو بە لافاو..؟

ماسییەکانی سیروان ..

خنکان.

زەلم وەك چاویکی سوورو

تاڤگە..

فرمیسکی پرخوین بوو.

بەزەیی بو کوی باری کرد..؟

ئەری ئیسلامەتی و(ویژدان)

لە کام شوین بوو..؟

16-3-2015

کەرکوک

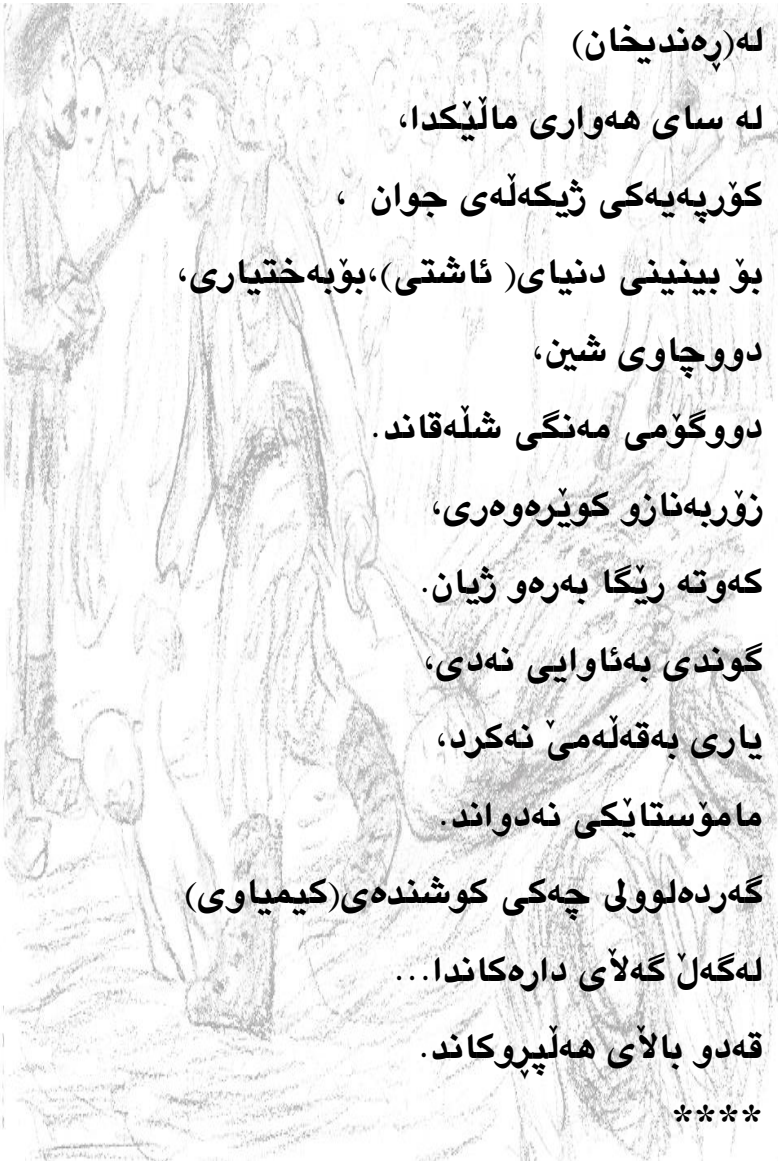

داستانى ناواره‌يى

هېشتا جو گه‌له‌ي خوينه‌كان
 له (قه‌نديل) وله (فاو) هوه ،
 دهرژانه ، (كه‌نداو) هوه .
 به‌گويى دنياياندا چپاند .
 گووتيان : ئيمه ئاشتى خوازين .
 هېشتا شه‌پوډى دهنگه‌كان ،
 دهرنگانه‌وه له ئاسمان .
 سنوورى راستيان به‌زاند .
 هېشتا رهنكى نووسينه‌وه‌ي به‌لپنه‌كان ،
 وهك فرميسكى داىكى شه‌هيد ،
 ته‌رپوون و دهره‌وشانه‌وه ،
 په‌رپوالبى كوټرى سپيان هه‌لوهراند .
 هېشتا بلند گوى درويان ،
 بانگه‌وازي ناوه‌دانى راده‌گه‌ياند .
 كونده په‌پووى شومى شه‌ريان ،

له سهره زاران كه لاهه،
 وهك قهله رهش دهیان قرانده.
 له (گوپته په) ی سهر قافله چی ویرانه یی،

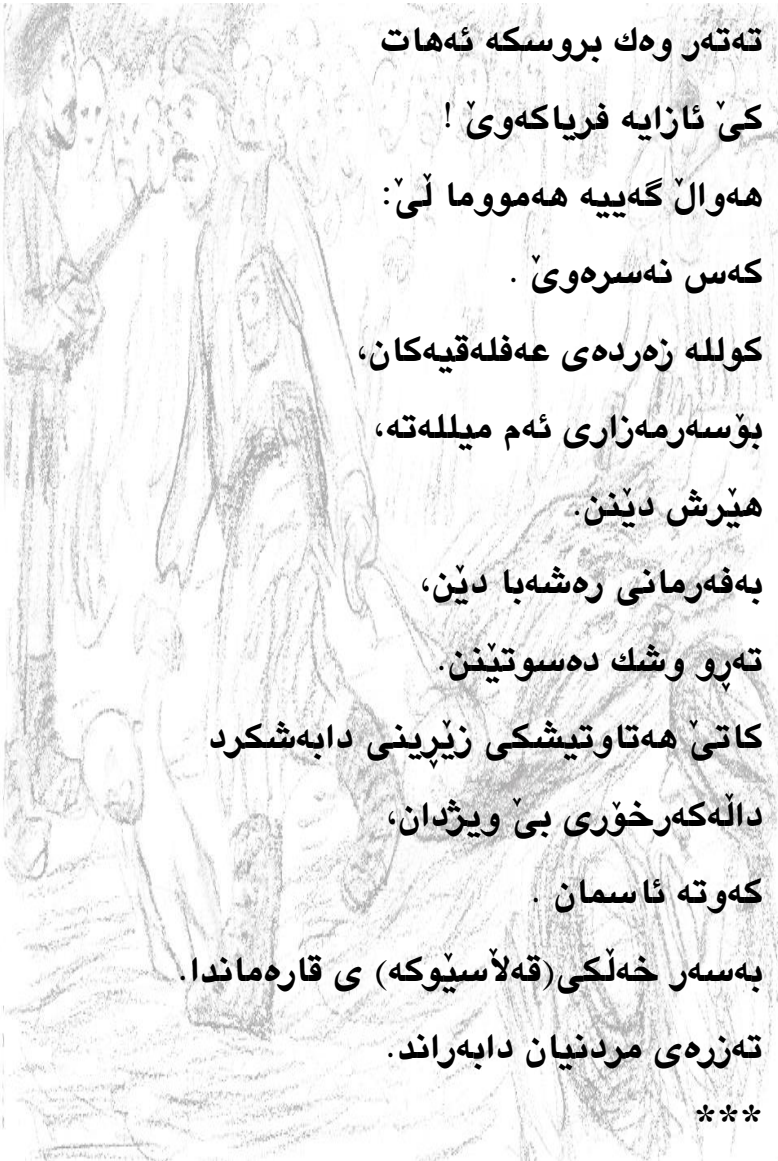

له (ره نديخان)
 له سای هه واری مایکدا،
 کورپه یه کی ژیکه له ی جوان ،
 بو بینینی دنیا ی (ناشتی)، بو به ختیار ی،
 دوو چاوی شین،
 دوو گوومی مهنگی شله قانده.
 زور به نازو کویره وهری،
 كه وته ریگا به ره و ژیان.
 گوندی به ناوایی نه دی،
 یاری به قه له می نه کرد،
 ماموستایکی نه دوانده.
 گه رده لوولی چه کی کوشنده ی (کیمیای)
 له گه ل گه لای داره کاندا...
 قه دو بالای هه لپروکانده.

***

شهوی تاكو نیوه شهوی.
چاوی خه والوم نه چووہ خه و .
بوہبیانی پیش ئه وهی هه تاوبکه وی .

ته تهر وهك بروسكه ئه هات
کی نازیه فریاکه وی !
هه وال گه ییه هه مووما لی:
کهس نه سره وی .
کولله زهردهی عه فله قیه کان،
بو سه رمه زاری ئه م میله ته،
هیرش دینن .

به فهرمانی ره شه با دین،
ته پرو وشک ده سوتینن .
کاتی هه تاوتیشکی زیپرینی دابه شکرد
داله که رخوری بی ویزدان،
که وته ئاسمان .
به سه ر خه لکی (قه لاسیوکه) ی قاره ماندا .
ته زره ی مردنیان دابه راند .

***

هه‌رئه‌ورۆژه ،

له‌بناری (کۆسره‌ت) هوه،

تا (دێده‌وان).

له‌ (ده‌ربه‌ندی بازیان) هوه‌تا (خال‌خان).

له‌جی شه‌رگه‌ی (قازان) هوه،

تا (چهم په‌زان).

په‌ل وره‌گی په‌ره‌دارو،

قه‌دو بالای نه‌ونه‌مامیان

له‌گه‌ل جمگه‌و ده‌ست و قاچدا،

له‌ زنجیری تانگ ده‌ئالاند.

***

مۆله‌تم ده‌ن تا‌پیرسم:

ئه‌ری زه‌وی گریانی دی؟

ئه‌وه‌نی یه‌ وائهم خا‌که

جه‌رگی ده‌سوتی .

ئه‌وه‌نی یه‌ وا (دوکان) یش

فرمی‌سکی دی .

له‌تاو خه‌می سوتانی (دی).

ئەوھنى يە

زىد لە سالان

شۆپاوەى ھەور شۆرپۆتەوھ

بەرەو ھەوارگەى ھەژاران.

ھەرچى بوار بوو نەماون،

بۆپەرىنەوھى شەتاوان.

ژىر توتېرک و پىرە دەوھن،

سەنگەرن بۆ لىقەوماوان.

***

ئەم وولاتە قارەمانە...

گشت خەلکەكەى

وھكو خەلكى شارى مردوو خۆرەكانە.

ئەم وولاتە.

پەرلەغەم و كارەساتە،

رۆژىك نى يە،

كەبەدەيان نەتوان و شەل ،

ديوانە و شىت.

كۆرپەى ساواو گەنج و پىرى،

بوٲببا بان ٲاٲيٲ نه كريت .

كه چي هيشتا له تروٲك و

ئه شكهوت و چه م .

له هه لهت و ليړه و اردا .

دهنگي سرودي (نابه زين) ،

به رهو كا كه شاني فه لهك به رزه و ابيت

***

ئيواره بوو ،

بينيم كارواني كه و ته ٲري .

سه ر قافله چي له كو تايي بي ناگابوو

نه يده زاني بو سبه يني ، ده گهن به كوي .

ريگا . . تاريك و باريك بوو ، هه ورازو ليژ ،

له ٲي ده شتته وه بوٲنار .

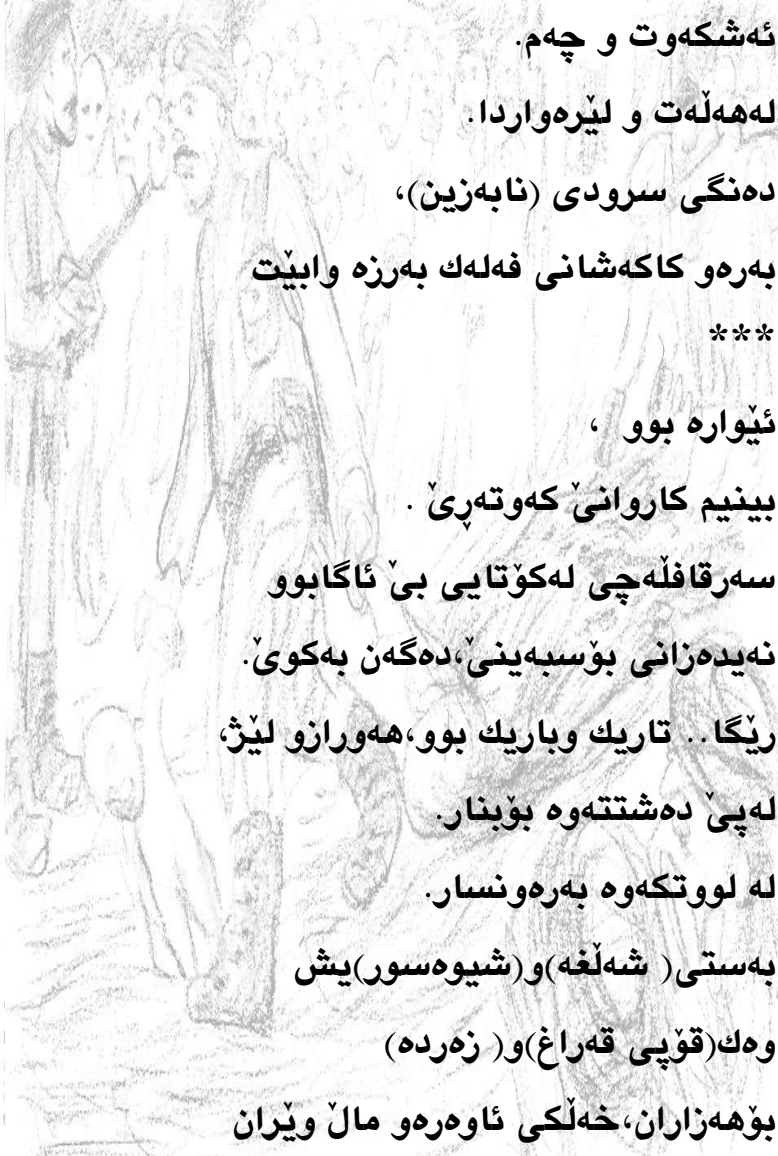
له لوو تكه وه به ره و نسا ر .

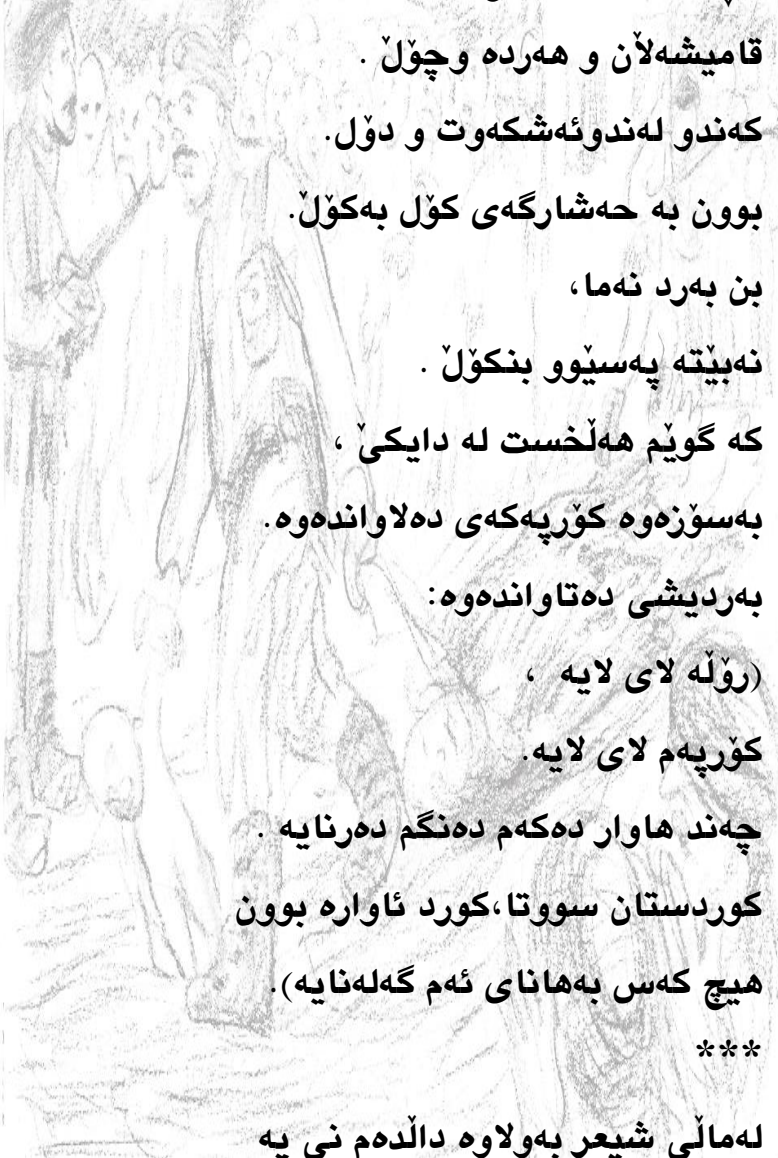
به ستي (شه لغه) و (شيوه سور) يش

وهك (قوٲي قه راغ) و (زه رده)

بو هه زاران ، خه لكی ناو ره و مال ويران

بوو بونه مال و دهره تان .

لهويشهوه كوچ و كوچبار،

بهري خران بو شاخ و شار.

قاميشه لآن و هه رده و چول.

كه ندو له ندوئه شكهوت و دول.

بوون به حه شارگه ي كوئل به كوئل.

بن بهرد نهما،

نه بيته په سيوو بنكوئل.

كه گويم هه لخت له داكي،

به سوزه وه كورپه كه ي ده لاوانده وه.

به رديشي ده تاوانده وه:

(روله لاي لايه،

كورپه م لاي لايه.

چهند هاوار ده كه م ده نگم ده رنايه.

كوردستان سووتا، كورد ئاواره بوون

هيچ كهس به هاناي ئه م گه له نايه).

***

له مالي شيعر به ولاوه دالدهم ني يه

په نا بوشويني دي نابهم.

ئەگەر چیرۆك نووس بوومايه

ئەوہی لەم کاروانه بينيم

هه مووم دەکرد بەرۆمانی .

ئەگەر نیگارکێش بوومايه

تابلۆیهکی وام ساز دەکرد

لایکی دنیا م دەههژاند

به کاره ساتی (هه له بجه) و (شیخ وه سان)

(زیوه) و (بادینان) ، بزانی .

***

رۆژه رهش بوو

خزم له برپرهی پشتی ترانابوو .

برا برای جی هیلابوو

کۆرپه‌ی ساوا، به‌دهم ریوه،

چاوی بۆژیان هه‌ئینا بوو .

ژن له میردی،

خانه‌واده کهس و کاری،

وه‌کو زستانی پابردووی شاخی (ژیلوان)

وه‌ك سه‌رماکه‌ی سه‌ری (ئاسۆس) .

هه ره موو ليک دابرا بوو ،
 باو کيکم دی سهرگهردان بوو
 ته و او سهری لی سوپما بوو .
 پر به زاری بانگی ده کرد :
 بوکوی که سم بجه مه ری ؟ :
 بو سهر شوسته ی شه قامه کان ،
 یابوئه شکهوت و شاخه کان ؟؟
 بو شوینی سبه ی نوره ی دی ،
 یابوبه ری قه ناره کان .
 کوپه کانم ،
 بچنه زیدی باو باپیرم (بابه گوپگوپ)
 نانا مه چن ، میوانداری قه ده غه یه ،
 به بی پرس ی بیگانه کان .
 کوپه کانم ، بچنه پال قه لای دیرینه ی ،
 شاری (هه ولیر) !
 نانا مه پون !
 چونکه سیبه ری شک نابهن
 مه گهر شهق و زلله بخون .

بۆكۆي دەرپون ؟

وهرن وهرن ، تهماشاكهن ..

له نيو دۆل و ...

له پال كه پكه شاخ و گابهرد

گهوره و بچوك

له تاوان بوونه گرمۆله.

ئيوهش خوتان بشارنه وه.

تادهروويهك دهكريته وه،

ئهوجا چارتان دهكهن پۆله.

***

گهر هونهرمه ند

ديمهنى دلگيرى دهوى.

بابى له گهل كاروانى شيعرم

رى كهوى.

له زستانى رابردوودا،

له شاخى پشتى (سفره) وه.

چون منالى برسى و ماندوو،

به بهر چاوى پيشمه رگه وه .

به ده ستي داك وبابى خوئى، به بهرگه وه،
دهكرانه گوپرى به فره وه.

له قرچه ي گهرماي هاويندا

دايكيكى ميهره بانم دى،

سك له بهردهم.

دل پرله غه م ،

شهش مندالى به دواوه بوو،

گشت پى په تى،

خوشى به تاكى سوله وه.

گهنجيكي به ويژدانم دى.

به هه ورازدا هه لده گه پرا،

له ته لان ده هاته خواري.

پيره باب و

تويشه به رهي پرله نان و

چه كه كه يشى به كوله وه.

سه د خوزيايه.

(يه لمان گوناي) بو بيستن و

بو بينينى، نه م تاوانانه بمايه.

من دلنیام دوا بهر ههمی ،

ده بووه ئاوینهی ئەم رهوه.

تیشکی کامیرای هونهرمه‌ند.

دپری ده‌خسته ئەم شهوه.

ته‌ماشاکهن ،!

ئەم دیمه‌نه چه‌ند چه‌زینه :

هه‌تا چاوپرکا دوکه‌له.

ههرچی گوندی به‌جی ماوه،

وه‌ك کاريله‌ی به‌رگورگه له.

خویندنگا و مزگه‌وت و خانوو،

له به‌رده‌م که‌لبه‌ی شو‌فه‌له.

ههرچی مالی نرخی هه‌بی

تالانی ده‌که‌ن به‌په‌له.

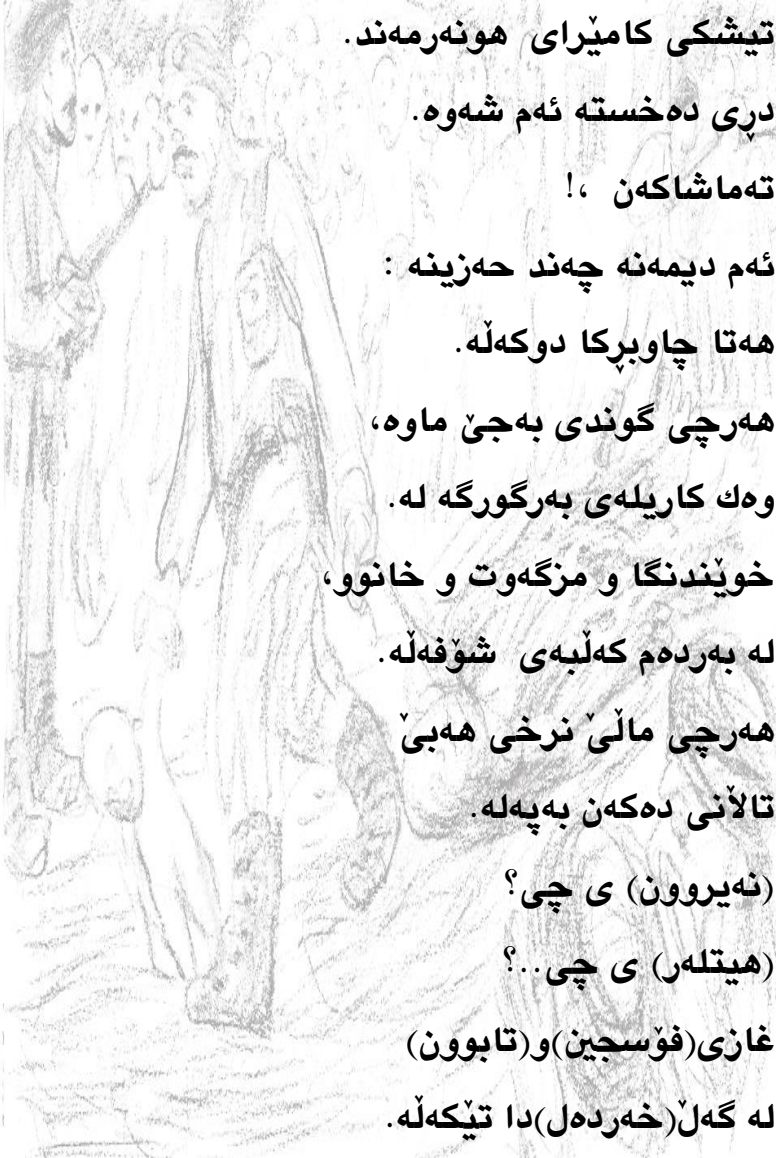
(نه‌یروون) ی چی؟

(هیتله‌ر) ی چی...؟

غازی (فۆسجین) و (تابوون)

له گه‌ل (خه‌رده‌ل) دا تی‌که‌له.

***

هه لاء ، هه لاء ،

له (سه فين) و (كه ژوست) هوه

له (پانى سهر) و (موته) هوه.

بروسكه له دواى بروسكه هاتنه خواري.

به (شوان) و (شيخ بزيني) بليين:

بابكهن ته گييري، كاري.

(دهشتي كويه) و (قه لا سيوكه)، ئاگادار كهن.

هه تا ريگا نه ته نراوه بكهن چاري.

شه ويكي رهش، وهك پرووى دوژمن.

تاريك تاريك .. وهك ويژداني،

قارهماني (نه نفال) هكان.

بوو به قه لا بو ميروژن.

به پال پايه لي درك دا...

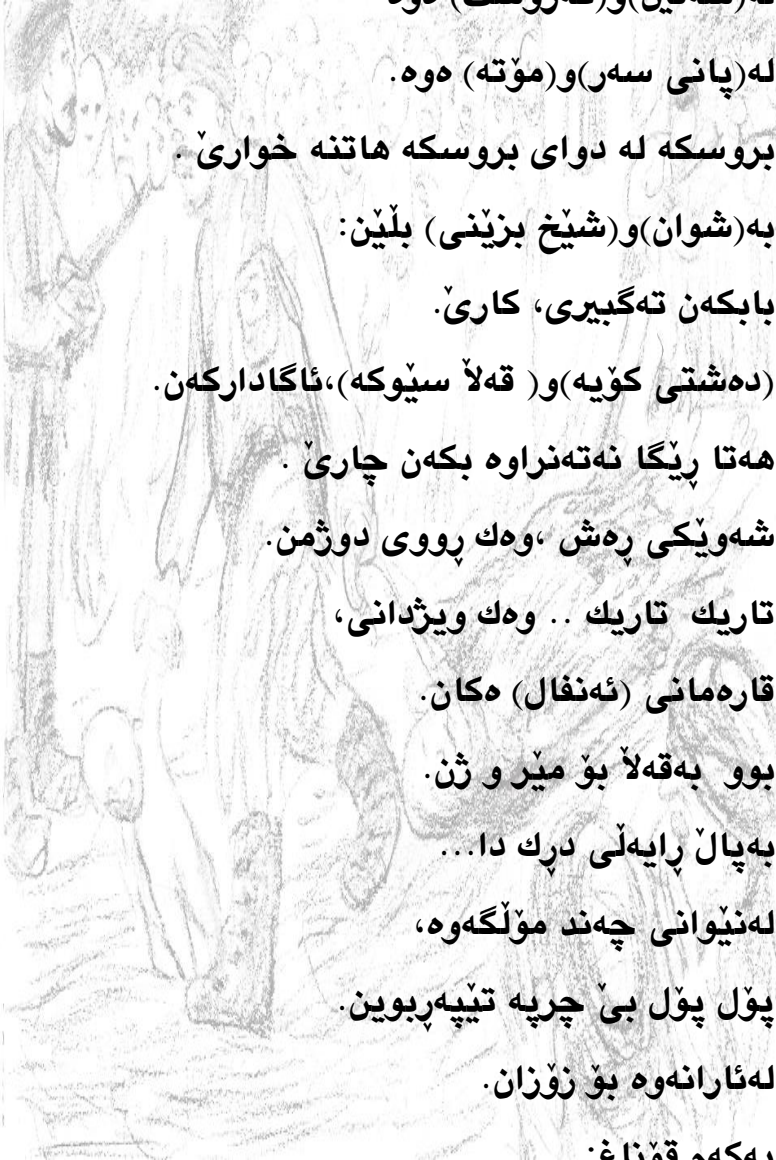
له نيواني چهند مولگه وه،

پول پول بي چرپه تپه ربوين.

له ئاران وه بو زوزان.

يه كه م قوناغ:

مه لبه ندى (سى) ي

سهنگه‌ری (پوکیتی تۆله) ی نازه‌یه‌تی.

جی ّه‌وارگه‌ی میری سوۆان ،

مه‌یدانی مه‌ردی و پیاوه‌تی.

جی ی نزرگه‌ی چه‌وساوه‌کان،

خۆشناوه‌تی .

خیلی ئاواره و په‌ریشان،

له پاش شه‌وی .

به‌ره‌و هه‌ورازی (ده‌ره شیر)

به‌پری که‌وت ، تاسه‌رکه‌وی .

دووهم قوۆاغ:

سه‌رچاوه‌که‌ی (مه‌له‌کان) بوو

بارگه‌ داگیراوه‌ له‌وی .

ماندوو برسی به‌پیزه‌وه.

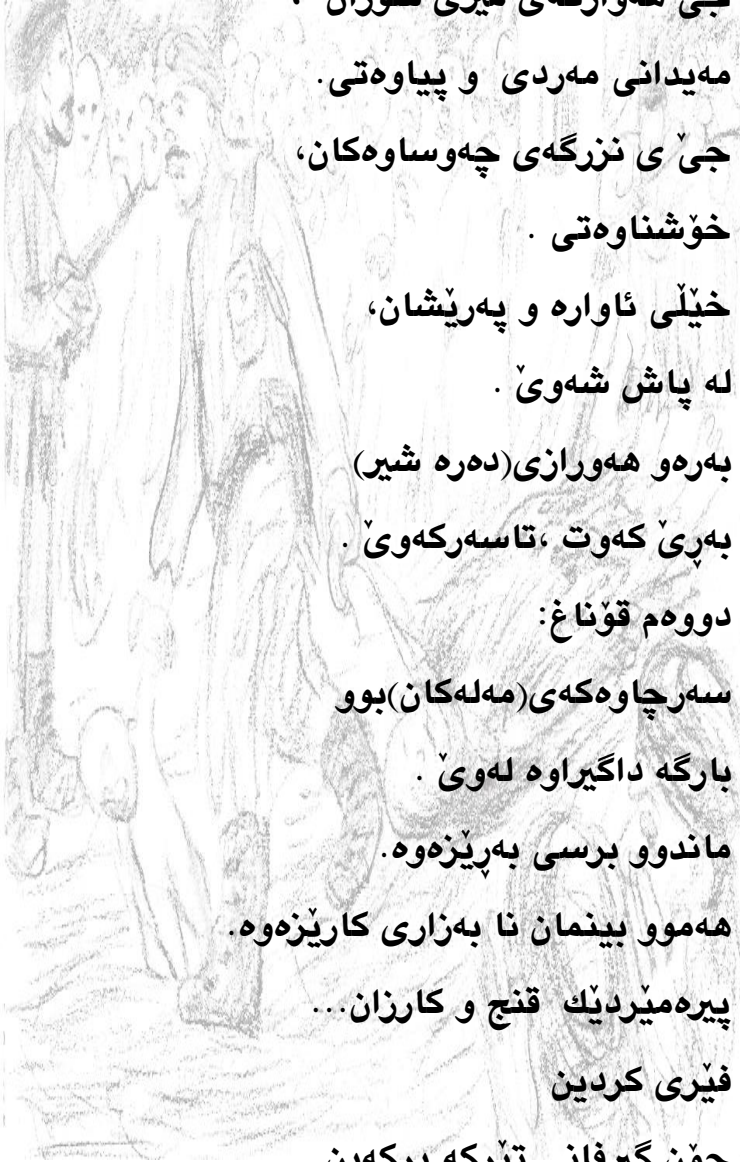
هه‌موو بینمان نا به‌زاری کاریزه‌وه.

پیره‌می‌ردیک قنج و کارزان...

فی‌ری کردین

چۆن گیرفانی تی‌رکه‌ پرکه‌ین

له منالی ژیکه‌له‌و جوان.

شاره زايك، چاو ساغ مان بوو
شور بووينه وه، له (كوپكوپ) هوه بو (گولان).

بو ئيواره قوناغى سى يه ممان پرى

(داره بهن) ه چاو ه پروان بوو.

(دوله پره قه) پاش نيوه شهو،

ميوانخانه ي كوچه ريان بوو.

روژى دووهم، سيبه م، چواره م،

له هه ل كردنه وه ي كلافه ي ئه و پيره وه،

چهند تازه سوار، له رى گلان.

چوار و هرزه ي سال هاتنه پيمان

(به هار، هاوين، پايز، زستان).

سوارو پياده، كهس نه به زى.

تاسنورى (قه نديل) به زى.

له (شيخ نايش) له نيوانى رووباروشاخ،

هاواريان كرد:

پيوار و ريباهه نه خزى.

پاش چهند قوناغ، له ديوو نسي،

كوچ له خيوه تگا دابه زى.

دواھه وارى پشودانه.

دهوار هه لدهن كه س نه وهستى^۲.

باكاروانى ئاواره يى،

له م سيبه رى گورستانه،

چه ق بيهستى^۲.

***

ده خه لكينه هه موو يه ك دهنگ،

نه فرته بكن له خو فروشان...

له خائينه كانى (دهر بهند) و

پشتى (وهرتى).

تف كه نه چاره ي ئه وكه سه ي،

برواي به خه نده ي دوژمن دى^۲.

ژيرو دلسوزو خوراگر.

به فيشائى، پرژيمى پهت و سى داره،

ناخه تى^۲.

ديلزي 1988

*داستانى ئاواره يى له يه كه م ساليادى ئه نفال وكي ميابارانى

هه له بجه داله سالى 1989 دا چاپ و بلاوكرايه وه.

دیدهوان

پیشکەشە بە تیکۆشەری دیرین (مام کەریم زەردکی)

شوین .. قەمیشە لانیکی چربوو

خانوو .. نیوچەم وئاو دێربوو .

لەپاش سووتماکی سەدان دی،

ئەنفالی سی چەلی چووبوو .

کەچی هیشتا بە دووبینایی کزەو،

وەک جارانی بە پیشوو بوو .

لەدوای دەیان هیرشی چر،

چاوشارکی لەگەڵ کت و پێر .

ورە ی گەلی بلند تریوو .

ئەورۆژەیش وەک روژانی دی،

لەبن کەوڵی، لەنیوتەنگی .

خۆی حەشاردا تا درەنگی .

ئيوارانىٰ به ته په ته پ گه يشته جىٰ

وتى: هاتووم بمخه نه پرى.

منيش با بچمه سه فه رى.

دهرؤم هه تا دلنيا يم ،

هاورپىٰ ي ژيانم .. كه وتوتته كوى.

خور له زه رده ..

له گهل كاروانىٰ پيشمه رگه .

هه ر ئه وشه وه ، بوچه مرگه .

له سه رپردى حاجى وسوو .

ديده وان يش چاوى لى بوو .

كه وتنه نيو داوى بو سه وه ،

چوار كه ناريان بوو به ناگر

ئه وانيش هه ر به گرى سوور ،

ته يمانىٰ دوژم نيان به زان ..

به سه ر مردندا بازياندا .

هيچيان به ته پكه نه گيران .

ئاسوگه يىٰ دووئاسوگه ...

ليك داپران .

پاش دهیان جار

هه‌لدیران وه‌لسانه‌وه.

ماندوو بوون و حه‌سانه‌وه.

ئه‌وشه‌وه هه‌تا سبه‌ینی،

له‌بیشه‌یه‌کدا ده‌مینی.

که‌روژ هه‌لدی..

به‌گاله‌ی دووژمن ده‌زانی،

هه‌موو لوتکه‌کان گیراون

به‌ناچاری ده‌چیته‌نیو که‌نده‌لانی.

له‌ولایشه‌وه ..

هیچ که‌س هه‌والی نازانی.

روژدی و ده‌چی.

ورده و رده لیوی چه‌میش

وه‌ک لیوی ئه‌و هه‌لده‌قرچی

پاش (21) شه‌وجودایی.

داب‌ران و به‌ته‌نیایی .

دوای پرسه‌و سه‌رخو‌شی دوستان.

دوژمن رو‌یی و مل خو‌ی شکان .

ئەم ھەقالیش دیتە دەری لەنیوچالی.

تا بە دەست بیئی ھەوالی .

لەولایشەو دەوریواری برسی وتینوو،

دەچن بوۆ نان ، دەچن بوۆ ئاو .

دەدزەنەو ..

(مامە) ی کەم بیناوپەشوکاو .

کە دەپرسن ..

لەو ماوەیە، چۆن ژیا بوو،

بوۆ نە مردبوو؟

جا دەزانن ..

لە جیاتی ھەموو خۆراکی،

لەپەکوئی .. گیای خواردبوو ..

کە ھاتەو ..

لە سیمادا ھەک بریشکە ی بەرئاگر بوو .

بەلام .. لە بیروپرودا

و ھەکو جارێ خۆراگر بوو .

دەشتی ھەولیر 1988

سه عاتە كهى فاتى

پيره ژنيك

له زيندانى نوگره سه لمان

گه پرايه وه.

ئه م چيروكهى گيراييه وه:

(ره عنا)ى خوشكم

به ده ورى قه لاکه دا..

هه ر وه کوشيت..

ده خولاييه وه.

زامى روحى ده کولاييه وه.

به ده م سوۆزى ده روونه وه

چرکه.. چرکه

رابردووى ده هيئايه وه:

تۆبزاوا ده شتى مه حشه ربوو

زۆر هه ولم دا

له كاتى ليك داپرانددا.

بوو كه كانم، نه وه كانم ..

نه پرفينن....

نه يين جودا.

چه نديك لييان پارامه وه،

بيكه ن بو خاترى قورئان..

بيكه ن بو خاترى خودا.

قامچيك پشتى سركردم

تكا.. هه رهيچ ...

دادى نه دا.

چاوم لى بوو...

گه رميان ييه كه سه عاته كه ي..

دايه ده ست ده زگيرانه كه ي..

گوتى :

چيتر ناتبينمه وه.

ئهم يادگار يه م هه لگره ...

هه ركاتي ك كه گه پرايته وه

به ديارى بيده به دا يكم

با هه موو شهوله سهعات نو

به رله خه وتن.

يادى ئيمه بکاته وه.

جه لادىك..

له دواى شيت بوونى

له دهشتى كاكى به كاكى

(سه ماوه) دا..

دخولايه وه.

هه ر ته پۆلكه يه كى ده بينى

ئاورپكى ده دايه وه.

تارماييهك..

ديمه نى كچيكي بچووك

ده هاته وه بهر چاوانى،

قيژه يهك.. ميشكى كون ده كرد.

بى ويژدانى،

تاوانى بير دينا يه وه.

شوفه لىك..

چاله كه ي هه لكه ند

له نیو دوکەلی ئەگجۆزو

ئاھ و نزولە ی غەریب و

تەپ و تۆزدا.. کشایەو.

شوفیڕەکە ی تەماشای کرد

کە نیشکێک دەهات و دەچوو.

ئەو کراسە ی دایکی،

بۆ بوکینی کړی.

دامینەکە ی بەدان گرت و

تیلما سکیکی لی هەلپری.

بەو تەمەنە بچوو کەو.

فرمیسکیکی دایکی سپری.

له جیی قەیتان

پیلاو لاستیکەکە ی بەست،

بۆلای خوا سەری هەلپری.

خودایە..!

قەت هەلی نەگری..!

هیشتا نیزای تەواو نەبوو..

دوو رەشتالە لییان خوری.

دایانه بهر پښنه‌ی گولله و

له‌گه‌ل دایک وکه سوکار و ..

دهیان هاورپی منالی دا

نوزده‌ی ژیانیان لییان پری.

له‌نیو بیابان و لم دا..

ویژدان وهستا، ژیان وهستا.

ته‌نیا میلی سه‌عته‌که‌ی

ناوگیرفانی (فاتی) نه‌بی

ههر چرکه چرکی ده‌هات و

رانه‌وهستا.

تا شه‌ویک له‌کاترژمیر(نو)...

تاریکی چرکه‌ی خاموشکرد

ئه‌ویش له‌وبیابانه وشکه...

وهستا دل‌ه‌ی گهرم وگوری.

۲۰۱۹ / ۷ / ۳۰

که‌رکوک

نالہی شہوہ زہنگ

که له پچه

باکوور...!

ئه‌ی لانه‌ی شیران و

قه‌لای به‌رخو‌دان و میران.

به‌بیرتان دی...؟

سولتانیک هات..

که له پچه‌ی خسته‌ده‌ست و پیی

شیخی پیران.؟

باشوور..!

ئه‌ی مه‌کو‌ی پیری نوی و..

سه‌نگه‌ری تو‌کمه‌ی کو‌لنه‌دان.

(چیم دی) بو‌می گی‌رایه‌وه:

له‌ده‌به‌ند دا

له‌ته‌نیش‌ت به‌رده‌قاره‌مان.

که له پچه‌یان کرده‌ده‌ستی (شیخ) و

له‌که‌رکوک خرایه‌زین‌دان.

به‌بیرتان دی...؟

کو‌رانی ئازای کو‌مه‌له..

هاورپيانی (خاله شيهاب)

به پيلانی داگیرکه ران

دهستوچاویان شهتهك درا

بو زیندانی به غدا بران.؟

له پایتهختی زولم وتاوان

گوتیان :

(کهم دهژین .. کهل دهژین)

تهخت وعهرشی دیکتاتوریان

هینایه له رزین وههژین.

مه هاباد.. !

ئه ی پایتهختی جوانه مهرگ

ئه ی (کیلهشین) ی گیانبازی.

له چالديرانه وه تائيستا

کولتان نه دا

سمکو ئالایه کی هه لکرد

ئه ویش دایه دهستی (قازی).

باسی (مه لئاواره) کهم،

یا (قاسملو) و (شهره فکه ندی) ؟؟

شه هیدانی روژه له لاتم.

بوون به ما مؤستای خه باتم.

بو کاروانی سهر فزازی .

قه ندیل...!

ئه ی بییشه ی دلیران

هه ریبری بوو

به پیلانیکی چه پهل

ئاپو یان خسته نیوداو و

تیکیان ئالاند قول و بالی .

که له پچه یان خسته دهستی و

بردیانه دورگه ی ئیمرائی .

ئه رارات...!

من سویندت دهدهم..

به ئازایی و خوڤراگری کچانی کورد..

به دلسۆزی (باوکی ولات)

چاوت لی بوو؟

له سیبه ری کۆنه په رستی

ئه و دیو دا .

له باکوری پاپه ریودا .

هاوریبازانی دیمرتاش .

نوینه رانی دیموکراسی ..

هاواریان کرد :

ئاشتی.. ئاشتی..!

برا پوژباش.

به لام كهس گويی لی نه گرتن

به نارپه وا...

كه وتنه نیو زیندانی گارداش.

روژئاقا..!

ئهی شكۆ و شانازی نه ته وه

جیهان هه موو چاویان لی بوو

له ئه وروپا و ولاتی چیک.

هه ر له خوڤرا.. به فاك و فیک.

ته ونی پیلانیك ریكخرا

بو سه ركرده و..

ره مزی ماف و قاره مانی.

بو هه قال (بابی شه پقان) و

شیری عفرین و كو بانی.

گه رچی شیان...

كه له پچه یان خسته دهستی.

به لام دلنیام ناتوانن

ریگا بگرن له ریپاز و

له ئامانچ و له مه بهستی .

پریگا بگرن له ئازادی و

له داد په روهری و سه ره بهستی .

نیشتمان ...!

ئهی ولاتی له ت له ت کراو

دلنابه .. که سبه یینی بازوو و مه چهك .

پیشمه رگه و گه ریلا و شه پرفان ،

باوهر له گهل قه له م و چهك .

ده بن به یهك .

در به تاریکه شه و ددهن .

خوری ئازادیت دهر ده چی

له ژیر ئه م ته م و هه وره .

سنووره کان دهرینه وه

(ئاپۆ) وهك (ماندیلا) ی لی دی

له نه خشه ی ئه م جیهانه دا

دهنوسین :

کوردهستانی گه وره .

۲۰۱۸.۲.۲۶

ره نجه پڙؤ

وهی باوکه پڙؤ.

به بهر چاوی ویژدانه وه

وه کو هه تاوی نیوه پڙؤ.

جوان جوان دیاره

وهك گره که یی بابا گور گور.

وهك ئاوی بهستی سه ره پڙؤ.

که رکوک یان کرده قوربانی

خه لکه که شیان کرد ره نجه پڙؤ

ته ماشاکه ن..!

گه ندهل.. مالویرانیان کردین..

به دزی و به شه ره په پڙؤ.

(مهلا) هه یه..

می زهرو خاک و خه لکه که یی هه پراج ده کا.

(شیخ) مان هه یه..

له بهر ده می جه لادی کدا

خوینی هاوری شه هیده که یی

بهفيداى تهخت وتاج دهكا .
 مهسيح گهر گوږى ههبوايا
 گوږهكهى خوى ههلهدهتهكان
 چونكه (پاپا)يش
 وهك قهرزاوى و قهرداغى ..
 سهرى ديكتاتور ماچ دهكا .
 ئيستا پوحيك وهك فريشته
 له ئاسمانى شينى عفرين
 روهو لالش بهرپوهيه .
 پروو له منارهو خاچ دهكا .
 ئهوه فريشتهى شهرفانه .
 ئهوه (بارين كوڤانى)يهو
 يهپهژهى جهرگهى مهيدانه .
 شكوى كهركوكى سهندهوه
 به ههتوانى گهلا زهيتون
 زامى (قهلا) عيلاج دهكا .

٢٠١٨.٢.٦

سليمانى

شەق

دەنگی چەپلەیی مامۆستا دی
 هاواری گەل.. هەق و پرەقە.

لەبەر شەپۆلی هەژاران
 دلی گەندەل دیتەلەرزه،
 وەك شەق شەقە.

رپەرین بو ئازادی بوو
 شەقی پاسدارو جەندرمە،
 شەقی حەشد...

لەگەل سەدمست و پیلەقە.
 وەك ئەم شەقە ناخۆش نەبوو

چیتەر نەلیت :

شەق هەر شەقە.

گەندەل.. بەسە !

من فییری ئەمەم نەکردی

تيم هه لمه ده، راوم مه ني ..
 كو تا كه شيلاق و ته قه .
 هه رچوارده ورت درنده يه
 ورياي خوت به ..!
 كورسيه كه ت شلوق و له قه .
 برسيتي ره گي هاري يه ،
 چي دي خه لك تورمه كه ن
 ماموستا ديته سه رشه قام ..
 له سه ر هه قه .
 نه م نايه كسان ييه تا كه ي .!
 وا رقي گه ل شه پول ده دا
 دنيا بن ..
 چاكي نه كه ن ..
 (داره قوله) هه لده گرين و
 ليتان هه لده ستين ..
 وهك (هه قه) .

۲۰۱۸.۳.۲۵

كهركوك

حەيف..

پيشكەشه به: سەرۆك مام جەلال

حەيفه..! پايتهختى شارەزور،

لە دەستمان بپروا بە فيرۆ.

گەرە لاوژييه لەم شارە،

وابروا... دەبين دەست خەرۆ.

يەك دەيدىزى، يەك دەيگۆرى..

راستىيه كان ون دەكەن لەتۆ

منيش وا لە داخان دەمرم ..

چاك نابى بە پينهو پەرۆ.

هەرچى جپو جانە وەرە ...

هەمووسەريان تى ژەنيوه

تکايە تا چاکى نەكەى ..

ئەمجارە لەم شارە مەرۆ.

2009 /9/9

كەرکوك

شارى ئاگر

شاريک ھەيە..

مىژوو.. شايەتى بۆدەدا

ھەتادۆيىنى،

خوى پايتهختى شاره زوربوو.

شاريک ھەيە..

لەكۆن كۆنەوھ تائيستا،

ئاگردانى (باباگورگور)

كوانووى ئاگريكى سووربوو .

شاريک ھەيە..

لەبەردەمى لەشكركىشى دوژمناندا،

(قەلأى خۆپراگرى و مەردى..

سەنگەرى كوردى جەسوورە.

له (داکوکا) و (ئەربائیلۆ)
 پرسیاربکەن،
 ئەوشارە شاری (ئەربخا)
 پەرستگای خواوەندی نوورە.
 بەبیرم دی پیرەمیدیک
 باسی ئەوشارە ی بۆ دەکردم :
 لەم لاوە (قەندیل) کەوشەن و
 لەولاوە (حەمرین) سنوورە.
 کاتی کە چاوم هەلھینا
 نیچیری بەرگورگە ھار و،
 لە داوینی لوورە لوورە.
 شاریک ھەیه..
 شاگردە کە ی (حوزنی) ووتی :
 ئەم شارە سەردەمی (نووزی) و..
 سەردەمی ناوی (گاسوور) بوو.
 (رۆژبە یانی) یش، ھاواری کرد :
 بەر لە چە خماخە ی شمشیرو..
 رفاندنی کە نیزە ی کورد

ئېره له چاوى (جه هالت)،

له تالان و نه نفال دور بوو.

ئىستايىش وهرن بايىكه وه،

سهرىك بدهين له (خانه قا)

بگه ريينه وه بهرته كيه،

من (كريكار) يك دهناسم!!

له له خه لوه تگه ي (يه كيىتى) دا

هه ميشه هاوده مى زيكرى

(كاكه .. سوور) بوو.

بابزانين ، نه وان چى ده گيرنه وه،

چون له (كو ميته ي ناگر) دا.

نيوگه ماروي رق وگردا .

نه ميلة ته ..

داستانى نويى تو مارده كرد،

پيشمه رگه ي نه م سهروه ريانه يش،

كاكه (مه لامحى الدين) و...

دهيان (قارهمان) و (شاهو) و

دهيان (دلسون) و (قه مبوور) بوو.

شاريك هيه ..
 ئىستايىش پروانى ئەوشارە،
 شوينە وارى (تەعريب) ديارە.
 هېشتا ھەرويرانە خاكە،
 ھەرخاپوورە.
 ھەموورۆژيک دژمنانى بەقینەو،
 بۆى دەنیرن .. تەقینەو.
 بەلام بەلام .. من دلنيام
 بائەوانىش دلنيابن،
 كورد خۆى ئاشناى بەرئاگرە
 ھەروەك پۆلا
 قال دەبيتەو ھەكوورە.
 شاريك هيه ..
 ئىستايىش ئەوشارە
 وەك (قەلا) خۆراگرە.
 رۆحمان بۆكردو ھەشورە.
 ئىستايىش سەدان (حاجى) و (پيشە)
 لەبەر رووناكى ئەوگرە.

لهدهورى بالاي دهگه رين
دهكهن كليلهو تهن دوره.

هوشاره كه م !

به بيرت دى كه ده مان گوت:

ديكتاتور شير به فرينه و مقه بايه،
ته به دوره.

به بيرت دى كه ده مان گوت:

دلگيرمه به ، روژى داي

هر روله يه كت راپه رى

هر كوميتته كه ي ناگرو

(هه لوى سوور) ه.

به بيرت دى كه ده مان گوت:

سهنگه رى خه بات چول نابيت،

هر چه وساويهك بدوينى

(نازاده هورامى) و (حه مهره ش)،

(ئاراس) و (برايمه سوور) ه.

هر پيشمه رگه يهك توره بيت

روحي كاك (عهلى عهسكه رى) و

كاك (ئەنوەر) و (نازم) و

(حەمەغە فوور) ۵.

هۆشارە كەم!

نازانم لە ئاست بەرزى تۆ،

لە تاو عىشق و دلسۆزى تۆ،

من چى بلىم...

هەرچى بىژم هىشتاكە مە ،

هەرچى بلىم...

ناگا بە ئاستى خەباتت،

لە چاو قوربانىت ئاستە مە.

هەرئەو ەندە ماو ە بلىم :

لىم ببورە،

لىم ببورە.

لىم ببورە.

2006 كەركوك

کهوی نابی

که ره شه بای مهرگ دیت و

پۆستالی رهش ...

له کیومالی هه ریمیکدا ..

دهیان چلی نهرم وناسک ،

نهوی دهکات .

بهلام داربه پرووی سه ره برز

له ژیر چه کمه ..

نهوی نابی .

که راوچییهک

سرووشتی جوان ده شیوینی

له بناری گردۆلکه یهک

چه ند کۆتر وکهوی ئازاد

ده خاته داو ..

بهلام هه لۆی بهرزه فری

دوند و لووتکه..
 کهوی نابی.
 هه رچهند به پیلانیکی نه زۆک.
 به هاوکاری نه یارانی دیموکراسی و
 له ژیر سایه ی
 به رژه وهند خوازی ترسنۆک
 که له پجه یان کرده مه چه کی پۆلاو
 تیکیان په راند بالی (سه رۆک).
 به لام ..
 ده با نه یاره کان دلنیا بن..
 شوپرش و بهرخۆدانی کورد
 ئالای شه کاوه ی کوردستان
 به رزه و...
 روو له زهوی نابی .

2013/2/15

که رکوک

گه نم

ته ماشا کهن...!

دوژمنان قاوه قاوه کهن.

له ئاوی لیل دا.. پراوه کهن.

ئای ئه م کاته جهند ناسکه

هه ندیک زور سهر و ناوه کهن.

نازانم بو..؟

سپی و رهش تیکه لاوه کهن.

هه قه ئه وه باش بزاین!!

وریا نه بین ..

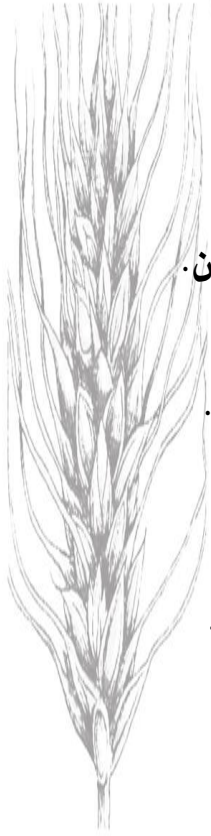
هه موو ریسمان خراوه کهن.

قوربانان ب م فریا کهن!

تا یارییه که تیک نه چووه

تا ئاشبه تالیك تر نه بووه

گه نم گرد .. جو بلاوه کهن.

که رکوک 2010/5/15

پيروزيبايى

بو/ پيشمه رگه ي سهركو مار
 له نه وروپا خو ت ون كردو.
 دو ايبى له قه نديل دهر كه وتى.
 به روژ نه خشه ي ريت ده كيشا
 شهو له ناو به فرا ده خه وتى.
 دوژمن كو لى پيت نه دايت و.
 هه تا سهر كه وتن نه سره وتى.
 به سهر پابه لقه يه كى دار دا
 بو سهره وه به سهر كه وتى.
 دهك يا خوا.. ليتان پيروزيبى
 كه وا نه مجاره يش نه كه وتى.

له خه و ما

ئەي باباگورگور

ئەي كەركوكەم.

هەناسەي ژيان و

رووحەسو كەم.

من بۆيە ئیستا

لەسەر قەلاتم.

پاسەوان خەلك و

نەوت و ئالاتم.

شەوی ۲۰۱۶/۷/۱۶

كەركوك

* شهو له خه و نە دا ئەم شیعەرەم بۆ پێشمەرگەکانی سەر قەلای کەركوك دەخویندە..

بۆبەیانێ هەرلە یادم بوو لە موبایلە کەم یاداشتەم کرد و چووم بۆیانم خویندەوه.

ریگا

به ریوہیہ ...

دیسان کاروانی راپہرین

به ریوہیہ.

ریشہ ..

له گور هه لساہ وه

مه لئاراس

هه ر وهك جارانی به گوره.

مام برایم ..

ئاگره که ی بابه گور گوره.

خالید گهرمیانی زیندووه

حاجى هه لمهت ..

به پيوهيه.

ئه مشه و شهوى پيشمه رگه يه

كه ركوك ..

هه موو هه لسنه سه رپى

وا عبدالرزاق ديتته وه

ئه م شهو ميوانى ئيوهيه.

هو تو بزاوا...!

به دار زه يتوونه كان بلى

له خوينى (ئه نفال)

خوشنايين

ريگاي (حه مرين) ..

له كويوهيه؟

2013-4-25

كه ركوك

نەوت فروش

ئاخ..

بۆ سەردەمى ئەستېرەو

چەكوش و داس و

كۆمەلە و ...

جۆش و خرۆشى.

واى..

لەو كاروانە پىرۆزەى

رەنجدەرانى بىر و بازوو

دەستيان بەردابوو

لە خوۋشى.

ئۆف..

بۆ يادى ئەورۇژانەى

گىرفان بەس بۆ نانەپرەق بوو

هەموو خاكيمان

دەپۆشى.

دەستم بشكى

بۆ هه‌قاله شه‌هیده‌که‌م
 له‌رووباری سه‌روه‌ریدا
 دواییکی ته‌مه‌نی
 نوۆشی .
 چه‌یف ..
 سه‌دچه‌یف و مخابن
 منالی ئەو سه‌رگه‌ردانه ..
 توۆ ..
 لیمان بوو‌یته به‌زه‌روو
 خوین .. ده‌مژی .
 کورد .. ده‌کوژی ...
 نه‌وتی کوردستان
 ده‌فرۆشی .

٢٠١٩ . ٧ . ٢٠

بهسه

بهسه .. بهسه ..

روح شهکته و هیلاک بوو.

وا زهوی لیمان ئاوس بوو،

ئاسمان چیتر ...

هه لئاگری.

ویژدانم ..

هه پرون هه پرون بووه،

نهستم ..

داخ داخ و سوتماک بوو.

جوتیار ..

قه لای بهرخودان بوو،

له خزمه تی پیشمه رگه دا ..

له مالویرانی ..

بی باک بوو.

كريكار..

داينه مۆى شوپرش...

رهنجى شانى تالان دهكرا،

كارگه و مالى ويران دهكرا،

ژيانى لى هه راسان دهكرا،

له دواى كوچ و دهر به دهرى

بى (مووچه) و..

بى زهوى و خاك بوو.

***

بهسه .. بهسه.

گهر ناگه ينيش به يه كسانى..؟

نا .. بوكويله يى و گهنده لى..

چوك دانادهين..

به ئاسانى.

جياوازى ماكى هه رهسه.

با كورپى تو و...

كورپى من و پيشمه رگه يهك..

بچنه يهك پۆل،

بچنه يهك زانكو و مه درهسه.

***

بهسه.. بهسه.
 دوینی من و تو پیکهوه
 له کوچه و بازاری شاری.
 له پهنا و له سای دیواری.
 له سیبهری..
 پیره داری
 جلی کونهی (تاناکورا) و
 پوښاکي (لهنگه) مان ده پوښت.
 من پیلاوه کهم لاستیک بو..
 تو.. (کاردی) و (کنگرت)
 ده فروشت.
 من که ده چوومه سه رشانو..
 باسی خوږاگریم ده کرد..
 تو.. په نجهی په شیمانی
 دواي گلان ونسکوت.. ده کروشت.
 ئیستا.. گالته به شوږش و
 به پیشمه رگه و به شه هید و..
 به گارا و خالخالان ده کهیت.
 فریشته کانی ئه نفال و
 ههشت هزار روحی بارزانی و..

پينچ هزارگياني ههله بجهت

بیرچوته وه ..

نهوتى ولات ،

رهنج و خهبات ..

تالان دهكەيت .

***

بهسه .. بهسه .

ناشى .. ناشى .

روحى كاكه (ئهريه) و

(مامه پيشه)

بچنه تاي تهرزووى (جاش) ي .

چون دلتان هات ..؟

له ئاسمانى سهروهريدا ..

ئهستيره تان .. كوژانده وه .

برينى زامى (دهرسيم) و ..

(چوارچرا) تان كولانده وه .

تالانچى و پيپه تيه كانتان

بو شهنگال و .. بو كهركوك و ..

بو كوردستان گه پرانده وه .

***

به سه .. به سه .

بوچی ..

له گه ل سهری خو مان .

له گه ل قامك و له گه ل شكو و

سهر وهر و په يكهري خو مان .

له گه ل يیری ..

مامو ستاورا بهری خو مان .

ئى ستا كه .. ناكوك و درى .

هه رتو نه بوويت ..؟ ده تگوت ..

كوردستان يانه مان .

هه رمن نه بووم ..؟ ده مگوت ..

كه م بژى و كه ل بژى .

شه رم نييه ..

كوردستان پارچه پارچه كه ين .؟

سواری تانكى دوژمن بين و

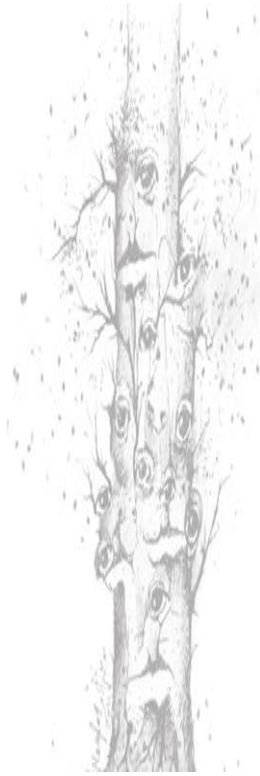
بيينه چاوساغى داگيركه ر ..

پاله وانى براكوژى .

***

به سه .. به سه ..

خورى هيو له سه ركه له .

مه بنه ماری په پکه خواردوو
 سه رخه زینه ..
 ئیستا که باشتین هه له .
 هه تا زوه ..
 له گه ل هزر وهوش و بیردا
 ئاشت ببینه وه ..
 به ده ست و بردو به په له .
 ئه گه رنا .. باش دلنیابن ..
 روژ روژ گه له .
 خوړی راپه پرنیکی تر ..
 له سه ر که له .

/ 6 / 2016

10 که رکوک

نالهی شهوه زهنگ

ئەم شهو...

کهزی کچه کوردیک..

له سهنگه ردا.

وهکو شیواوی هزری من

له نیوانی دووجه مسه ردا.

تیکه لآوه.

ئەم شهو..

چۆن چاوی شهرقانیک

له ئیشک دا..

چاوی منیش .. له ئاسۆیه..

ههردوو کمان .. خهومان زراوه.

ئەم شهو.. سپرتۆ ..

چەند زامیک ساپیژ دهکات..

جهرگی منیش

ریک دهلیی خویی تیکراوه.

ئەو شهوانه.. له بیر ناچن

گوتیان به یانی ئەنفاله .
 ئەو پوژانە .. هەرلە یادن
 بۆمبى کیمیاوی هەلەبجە
 ناو روحم .. کردى بەنالە .
 دووپاییز ..
 بۆ من زۆر نییە .
 باش باش .. تۆمارم کردووہ
 شەو تا بەیان ..
 دایکم هەرنزای دەکرد و
 دەیگوت :
 پۆلە .. ئۆقرە ناگرم .
 ئەم شەو ..
 کەتۆ ..
 لە (کۆبانى) کۆچبەر دەبى
 لە (قامیشلو) زامدار دەبى ..
 لە (حەسەکە) .. شەهید دەبى
 منیش دیسان
 دەسوتیم و دەبرژیم و ..

بريشكهم له سهرئاگرم.

ئەمشەو..

مەستىك.. پرسىارى كرد:

ئەي (خو)!! لەكوئىي..؟

ئاگات لى يە؟!

سولتانيكت ،

بەپىكى (ترامپ).. سەرخوشە..؟

وا تاجى (شەر) لەسەر دەكات.؟

ئەرى (پا) تۆ زانيوتە..؟

وا (فیرعون) هاتۆتەو،

(موساعەنتەر)..

له (سەرىكانى).. دەردەكات؟؟!

ويژدان.. لەكوئىيت؟

حەسەن زيرەك

چەند بەھارە

كونجى خاموشى گرتوو

چيتر نالى:

کيژان دەچنە مېرگۆلان.

ئەوان ئالاي پەشيان داگرت
 پايتەختى تىرۆريان بەزان.
 كەوتنە جەنگى كوچە وكۆلان.
 كچە ئازاكانى ولاتم.
 چۆن جارانى لە چىيى قەندىل
 كۆليان نادا...
 لە خەبات ولە بەرخۆدان.
 من دۇنيام.. كە ئەمشە وىش
 خۆ بەزە يتوون دادە پۆشن.
 دەبنە تەوارى چاوتىژى..
 دوندى چىيا و ھەردە و چۆلان.
 ئەمشەو.. (شىت) يَك..
 لە (مىررگە پان) ھو ھاتبوو..
 گوتى :
 من بروام... نە ماوہ.
 كى برواى ھەيە بە ئاشتى؟
 مافى مروؤ؟
 بەيە كسانى و ديموكراسى.؟؟

جووتی ۲ هاوکیښه‌ی لاسه‌نگن،
گورگ و ناسک ، توپر و ماسی .
من خه‌ریکه ...

گومان بی‌نا‌ق‌ا‌ق‌ام ده‌گری .
چاوان ره‌ش‌ک‌ه‌و‌پ‌ی‌ش‌ک‌ه‌ ده‌ک‌ه‌ن
گوی . . نابیسی .

نه‌وت . . پارسه‌نگی ته‌رازوو
هه‌رزانه‌بازار . . خوینی سووره .
دادگای تاوان ، (لاهای) دووره .
ناخ جیهانی به‌رژه‌وه‌ندی .
چهن دزیو وناپه‌سه‌ندی .

چاویان کویربوو نه‌میان بینی
له‌خوار که‌رکوک ..
سه‌رمیان پری ...

له‌عفرین تالانیان کردم ..
له‌مه‌هاباد هه‌لمیان واسی .

۹-۱-۲۰۱۹

کانی کورده

روباریک شه پۆلان دەدا
 دەریاچچەیهک سوور هەلگه‌پرا
 ئەوانەکیین...؟
 هەرگیز تەپنابن وەك سۆنە.
 دوژمنی (تازە) ن یا كۆنە...؟؟
 هەتا ئیستا حالی نەبوون
 كە (ژن) و (میر) ی كورد چۆنە.
 دیارە كە ئەو نازانن..
 لەباشوور هەتا كۆبانی.
 لەلای پێشمەرگە و شەرقانان...
 وەك وەرزش و ماسۆنە.
 لەپیرتانه...؟ كە دەیانگۆ:
 كۆبانی هاها دەكەوی.
 نەیانزانی كانی كورده..
 وەك قەندیلی بەرخۆدانە
 هەمیشە هەرشەكاوێه
 ئالای بەرزی ئەم كانتۆنە.

کاروان

کاروان دەرپروا..

دەزانن کی

ئەم کاروانە ی خستۆتە پری؟

کاروان دەرپروا..

لەهەوراز و لەنشیو و

لەتەنگانە...

تێدەپەری.

کەرکوک قودسی کوردستانە..

پێبەر .. پوھیانەتی (مام)ە

دەلیی گەری..!

کاروان دەرپروا، پاناوەستی..

گویی مەدەنی

دەبا سەگیش.. پێی بوەری..

۲۰۱۸.۰۵.۱۶

کەرکوک

پاشا

گەر خوا کردی

باز له سهر سهرت نیشته وه...

وهك هه ندی كهس

ههر له پری ،

بوویت به کوپری..

بوویت به پاشا *

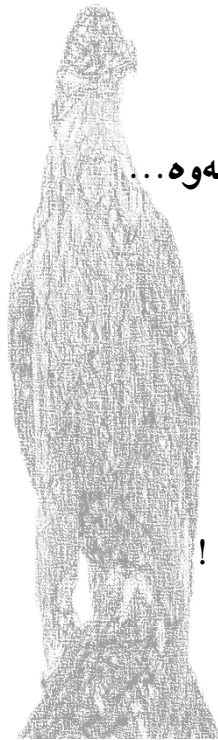
تکایه خۆت لی نه گوپری !

چۆن ترخینه..

گوپرا.. له گهله ته ره ماشا.

نه که ی تۆش له خۆت بایی بی..

دوو زهر دینه و نه وتاوی بی..

ئىمه مانان

پوژى ھاتىنە بەر دەرگات

بلىي ناتان ناسم.. حاشا.

توش ئازادى پيشىل كەيت و..

پىگانە دەى پوژنامە نووس..

پرسىيار بكات :

ئەرى...؟؟!

توش بو شەرىكە دز

ھىچ جياوازىيەك نازانى

لەنيوان (يابە) و (قارداش) L.

زور دەترسم ..

(كۆيىل) ەكانت وا بسوورين

ئىترھىچ جياوازي نەكەى

لەنيوان پيشمەرگە و جاشا.

تشرىنى يەكەمى ۲۰۱۷

كەركوك

خەم..

رۆژى ئەم دلەم بۆ دەرسىم..

هەلدەقرچى.

رۆژىكى تر بۆ مەھاباد..

خەمى گەرە..

بەناخى دلدا دەچى.

دوینى بۆ گىرانى (ئاپو)و..

بۆ شەھىد بوونى ...

(قاسملو).

ئەمرۆش

دلەم لە نىو مستمە

بۆ راپەرپىنى كۆبانى و

بۆ قامىشلو.

كەرکوك

2011/5/7

کازیوه

تاریک و روونی به یانی^۶

له (زارگه لی) ..

له کویستانی^۶.

شوانی^۶ ..

له نیژیک رانه که ی

جوتیاری^۶ ..

له نیو بیستانی^۶.

بیوه ژنیک ..

له نیو پیخه ف،

له سهر بانی ته ندوورخانی^۶.

کچی^۶ ..

له چاوه پروانی .. ده زگیرانی^۶.

کوړپه یه کی ساوای چاوگه ش

مانای جیاوازی نازانی^۶.

لای ئه و سنوور بوونی نه بوو

له چوار پارچه ی کوردستانی^۶.

تاوان ..

تاوان ..

وهكو تاوانى

(هه له بجه) و

(قه لاسيوكه) و

(شيخ وهسان) ى.

وهك كو مه لكوژى (شهنگال) و

(سوړيا) و (زيوه) و

(خانه قين) هه تا (كو بانى).

هه موويان بوون به قوربانى

كه واسوورى بهرله شكرى

داگير كه رو

چهند (داعش) و

(ئوردوگان) ى.

كه ركوك

۲۰۱۵-۸-۲

شهوی یه لدا

ئه مشه و ..

شهوی یکی در یژه

شهوی پارانه وهی روحه ،

که واته .. شهوی یه لدا یه .

من ئه مشه ویش ..

وهك شه وهکانی

.. (ناوزهنگ)

خه وم نایه .

دلّم هه رله لای (مامه) یه

دهك چا .. بیته وه ...

خودایه .

2012/12/21

که رکوک

زنجير

له مه هاباد..

له چوار چرا.

له وديو نه و كوڤنه زنجيره ي،

ناوى سنوورى لى نرا.

هيچ حيساييكي بو نه كرا.

له سهر نه خشه كه لا برا.

بو يه (پيشمه رگه) و

(گه ريلا)

بوون به برا.

2014/8/15

ده مامکه کان

دوینى له گهل

يا زده ى نازارى پاپه پرين

ري باز گووتى:

ئه وسای قه نديل به غدای هه ژاند

رورحیانه تى وهك مناره ى

(جه ميل ره نجبه ر)

له سه ر (قه لا) وه ده پروانى

خه لکی هه ولیرى قاره مان ..

کاتى بیستیان،

هه لۆکانى (دیده وان) و

شابه کان ...

له لووتکه ى چیا وه دابه زین ..

وهك شیر .. له لانه ده رپه پرين .

منالانى (باداوان) و (به لاشاوا) ..

له گهل زریکه وه هه لهه له ى

(خه جى باوه)

له سه ربورجى ده بابه كان ،

وهك له سرپىشتى كيسه ل بن،

هه لده په رين.

ئه مړو له گه ل كازيوه دا

ئه وسای گوتيان:

ئىستاكه سى و يهكى ئابه.

كاتى سپى له پرش تورا

رؤحيانه تى... (عبدالخالق) *

له ده وورى قه لا ده گه پرا،

وهك حاجى له ده وورى كابه.

خه لكى هه وليرى قاره مان

گوپيان لى بوو

له گه ل گرمه گرمى توپ و...

له گه ل هه له هه له و ره بابه.

(گاردى كوومارى) و

(سوپا...) وجاش..

كرديان به هوسه وعه تابه.

گه رده لولو ليك

له پایتهختی (صدام) هوه.

زریانیک له (پیرمام) هوه.

وهکوگره...

وهکوپره شهبه هلیان کرد،

منالانی (باداوان) و...

(به لاشاوا)

گه وره و بچکولهی شاره که..

چاویان لی بوو،

ده مامکه کان که وتنه خواری

له گهل هه لدانه وهی دهرگای

سه ربورجی یه که م ده بابه.

1-9-1996

چه مرگه

* مه به ست شه مهید ماموستا (عبدالخالق معروف) ه

** کوردستانی نوی / 1997/9/4/1458ژ

گه ندهلى

له م چهرخه دا
 ئاخ له دهستى دواكه وتن و
 قور به سهرى .
 ئوف له توپرى بنه ماله و
 له گه ندهلى و
 چهند جه مسهرى .
 داخ هه زارداخ ..
 بو رووبارى خوينى سوورو
 بو ئه و باخچه يهى ..
 هه لوهرى .

له م جهنگه لستانه پشه دا
 نمامیکی سه وزمان چاند
 ناومان لینا ..
 دیموکراسی .
 له جیاتی ئاودییری بکهین
 به باشی چاودییری بکهین
 تیئی کهوتین ...
 هر به پیخواسی .
 نهوت ...
 گه لای هه لوه راندو ..
 به دهست خو مان
 له (مهیدانی ئازادی) دا
 له (ساحه التحریر) ی به غدا
 هه لمانواسی .

۲۰۱۹

جهباری

ته مهن

خوزگه ته مهنی
 هه شتا کانه بوو.
 توانای نیوچیا و
 پیده شتانه بوو.
 چون به هه لباریک،
 جوومه روژه لات.
 روژئاوا!..
 سبه ی ده گه یشتمه لات.
 توخوا.. زیزمه به
 که خوّم ناتوانم.
 ئاماده باشه..
 چه که که ی شانم.

2013/8/6

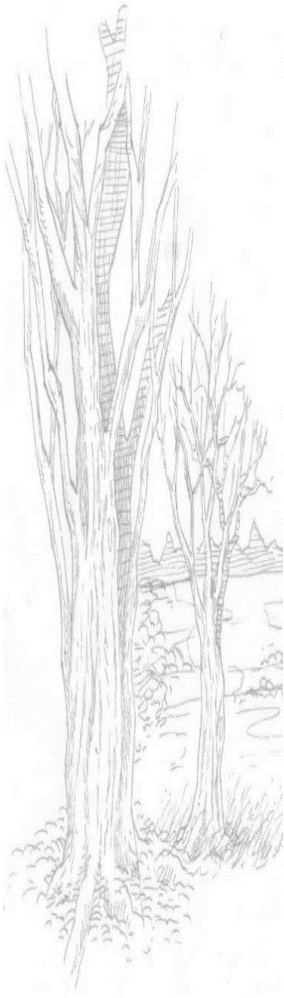
که رکوک

وه سیتنامه

من خومه ینیم نه بینیبوو
 که (شای) دابه زاند به جاری.
 که له سهر په یژهی فرۆکه
 بالیان گرت و..
 به دهست به تال..
 هاته خواری.
 چهندی هیئا،
 چهندی پی بو..
 خوی و دوو مهتر میزه و
 چوار مهتر له بهرگی بهر و
 که وا شوړی.
 کاتی که مرد،
 بو (به هه شتی زهرا) یان برد.
 یه که تمه نی خه لکی نه برد..
 له گه ل هه شت مهتر کفن دا
 شوړیا نکرده وه نیو گوړی.
 من پی شمه رگهی نه یلولیش بووم..

هه تا نسكو..

سه رو كه كهى خوّم نه بينى .

به لام دواى ئه وهى كوچى كرد .

من دلنيام ..

خاوينتر بوو له خومينى .

جگه له چه پكى سه روهى

هيچى نه برد .

يا خوا رو له ..

ئه ستيرهى به ختى توّش گه شبى

نهك دواروژى ژيانت ره شبى

ئه گهر ريكهوت يا وهرت بوو؟

مهلى كيم و كورى كيمه .

گهر له سايهى ديموكراسى

باز ..

له سهر شانته نيشته وه

بووى به سه روک

له م هه ريّمه .

نه كهى بوّه ژار خراب بيت ..

له بيرچيت ژيانى خيمه .

رو له ده بي

ھەر وھ کو (ئاپو) ئازابى
 وھ کو (قازى) پيشنە و ابى.
 من ھىچ ترم ناوى لە تو
 تەنيا و تەنيا ئەو ھ نەبى:
 وھ کو (مامە) ...
 سەربلندى،
 وھ ك دۇراوھ كان كزنەبى
 وھ كو قەندىل خو ڤاگر بە
 وھ ك (گەندەلە كان) ...
 دز نەبى.

2013 كەركوك

حهيرانى قهره چووغ

ئەمرۆ منيش له شارەكەم
 له پال گريكى سوورەوہ.
 له سەنگەريكى دوورەوہ.
 گويم لەنالەى شەھيدى بوو
 لەبنارى قهره چووغ و
 لە دەشتايى مەخمورەوہ.
 ئەوہ ھاوارى (فاقە) بوو:
 زووکە.. زووکە.. حەيدۆ..
 هيچ خو مەخافرينە.
 بچۆ لە بنارى ديدەوان
 مەرھەم وپيچەك بيهنە.
 رامەوہستە.. دامەمينە.
 ببيدە دەستى (پلە بەسى)
 ببيات بو شارەكەى ھەوليير..
 بگات بە (حەسەن عەوينە)

2014-8-5

* بەھۆى برينداربووى ھاوپریم (حەسەن عەوينە) نووسراوہ.

نُزادی *

له پیناوی نازادی دا .
 له پینا و ناستی و شادی دا .
 هه م له پیناوی یه کیتی .
 گه لی ئیمه له سه رگیتی .
 هه زارن لاو خوینی رڙا .
 هه زاران گولی .. لی پڙا .
 به سه دان گوندکا و لکران
 به دهیان لاو له داردران
 ریی رزگاری ده بی و ابی .
 بی هه ول هیچ په یانابی .
 ده گپرنه وه له ئومه ربه گ
 روژی ، ئیوارانی ، درهنگ
 له پینا و چوون ئه و منالانه .

خه و تېوون له سه رجولانه .
 روژيک له بهره جه ژانا .
 ناحه ز، ددهن به سه ريانا .
 درنده و زالم و مه غروور .
 به مره مړ و لووره لوور
 له پيش تفهنگ ته قينه وه .
 دواى هلهو له به قينه وه :
 ئەمانه هه رمنالی کوردن .
 مه لاین ئیستا ساواو وردن .
 له دواروژدا دهن به لاو
 به ئاسانی ناکرین راو .
 لووله ی چه کی ده خاته دم .
 مناله ده میژی وه ک مه م .
 به دم لووله وه پیکه نی .
 جار جار یکیش راده چه نی .
 به و پیکه نینه مه ست ده بیټ .
 غه داره زیاتر په ست ده بیټ .
 هوسه ده کات ده قیزانی .

تهقه و ميشكى دهپژيڻى.
 وهكو گولئ دهى پوشكيڻى .
 بهخويڻى خوئ دهينهخشيڻى.
 خوئين ديتهخوارئ له لاناك .
 دهپژيڻته سهرزهوى تك تك.
 بهلام نيونهو لاناكه...قوله.
 پيچرابئ،چون بكات جووله؟
 كه دادهچورئ خويڻى سوور .
 جهرگ و دل دهكات بهتهنوور.
 ئاوا بهخوئين منال ولاو .
 بهدهربهدهرى ومال سوتاو.
 لهم وولاته دا گهلى كورد.
 داواى مافى رهواى خوئ كرد.

* نهم شيعرم له سالى 1969 دا بو شههيدانى گوندى (نومر بهگ) نووسى و
 له سالى 1970 له ناههنگى گهرهئ ههساردا له ردهمى جه ماوهه خويندمه وه.

یه کتاپه رستی

ئەوسەردەمە ی

ئەوان هاتن بە پیخواسی .

ئەوساکە ..

باوانی ئیمە

هەربەتەنیا خوای دەناسی .

هاتن ..

دەست بە شمشیرەو

زۆرکچیان بە تالان بردین .

تاوانمان ئەوەبوو کوردین ...

بوئەو هی نامووسمان نەبەن!

بوئەو هی تالانمان نەکەن،

بو در باز بوونمان

لهئه نفال ..

بوورزگار بوونمان له مردن .

هه رچى پايه ي باوه پريان بوو

هه موومان لى په سندر كردن .

وامان زانى ..

له خواپه رستيدا شانن .

بوئاشتى وبوبرايه تى ...

به رده بازن .

خوشى بوومرو ده خوازن .

كه چى هيشتا ..

له دواى پترله هه زارسال .

جاريكى دى

ئه نفال .. ئه نفال ..

ئىستايش ته ماشامان ده كهن

وهك موالى .. به قينه وه .

ئىستايش

ئه گهر ده ستيان پروا

قرمان ده كهن ..

به دزى وبه ته قينه وه

ئەگەر و ابى ۶ ...
 دەبى ۶ ئىمەيش
 بەخۆماندا بچينەوہ .
 كۆيلايه تى قەبوول نہ كەين ،
 ديسان خۆمان بکړينهوہ .
 له گەلياندا بيپرينهوہ .
 وەك (شيخي نہ مر) و (بارزانى) ...
 سەرو خەنجەر بکړينهوہ .
 ھەردەستىك ھات
 بو سەر (دل) مان
 بليين :
 بەسە !!
 ئەگەر ھەرنەگەر پايەوہ ،
 لەباسكەوہ بيپرينهوہ .

2008/9/6

كەر كوك

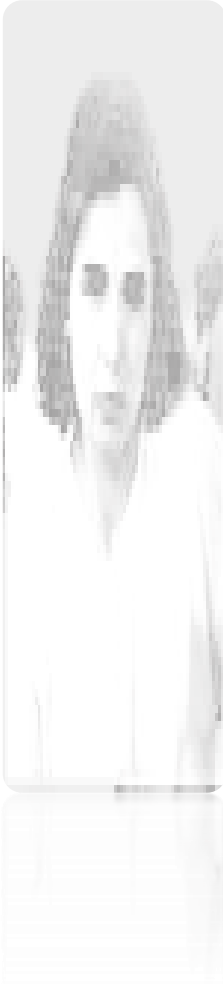

تهواره کانی شاخ

کراسی گر

بۆ (زهکیهئه لکان) کچه شهیدی باکوور

واره بوو، خۆرله زه رده .

خوشکه (بهیان) م پی ی وتم :

هر ئیستا که ..

گویم له نرکه ی دروشمیک بوو

له دووره وه .

گویم له زریکه ی هاواریک بوو

له (دیاربه کری) باکووره وه :

من ده بمه قوربانی گهلم ،

به کراسی گری سووره وه .

من کچه کوردم ، چه وساوه م....،

من هرگیز ترس نانا سم .

ده بمه کو ترو هه لده فرم ،

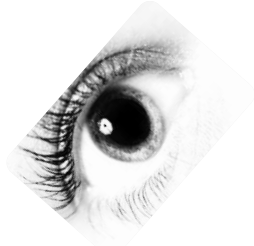
تا له وهرزی خو شه ویستی

تا له ئاسمانی نه مری ،

بچمه ریزی (له یلا قاسم)

1990/4/1 نه غه ده

* نه م هه زانه له گه ل با لۆ بوونه وه ی هه وان ی شه هید بوونی کچه کوردی باکووری کوردستان (زه کیه ئه لکان) دا نووسیم و له گو قاری (کرمانج) بلاوم کرده وه .

تانه *

كچيڪ . له بهر دهرگای دادگای ،
 مافی پروای خوئی . وه ستابوو .
 هاواری کرد :

لاوی له بار ، كوؤشك وته لار

به زمی نیوشار ،

گه شتی دیهات .

سوار بوونی (تویتا) و (فیات) .

چی ترهه یه . هه تا ماوم

نابن ، به تانه ی سهر چاوم .

لیم ون ناکهن ،

که سوور دیاره .

به قهد سهر نووکی دهرزییهك ،

چی تاوانی . . تاوانباره .

1983 / وهرتی

* له گۆفاری (را په رین) ژماره 2 خوولی 2 سالی 1983 دا بلاؤکراوه ته وه .

ژن وژنۆكه

1 - ژن

لهم ديوكيۆي حه مرينه وه

له نشتيماني ئه نفال و برينه وه

(له توڤزاوا)

له سايه ي رهزيك سووتاوا

(مامۆستانه ورۆن) كه هه لسا

له گه ل گزنگي هه تاوا

وتى: من (پيشره وي) كم هه بوو

له نه ورۆزيكدا پويشت و....

چي تر نه ها ته دوا وه.

بويه ئه مپرومنيش ده پوم

ده ست به قه له م وئالا وه.

پوژي 28 ي ته ممووز

(زه كيه ئالكان)

ئه ونه شميله ي بو كوردستان

بووبه خه لووز.

له گه ل (زیلان) و (په رژین) دا
هاتنه که رکوک.

ئالایه کی خوینا وییان لی وهرگرت و،
گه پرا نه دواوه زورچاپووک.

وتیان ئەم ئالایه ده بهین به ته به پرووک.

له رزگاری یه کجاره کی کوردستان دا

هه لیده ده یه ن له گه ل ئالای و لاتماندا

له شایي کومه لایه تیش

ده یکهین به تارا بۆسه ربووک.

2 - ژنۆکه

له و دیوکیوی حه مرینه وه

ژنیکی جوان وره شتاله

هه ژاری وه ک دیوه زمه ...

چووبوه کۆلی

ره وره وه ی شه پرودواکه وتن ..

ده یانبرد به ره و کۆلی

به یانی زوو ..

چووبۆحه شارگه ی تاوان و

وهكو كۆيله..

له بهردهم ريشنيك وهستا.

وتى :ئەي گەورەم مامۆستا.

من كەنيزەيەكى تۆم و...

واو هستاوم له بهردهستا.

(ئەمير)هكەي

چەندىن درۆي بۆهلبهستا.

هەر هەمووي له كەللهي پەستا.

حەفتا هەيتەي بۆژماردو...

هەرخەنى كرد له بهههشتا.

كەمەربەنديكى (تى ئين تى)

پيۆه بهستا.

پاش چەند رۆژيک...

دۆزەخ دەرگاي ليكردهوهو

لاشهكەي پارچە پارچە بوو

له نيۆ گۆميک خوينى خەستا.

2008/9/6

ش ا ج و ا ن

ئاخ ههزار ئاخ..

لهدهست ناكوڤكى و نهزانی..

لهدهست گهندهلى و تالان و

مالویرانی.

لهدهست سالى قاتوقپرى و...

نهبوونى مووچه و گرانی.

پاپرسی و ريفراندۆم كوانى..!؟

كهى ئیستا..

كاتى بژاردهى شای جوانى يه.

من ئەگەر هونەرمەند بوومايە
زۆر بەپەلە.

دەچوومەوہ ،

بۆلای کەپکەشاخەکانى .

نيوانى كۆيە و ديگەلە .

تابلۆى دوو كچم دەكيشا

دەمگوت ئەمەيە

شای جوانى .

يەكەم :

كچە گەريلايەك

لەچيای قەندیل ..

(ئىستىرلا) يەكى توندكردووه

لەسەرشانى .

دووہم:

ژنى لەو ژنانەى ..

لە(حەسەكە) و لە(كۆبانى) .

سەرى كوردیان بەرزكردووه

بە ئازايى و قارەمانى .

7- 10- 2016

كەركوك

داپيره

من تائيستا

چهن زستانىكم بينيوه .

به لام هيچيان ،

وهك زستانى ئاواره يى ،

سه هول بهندان و..

كړيوه وسه رما نه بوون .

من تائيستا .. چندها وينيك ،

مارى تينى خوړه تاويان ،

زامى جهسته ميان گازيوه .

به لام هيچيان

وهك هه ناسه ي دايكى شهه يد ،

پر له گروگه رما نه بوون .

من پيره ميړدو پيره ژنم زورناسيوه .

به لام هيچيان

وهك داپيره كه ي ئوردو وگا

له گيړانه وه ي ئه فسانه و

كۆنە دىرۆك .
 پەندى پيشينان وچىرۆك .
 ئازا نەبوون .
 بەيانى بوو وتم :
 نە نە .. فەرموو ..
 گويچكەم بۇ رست رستى
 وشەكانت ھەلخستووہ .
 وەرە بەر بەر پۇرژكەى شيعرم
 من وا لاپەرەى دلى خوم
 لەبەر دەمتا پراخستوہ .
 لەوساكەوہ خولەك خولەك
 زامەكانم دەكولىنەوہ
 چركە چركە ..
 ئەم وشانەلە گويچكەم دا
 وەكو زەنگ دەزىنگىنەوہ :
 دەورانى بوو
 ھە موو سالى لە نەورۇزدا
 لە داوينى (قەرە چوغ) ى سەربەتۇزدا .

(پیره میرد) يك چوست و چاپوك .
 گورجوگۆل و مهردو لهش سوك .
 گورزه داریکی ده به ستاو .
 ههلی ده دایه سه ر شانی .
 (به رده ئه سستی) ووشكه (قاوی)
 ده خسته به رك و گیرفانی .
 منالانیش وهك كوره ههنگ
 دووی ده كه وتن به گۆرانی .
 به كۆلی شادی و هیواوه
 ده چوون به ره و لوتکه ی بانی .
 به سه ر پشتی تاویره وه .
 به بهر چاوی ئه ستهیره وه .
 پۆل پۆل ،
 پشکووی گری سوریان هه لده فراند .
 له دوای دامرکانه وه ی ئاگر
 چهیرانیکی دلته زینی
 به ره و قوببه ی ئاسمانی شین
 تی ده چریکاند .

که دوا بهندی ته واو ده بوو
 قه لونیکې داده گیرساند .
 ئارام ئارام هه لئی ده مژی و
 مناله کانی ده دواند :
 پوږله کانم !..
 ده زانن بو هه موو سا لئی ...
 به ئاگری بیره وه ری
 شه وی تاریک روناک ده که یین؟
 خوئی له خوئی دا وانه یه که و
 فیرتان ده که یین .
 نه که ن بیلن له م قوږله وه
 جرحه کویره .. هیرش بیین .
 چونکه دوا یی به ئاسانی جیی ناهیلن !!..
 من چیروکی گوی ی ئاگردان
 زورجار گویچکه که میان سمیووه .
 به لام هیچیان وه ک ئه مجاره
 نه بووه به په ندیکې میژوو
 له ناخم دا نه چه سپیووه .

ئەوتانی...۶

رەو رەو ئۆردوو و خیلەساتیان

سنوورەکان دەبەزینن.

کۆلەکە ی پشی رەشمالیان

لە خاکە کە ماندا دەچەقین

ئای ئەمانە شوڤینستن !

دوژمنی زەحمەتکیشان و....

چا و چنۆکی سە دە ی بیستەم .

تادی بەرەو پێش تا و دە دەن .

بەو هی چەند سالا دزراو،

تیر نە بوونە ،

هیشتا خاکمان بەناو دە دەن

(کانی دومەلان) مۆلگە یه ،

لە (چەمە دووبز) ی سوتاوم .

لە (شۆراو) م .

لە (شیرناو) م .

حوشتر و مەریان ئاو دە دەن .

لە میژایه . لامان وایه ..

ھەموو چەوسانەوہ و زۆرىك،
 ڤاپەرىنىكى لە دوایە .
 ئەوہنىہ ئىمەش بەشوین پى ی پىرەدا
 كەوتووینەڤى ،
 گورزەدارى كۆلەپشتمان سەدخۆزگەيە .
 ئا گرەكەمان...
 گرى دەدەم لولەى تەنگى پيشەرگەيە .
 ڤىگا: ھەورازى مەينەتى و مالویرانى .
 بەستەو حەيرانمان شيوەنن بۆ قوربانى .
 بەلام... ھىشتا زۆرمان ماوہ .
 گە ليکمان ھەن:
 گەلحۆن، پەستن .
 زىڤو زىوى سولتانهكان،
 كویرى کردوون،
 بەبادەى فيشال و درۆ،
 كەيلن، مەستن .
 ولاتيان ..
 خانى (دامە) يە، خۆيان داشن .

ئەوهی خاکیان داگیردهکا،
 دهی په‌رستن،
 ویزان مردوون، سپله‌ن، جاشن.
 ئەوا شیعرم ده‌که‌م به‌گولله‌ی گ‌ردار و
 به‌رو پروویان ده‌یته‌قی‌نم.
 ووشه.. ده‌که‌م به‌ره‌وه‌کو‌تریکی سپی
 بو‌ئاسمان.. ده‌یان فرینم .
 تا سبه‌ینی گشت لاوانی ولاته‌که‌م ،
 ببن به‌گ‌ر.
 ببنه (مامه‌یاره‌)ی سه‌رده‌م
 سه‌رووده‌که‌ی (سا‌لی تازه) بلین‌ه‌وه.
 به‌هه‌ورازی مین ودرکه‌زی وته‌لبه‌نددا
 به‌سه‌ر که‌ون ...،
 به‌سه‌ربه‌رزی ،
 به‌ره‌وشوینی دیرینیان ،
 به‌شادی بگه‌رین‌ه‌وه.

نه‌غه‌ده 1989

جياوازى

من.. وهك تۆ نيم
 تۆ.. شهپرانى و
 من ئاشتى خوان.
 مېشكى تۆ..
 بۆته كەندىرى مۆرانە و
 سەرى منىش..
 وهكو جى ژونگى عاشقان،
 پر پرە..
 لە راز و نياز.
 من.. وهك تۆ نيم
 تۆ لەگەل ژنيك ھاوسەرى
 وهك خۆت وايە
 دايكى وهك سەنگى ھەيە
 شەوان مەستە و
 وهك بووكەلەي يانە وايە،
 بەرەلایە.

منيش زيلان يك هاوريمه

به قهد شاخى سەنگى ههيه.

شه و له ئەشكه و تا چرايه.

جارى چاوى له كهركوك و

جاريكى تر له قاميشلو

جارى پيرى له ئامه د و

جارى تر له چوار چرايه.

ئەم كجه له خو بوردوه،

ته وارى سەر دوندى چيايه.

گهريلايه.

من.. وهك تو نيم

تو.. هه ميشه نيگه رانى

باش ده زانى ..

دداره كهت،

شه وان.. له گوشه ي باغچه يهك

له ئاميزى له وري كدا

به هه لدانى باده ي شه راب،

سه رخوش ده بيت.

من سهر به رزم ..

هاورى (زيان)

گهر له ههردهى شه مزيناں بيٽ،

يا له قه نديل ..

له ئاميزى تاشه يهرديك ،

دهست له ملانى تفنگيکه و

چاو له ئاسو ..

دلنيايه .

ئه وچرکيه

دهگات به لووتکهى سهروهى

له گهل نالهى بومبايهک دا

وهک شه مچيهک ..

خاموش ده بيٽ .

2012/9/16

که رکوک

حه ژمهت

پيشكه شه به كچه تيكو شه ريكي روژ ئا قا

من لي ره وه به چاوى روچ ،

چاوم لى بوو

تو ده ته ويست ئالاي كوردستان

درووست بكهيت ..

قامكيكت له خوشيدا

كهوته بهر ددانى مقهست.

بريا توش له روژا قاوه چاوت لى بوو،

من له كهركوك له هه ژمهتا ..

ئهو په نجه يه م ..

كه هي (شهاده) و (تفهنگ ..) ه

ئهو په نجه م گهست.

٢٠١١/٩/٢٠ كهركوك

شه مچه يه كم ..

كه وتوومه ته بيا بانى.

گيزه لولكه

وا شه ن و كه وم پى ده كا.

له بهرچاوى دارستانى.

كچى ئازا.. ناچنه بهرده مى سيداره.

خوناسووتينن نه مجاره.

ده بنه شهرقان ..

ده چنه شاخ و چيا دولانى.

بو خه بات .. بو بهر خودانى.

گه رده ته وى سهر بلن دى ..

سهره لپره .. پؤل پؤل ته واران ببينه

ده چنه قه نديل و كو بانى .

شه مچه يه كم ..

گهر ره شه با به گژمابى و

به نياز بى بكوژيمه وه .

من ژيله موى (شورشى نوى) م

به شنه يه ك ..

ده بمه وه به چه خماخه

له عفرين و .. له مه هاباد و له ئامه د ...

ديسان داده گيرسيمه وه .

شه مچه يه كم ..

من چلى دارستانيم ..

بسوتيم .. يا بكوژيمه وه .

يه قين داده گيرسيمه وه ..

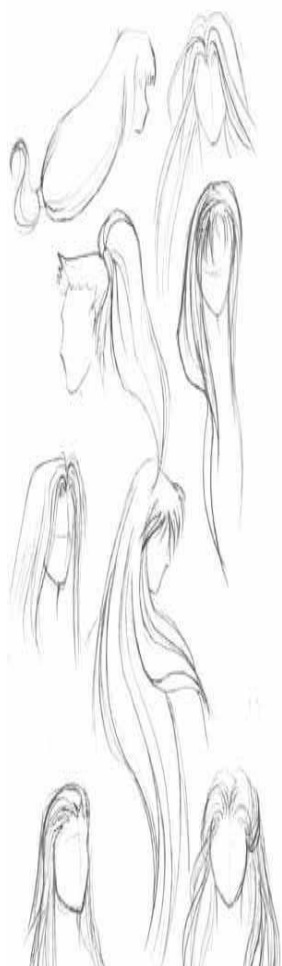
دلنيا بن ده ژيمه وه .

ده ژيمه وه .

ده ژى م ه وه .

كه ركوك

به هارى 2016

تهوار

دایک

1

ژنیك ..

له وه تهی زمانم پڑاوه.

بانگی دهکهم :

دایه .. دایه !

ئیستا ..

بووه به تهواریك و

هیلا نه کهی

له گیانمایه.

گووله سوور..

2

بهر په وپره ویه ک پیمانگرت،
 دووچلی یه ک ئه رخه وان بووین.
 پیکه وه جو لانه مان کرد..
 هه رپیکه وه به رخه وان بووین.
 پیکه وه هیلانه مان کرد..
 ریباری ری بی به رخودان بووین.
 ئیستا ئه ویش
 بوته (گووله سوور) ی باخم
 میدالی پارتیزانیمه..
 له نیو گلینه ی چاومویه،
 میخه کبه نه ..
 له ملمایه.
 له نیو ئینجانیه ی دلمایه.

تهوار..

3

رۆحی (پیره میرد) یان شادکرد.
 سهدان که له پچه یان پساند،
 دیلیان له په یوه ند ئازاد کرد.
 سلّو.. له (هیژی ژنان) و
 له (په رژین) و.. تیکۆشانی.
 سلّو له لوتکه ی قه ندیل و
 له (زیلان) و
 له ژنه (گه ریلاکان) ی.
 سلّو له (یه په ژه) هی ئازاو
 له (نارین) و
 له شه پرقانانی
 (کو بانى).

۸-۱۰-۲۰۱۴ کهرکوک

په یامی خوشه ویستی

فهریکه ههز

لیی مه گرن ..

سه نگباران و لۆمه ی مه کهن،

مه یده نه به رلیزمه ی پق و ...

ریژنه ی توانج وتانه تان.

گه رمنالیکی هه ژارو

پووت و پره جال.

گه رئاواره یه کی ..

هه شت، نو، ده سال.

بی سه رپه رشت ..

ده رچووله مال

له به رسیبه ری ته لاری خواپیداوی.

له گوئی چه می،

له ده م ئاوی.

چاوی کهوت

به بۆلی په رسیله ی فه ریک ،

مشتی هه لۆژه ی توورت و کال.

نيوده مى پربوله ئاوى،
 مزروشيرين وترش وتال.
 لىي مه گرن..
 مه يخه نه بهرگله يى و
 ره خنه ي پوو خينه ر..
 لومه ي مه كه ن..
 ئەمه دهقى (اعتراف) ي شاعيري كه،
 له ديوانى خوشه ويستى،
 له بهر دادگاي هوزانيكدا
 هاوارده كات: گويم لي بگرن..
 منى ته مهن ؛ چل، په نجا.. سال.
 روژي له بهر په ژاره ي دل،
 ده رچووم له مال.
 كه چي شوخيك راوى كردم،
 كه وتمه داوى سر كه نه شميليكي كه ژال.
 بووم به نيچيري نازداري،
 بوچنينه وه ي مروارى هوش وخه يال.
 وهك باز ده گه پرا..

یال به یال.

لۆمه م مه کهن ..

هه رچی ده لێن گهردنی گوماننتان ئازابی.

دهی باوایی...!!

ئهوه ناوم .. تو ماری کهن،

له گه ل ناوی (مه م وزین) و

(لاس و خه زال).

بمه کهن به هاوړیی (وه لی وشه م)،

وه کو (یوسف) بمخه نه چال.

ئێ من چیبکه م ،

به خوا گوناھی خۆم نه بوو...!؟

روژی دوولیمۆی مزرم دی

له ژیرفانیله ی ته نک و په مه یی و کال.

وهک (هیمن)...

غه ریبیم هه لسا،

وهک ساواکه و تمه شنه شن،

وهک (نالی) که و تمه ناله نال.

لۆمه م مه کهن ..

لهوساکهوه

کانی چهزم ژیاوہ تہوہ،
 پیری.. لہدلم توراوہ،
 وہکو(صوفی)...
 کہوتوومہ (حال).
 چیم لی دہکن..
 بی منہت بن.
 بہپرچی بمکن بہدارا،
 بمدہنہ بہر(جہلدہ) ی خہدہنگ.
 رامگرن لہسیرہی تفہنگ.
 لہبہترسی خوانہ بووایہ،
 یاملی خوّم دہشکاند بہپال.
 یاوہک(بلہشیّت)* ی عاشق
 دہمدایہ بہر گاز و قہپال.

1998 سلیمانی

* بلہشیّت شیّتی ریگای عیشق بوو لہهفتاکاندا بہبازاری (رہحیماوا) دہژیا

مالۆچکه

نهم ده زانی

بۆنی پرچ وئه گریجه ی تو

له کاتی کدا .. به م په نجانهم نهرم دادی.

له گهل گه لای هه لوه ریوی به رباراندا

کامیان بۆنی کامیان ئی دی.

که چی ئه مرو پاش نمه یه ک،

زانیم هه ردووک.

بۆنی ئه و خا که یان ئی دی

که منال بووین ،

ئیمه ی بچووک .

له گونده ویرانه که مان،

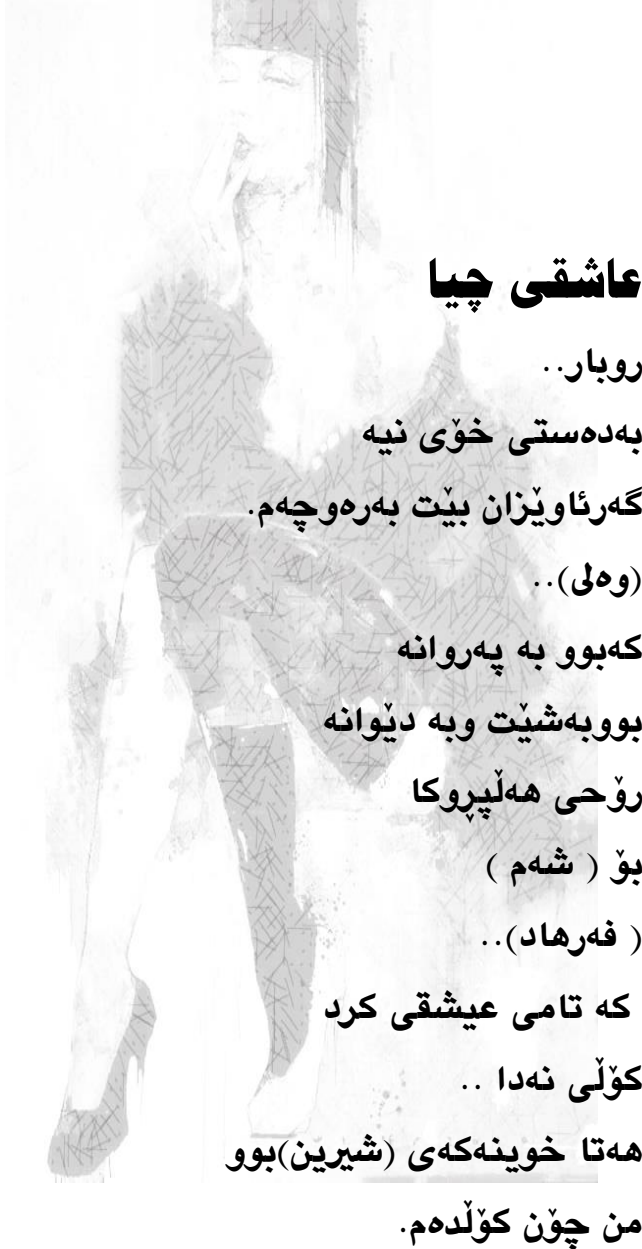
له پال که رکووک.

مالۆچکه مان ئی ده کردو

قوره که یمان ده کرد به بووک.

1990 دۆله کوگه

عاشقى چيا

روبار..

به دهستى خۆى نيه

گه رئاويزان بيت به ره و چه م.

(وهلى)..

كه بوو به په روانه

بوو به شيت وبه ديوانه

رؤحى هه لپروكا

بو (شه م)

(فه رهاد)..

كه تامى عيشقى كرد

كوئى نه دا ..

هه تا خوينه كه ي (شيرين) بوو

من چون كوئى ده م.

(نالی) ...

شهيدای (حه بيبه) بوو

(زين) نه بيت ..

هه تا ئیستا که

کهس پهی نه برد

به قوولایی ئه وهینی (مه م)

ئه گهر (سالم)

له پیناوی ئامانجی کدا

رؤیی بو (شام).

ئه گهر (مه ی) و (باده) و (ساقی)

بوون به هه وین

بو شه رابی شیعری

(خه یام)

با دنیا هه مووی بزانیّت ..

منیش خوّم له خوّم دلنیا م.

هه تا ده مرم عاشقی

(چیا) م.

2008 که رکوک

خه مره وین

بیشک شه به

خوشه ویسته ره شیوشه کهم

هه رکاتی خه م ..

بوو به قه له ره شیکی شووم

هاته به رده رگای ماله کهت.

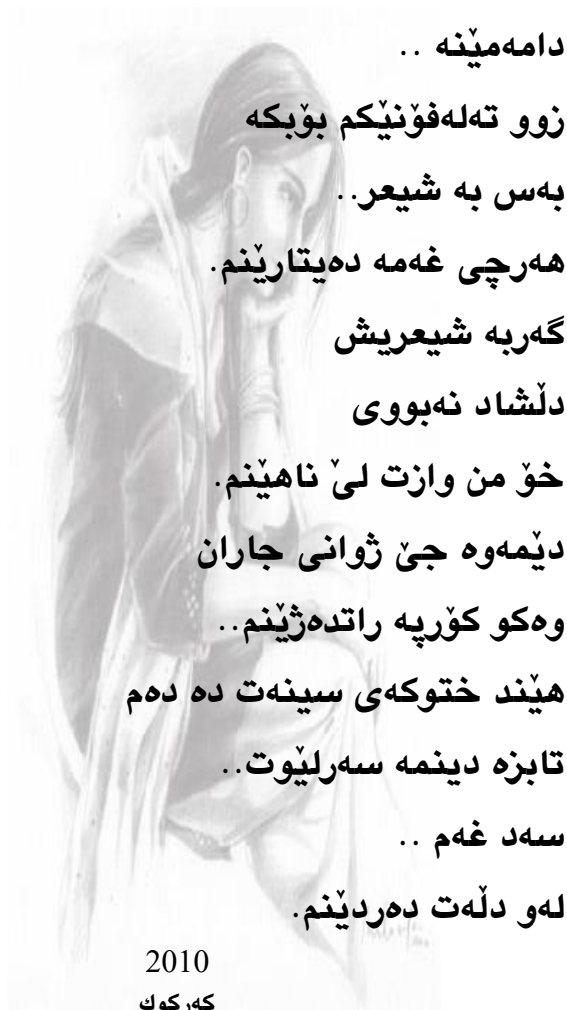
هه رکاتی خه م ..

بووبه پایزه باران و

دلۆپ دلۆپ ..

فرمیسکی سووری داباراند

له هه ردوو چاوه کاله کهت.

دامه مینه ..

زوو ته له فونیکم بویکه

به س به شیعر ..

هرچی غمه دهیتارینم.

گه به شیعریش

دلشاد نه بووی

خو من وازت لی ناهینم.

دیمه وه جی ژوانی جارن

وه کو کورپه راتده ژینم ..

هیند ختوکه ی سینت ده دم

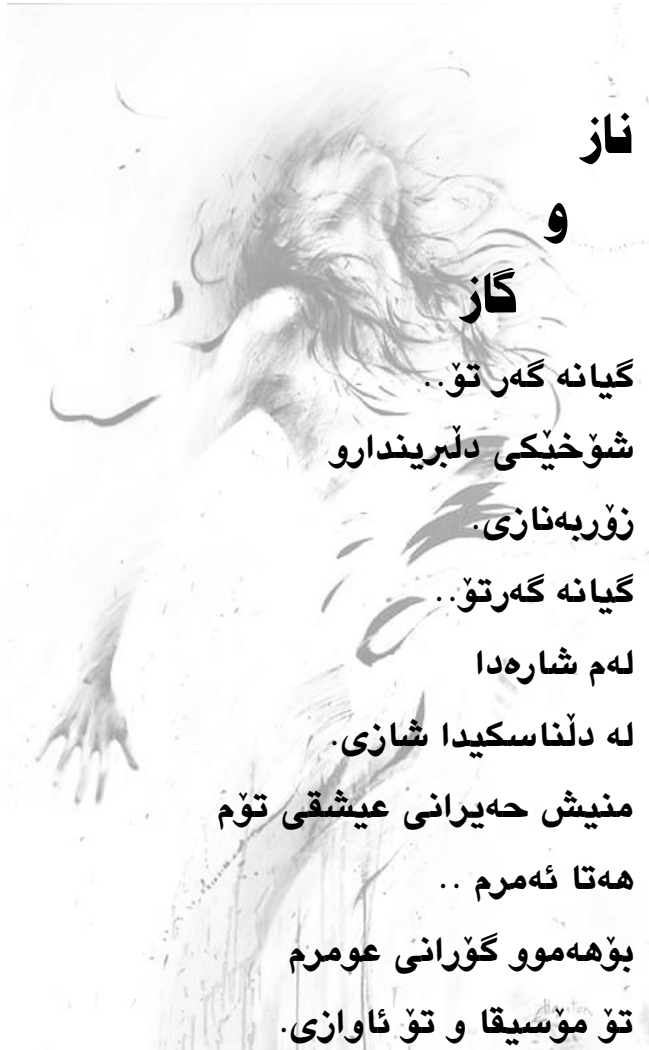
تابزه دینمه سه رلیوت ..

سه د غم ..

له و دلته دهر دینم.

2010

که رکوک

ناز

و

گاز

گيانه گهر تو...

شوخيكي دلبريندارو

زوربه نازى.

گيانه گهر تو...

له م شارهدا

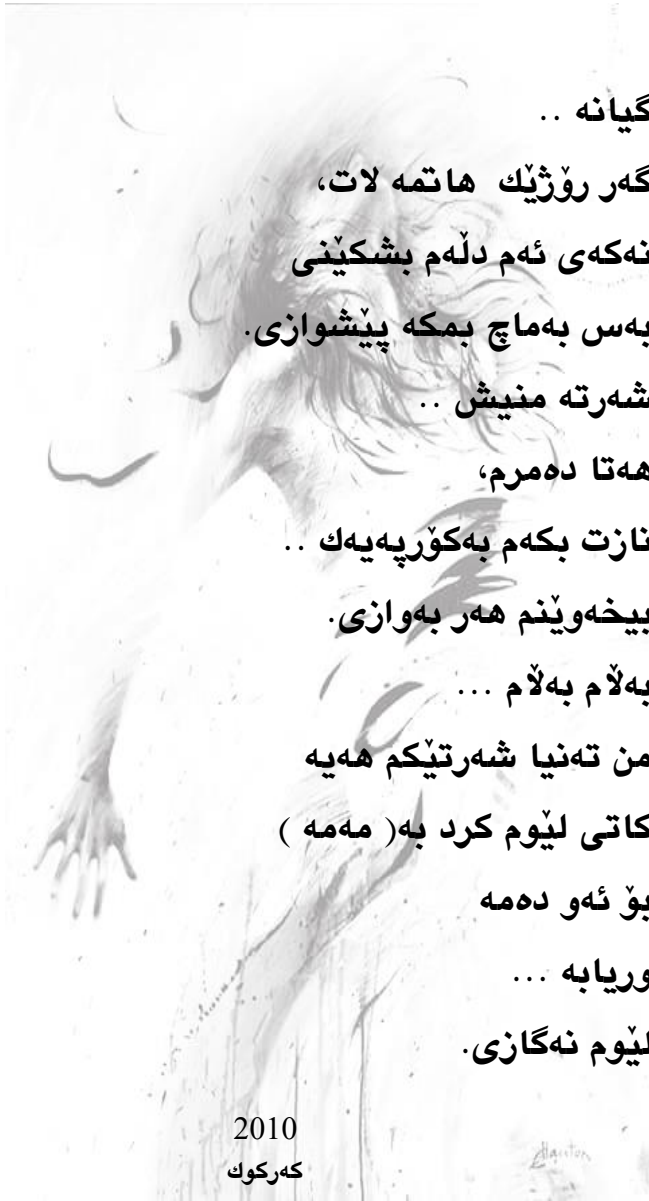
له دلناسكيدا شازى.

منيش حهيرانى عيشقى تو

هه تا نه مرم ..

بو هه موو گورانى عومرم

تو موسيىقا و تو ئاوازى.

گيانه ..

گەر روژيک هاتمه لات،

نه که ی ئەم دلەم بشکینی

بهس به ماچ بمکه پيشوازی.

شهرته منيش ..

هه تا ده مرم،

نازت بکه م به کورپه يهک ..

بيخه ويئم هه ر به وازی.

به لام به لام ...

من ته نيا شهرتيکم هه يه

کاتی ليوم کرد به (مه مه)

بو ئەو ده مه

وريابه ...

ليوم نه گازی.

2010

که رکوک

شيلهی دهم

من له ژياندا ..
 بهد مهست نه بووم
 به خوار دنه وهی
 پيکی ليوی ..
 ليوانی هيچ کچی رهزی .
 به لام به شيلهی دهمی تو
 وهکو په رسييله م بينیبي ،
 يه کسه ر ئاو ..
 له دهم ده زی .
 من له ژياندا ...
 دهر بهست نه بووم
 ملکه چ نه بووم ،
 بو هيچ نامه رد و ناحهزی .
 به لام له ناست سيحری ديهو ..
 تيلهی جاوت .. خوشه ويستم
 سهراپام شهرم دای دهگری ،

بۆ كرنۆشى پهروهردگار..

سهري به رزم داده به زى.

له وه تهى ههم..

له ناو تالى و سویری ده ژیم.

به ده ست چه رخی چه پگه رده وه

وهك بوومه له رزه.. ده هه ژیم.

نه با فیش بووم، نه پروو خام

به هیچ هه لبه ز و دابه زى.

به لام به وه سه رسام ده بيم

كاتى.. توى نه شمیل ده بینم

له سه ربانى..

دییته خواری..

به له نجه ده رووى بۆ سه ر زى.

من له شاخ دا...

نه بۆردوومانی کوپته رو..

نه بۆمبا.. و

نه (ئه رز - ئه رزى).

نه گه رمای چله ی هاوین و..

نه سه رمای زور ..

له هیچ وهرزی

نه یان توانی سپرم بکهن

خروکه ی خوینم بتهزی.

که چی ئیستا ،

هاتوومه شار..

که تو ی ژن..!

ده مگریه ئامیز

.. ددانت ..

لیوم ده گهزی.

نه فرهت له مه یخانه ده کهم

وهک دیوانه حال ده مگری

ههروهک کاره با لیی دابم..

سه رتا پا ..

گیانم ده له رزی.

۲۰۱۱ - ۱۱ - ۲۳

سلیمانی

دل... دل

دل

فينجانىكى ناسكه

پيىم بلى :

بو ديشكىنى..؟

تونازانى دلى عاشق

وهكو ههور دهنكى ههيه..؟

پهلكه زيرينهش

وهك روحم..

لهتاوت چهند رهنكى ههيه.

نهستم ...

وهكو پهپرهى گوله،

ئهرى تو لهخوا ناترسى..

بهوشيوهيه دهيزاكينى..؟؟

كهركوك

۲۰۱۱

شورشی سپی

که خوی گه یانده په ره ی دل ،

به نازادی ..

به سه به سستی .

که دو ورگه یه کی بچکوله

نالای (قالانتاین) ی

هه لکرد

بوو به به شیک ..

له کیشوهری خوشه ویستی

ئیتریه کسه ..

به شورشیکی سپی ...

ئه ویش (اعتراف) ی پیکرد

ته نیا و ته نیا

هه ره به دوو دهنگ ..

له (صندوق) یکی

(پاپرسی) .

2011/2/14

خهون ...

ئەمىرۆ...

(هات و چۆ) كه راگىراوه .

ئەودلەى وەك سىئوت

بۆ واگوشراوه؟

كه شهوى چاتر

له هەزار شهو بىت؟

با پىرۆزى كهين

هەتا هەل ماوه .

سەد خۆزگە دويىنى

دەهاتىه مالمان .

دەبوون بە راستى ،

خهون وخەيالمان .

چەند خۆش بوو ،

ئەمىرۆ..شەقام بىدەنگ بوو

دەبووه خۆشترين ،

رۆژى ئەمسالمان .

2013/8/3 كهركوك

مه حال

ئه گهر ماسى توانى بژى.

بى بوونى ئاو.

گهر كويز رووناكى بينى

بى سوماى چاو.

خوئه وساكه ييش من ناتوانم

خوم زوير بكه م.

قهر ناتونم

توى خوشه ويست ...

له بير بكه م.

كه ركوك 2016

خاچ

که مه سیحیان کرد به دارا

کردیان به تابلوی سهر خاچی.

هه زاران دل

ورد و خاش بوون

خه فه تی هه رگیز دهر ناچی.

دابیرانی پارچه یهك خاك

ژانی نیو قولایی رۆحه ..

جیاوازه له چالی .. پاچی.

هه تاکه ی ئازاری دووری

وه ره با بهس بی سه بووری

با ئاشتبینه وه ...

به ماچی.

2011

په سیله...

زولفت

توولی گه لایون

نیگات کوشتوومی

به تپله.

هردوو چاوت

دهنکه ترین..

هردوو لیویشت..

په سیله.

2011

شهیدی ماچ

ئه گهرهات و

به پانکه دا هه لیان واسیم

به دهست و قاچ.

ئه گهر بهرد بارانیان کردم...

درام له خاچ.

ئه گهر زینده چالیان کردم

به شوڤه ل ..

یا بیل و پاچ.

له سه رگ لکو که م بنووسن:

(شهیدی ماچ) .

2010

که رکوک

عاشقىكى شىت

بۇ رۆيشتى..؟

ئەي بۇ مالئاوايىت نەكرد..؟

تۆ نازانى؟

جەند ناخۇشن دايران و..

چاۋەرۋانى؟!

كەي دىيىتەۋە..؟

لە ويىستگەي ئاشتىبۈۋنەۋەدا

چاۋەرپىتم.

دۇنيا بە..

گەر ئەمجارە نەيەيتەۋە..

ئىتر عاشقىكى شىتم.

كەركوك

۲۰۱۲

ئاوینه

که به یانیان بو داهینانی قرژت

ده چیتته به ردهم ئاوینه.

ئەمەش داهینانی نوییه

چیتتر شانه دەر مه هینه.

هانی هەر ده چلی په نجهم

بیانکه به شانهی دستت..

نهرم نهرم، پیی دابینه.

ته ماشاکه..

تارماییهک راوه ستاوه،

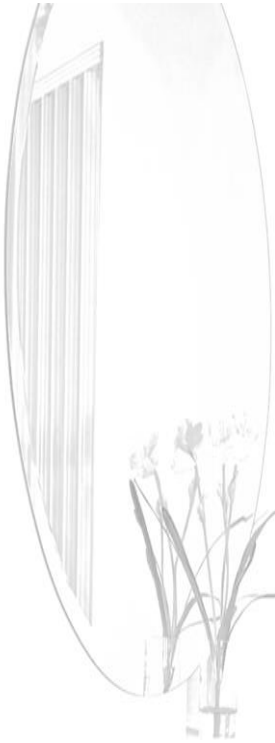
نه زیکبه وه، دامه مینه.

ئه وه فریشتتهی ئه وینه،

روحي منه هاتوته ژوان..

چاوه ریی تویه،

له وشوینه.

2016 /4/8

خۆشه ويستى

كه من هاتم ، كه تو هاتى ..
 هيچمان به حه زخومان نه بوو ،
 رووداويك بوو خونه ويستى .
 كاتى كه بوين به دوو هاوريى ..
 خوشم ويستى .
 ئيستا ئيمه بووين به دوانه
 وهك ئاو وژيان . وهك ژيان ونان .
 وهك ئوكسجين و هه ناسه .
 وهك كه ركوك و چه مى خاسه .
 وهك وهه تاو بو سهوزه گيا .
 وهك عيشقى (شاخى) بو چيا .
 وهك رهنك بو گول .
 وهك خوين بۇدل . توپيويستى .
 خوشم دهويى
 وهك مالى بوونى بالنده بوھيلانه .
 وهك هوگرى منالى زيت بوجولانه .
 وهك حهزى لاوان بو . وهرزش .

وهك دلسۆزى خۆم بۆشۆرش.
 وهك دلى سۆفى و مهولانه ..
 وهك كۆپرى زىكرى ديوانه.
 وهك ناچارى ماسى بۆئاو.
 وهك پيويستى سوما بۆچاو.
 وهك وزهى ..
 ئەت و م پيويستى
 ئاخر بۆيه خۆشم ويستى .
 خۆشم دهويى ..
 وهك عيشقى نالى وحهبيبه
 وهكو داخوازى شهو بۆشه.
 وهك ديوانه يى وهلى و شهه
 وهك وهفای زين بۆ كاكه مهه .
 ئى من چيبكهه ..؟!
 كه به دهستى خۆم نييه
 خۆشتم دهويى ...
 هه ناسه كهه .

2004

كهركوك

وانهى عيشق

تو. له كام كۆليژو زانكۆي
 پيىم نالايى له كوي ده خويىنى؟!
 كه خويندكارى پزىشكى نيت
 بو وهك بازى چنگ به خويىنى؟!
 من ههر سر كردنم ناوى...
 پيى ناوى دلم دهر بيىنى .
 دلنيام له بهر زرنگيت
 له ئەزموندا داناميني .
 ئيتىر بوچى نيگه رانى
 بو سه رم لى ده شيويىنى؟!
 بيگومان له (وانهى عيشق)
 يه كه مى سه داسه د دينى .

2005

كه ركوك

شوشه

گيانه دلت شوشه نييه
خونچهى گوله .

چون دلم دى بيزاكييم .
سينهت بنى به سينگمه وه
با دم بوناو دهمت بييم .
گه رتو دلى من نه شكيني
من چون دلى تو ده شكينم .

2006 كه ركوك

خهو

كه تو ده ليى : تو م حوشده وي !
كه تو منت له خه ياله هه مووشه وي .
واده زانم هه موود نيا سه رمايه مه ..
له خوشيدا خه و له چاوانم ناكه وي .

2006 كه ركوك

بازنه‌ی په‌یوه‌ندی

ئه‌گه‌ر له‌دلّم بپرسن.

چی جیاوازه،

ره‌قی دلی دلداره‌که‌م

له‌گه‌لّ دارا، له‌گه‌لّ به‌ردا،

له‌گه‌لّ ئاسن.؟؟!

ئه‌وه‌یشتاکه دلی نایه

ده‌لی ئیوه دلّ نانسن.

چونکه هیشتا

په‌ی به‌قوولی عیشق نابهن

له‌بیابانی دلداری هه‌ر پیخواسن.

له‌نیوانی دلّ و دلّ دا

چه‌نده‌یلک هه‌ن قه‌ت ناچپرین

ئه‌وه‌یلانه..

بازنه‌ی په‌یوه‌ندی وته‌ماسن.

2002

سلیمانی

بولبولی دل

شهوی هه لفری بولبولی دلم .
 وایزانی روئی بوخزمهت گولم .
 لاشه‌ی به‌جی هیشته به‌سه‌د زامه‌وه .
 تابه‌ری به‌یان .. هه‌رئه‌تلامه‌وه .
 له‌کازیوه‌دا کاتی گه‌پراوه ،
 هه‌ستم کرد .. دلم گه‌لی گورپراوه .
 قه‌فه‌سی سینه‌ی له‌لازیندان بوو .
 له‌گه‌رانه‌وه‌زورپه‌شیمان بوو .
 ئه‌وجا تیگه‌ییم ئه‌ودله‌بیعاره
 به‌ده‌ست خوئی نییه‌وچاری ناچاره
 نه‌جیی جارانی خوئی ده‌گریته‌وه .
 نه‌بو‌لای یاریش ده‌گریته‌وه .

1969

من له پايىزى پابردوو

دۆستىكى ئازىزم هه بوو..

خۆشم دهويست وهك روحى خۆم.

له شهوى ئەنگوسته چاودا

هه رده په نجهى شيعرنووسم،

بۆى داده گيرساند.. وهكو مۆم.

به لām كاتى كه زستان هات..

ئەويش سارد بۆوه ، وهك سه هۆل.

منيش په نايهك شك نابهم

مه گهر پرووبكه مه چيا و چۆل.

ئاسمان چه ند رهق بوو له گه ل ئەو..

ئەو دلرهق تريبوو له گه ل من.

من نازانم..

ئەو پرسياره له خۆى ده كه م:

ئەرى تۆ دۆستى ، يا دژمن؟

شهوى يه لداى ۲۰۱۶

كهركوك

ههنگوين

گه ربمه وی ..

ههنگوينی چاک ..

جياکه مه وه .

هیچ بیری لی ناکه مه وه .

یهک دلۆپی ..

لی دهخه مه سه ر ئه م لیوه .

جا دهزانم شيله ی شهکره

یا ههنگوينی رهزی میوه .

ده یهک دلۆپ له شيله ی ده م .

بهینه و بیخه سه ر لیوم .

جا دهزانی ..

چهند تامه زرۆی ئاوی کانی و ..

ههلمژیننی بوئی سیوم .

2018 سلیمانی

لیو

که دهچمه دهم دهريای ئهوين
 دهترسم که پهی پی نه بهم
 تپیه پر نابم له لیوه که ی.
 که تو دیتته باغچه ی دلم
 ریت پی ددهم ،
 له چلی داری ته مه نم
 میوه ی ئه م روجه م لیوه که ی.
 که وینه ی جوانت ده بینم
 سه رسامم به غونچه ی دهمت
 له به رخومه وه (زکر) ه که م
 ده لیم: لیوم به لیوکه ی!

2011/ 10/ 12

□

بو...؟

خوت ده تزانى

ههردووك ..

كهوان.

برژانگ تير و

برو..

كهوان.

بو هيشنتت ..

ئهم دله ويلهم ..

بيپيكن

ههر وهكو..

كهوان.؟

2017

كهركوك

ديارى

ئەرى ئەمە..

سىۋى سوورە...؟

ياخۇ دلە؟

ئەمە (دل) ە؟

يا بوخچە يەكى پر گولە

ھەر كاميان يىت..

پيشكەش بەتۆ...

ئەرى...؟

ئەم ديارىيەت

بە دلە؟؟

بۆنكروز

1

گوتيان .. وا ..

بۆن كرووزيك دى؟!!

ئەوہ يا بۆنى بارووتە ،

يا بۆنى (باباگورگور) ە ؟!

گووتم : تائىستا نازانن..؟!!

ئەوہ بۆن ھەناسەى منە

لە ھەسرەت دوو ليمۆى خرە .

2

گوتيان ..

وا .. مملانى يە

ھەموو ھەوليان بۆ (شايى) يە

گووتم:

من يەك كانديدم ھەس،

(تەنيا) ھەزم لە (شايى) يە .

گووتيان ..

وا .. شهپه په پړويه و

كى بهركى يه بو (سهروك) ى

گووتم ..

هه موو سوورانده و

له نيو بازنه ى بو شايى يه .

گووتيان :

ئەى تو...

له مانه كاميانت دهوى ..؟

گووتم :

بو من تهنيا شهوى

سهرم دابنيم له سهر سينه ى،

له گهل (ناشتى) ...

دلگيرتره

له و بهزم و تهختى شايى يه .

۲۰۱۰ كهركوك

سه شهو

گيانه كه م ...
 تايه ده زانى
 هه رئه مشه و ميوانم ،
 ده پووم .؟؟
 مه نزم دووره ...
 دوورله توؤ ...
 چاوپرله گريانم ،
 ده پووم .
 هه ركه ئيره جي ده هيئم ،
 قرچه قرچى ريشه ي دل دي ،
 برىا ده تزانى كه چه ندى ،
 بوؤت په ريشانم ،
 ده پووم .

1969

عاشق

ئەگەر عاشق

لەلۆمە ی خەلك .. پیرسی .

ئەبى له خوئى،

لە داروبەردیش بترسى .

من ئەو كەسەم لا عاشقى تەواوە .

كە وەكوخۆم،

لە نیو عیشدا كولاوە .

ئەگەر عاشق

خەیاڵە بكا ... لە مەرگی .

دەبى هەردەم ،

قرچە قرچ بیّت لە جەرگی .

من یاری خۆم خوئش دەوى،

بەس بە مەرگی .

وانەكا ... كە:

قەت دلمان لیک پرەنجی .

1969

خال

داد له دهست ئه وته نه خاله
 كه ده دره وشى له سهر روتتا .
 هه ردهم حالم بوى بى حاله
 وهك دوره له سهر يا قوتتا .
 يا قووته ؟ لهو سه رجه ماله
 ببالا .. ماچى بوم حه لاله .
 گه رنه به خشى پيم .. مه حاله
 وادابنن جه ستهم سوتتا .
 گه ر بسوتى هه موو جه ستهم
 له ته وقى سهر هه تاقه دهه
 شه رته له عيشقت كو لنه دهه
 تادام ده نين له تابوتتا ..

1969

شین وشایی

بهئهویاره بلین یاران
 حالم پهریشانه بی ئه و .
 وهك پهروانه سهراپاگیان
 ئاکامی سووتانه بی ئه و .
 شایی سهف له دواى سهفابی
 عالم همووی له سهفابی
 ئه گهر دلم به وهفابی
 شین وقورپیوانه بی ئه و .
 شایی وسهیران به من چی
 دلشادی همووان به من چی
 لیی نه بی چاوجوان به من چی
 پرسه و له خودانه بی ئه و .

گوڤه‌ند و یاری وکی به‌رکی
 سه‌یران و شایى وه‌له‌په‌رکی
 دو‌ی داو‌هت و په‌شبه‌له‌کی
 خوشی چی یه گیانه بی‌ئه‌و .
 چوونی خه‌لکی بو‌هو‌کاشه
 بو‌خویان سه‌یرانه ، باشه
 من بی‌زارم .. له‌و شا‌باشه
 نا‌چمه ئه‌وسه‌یرانه بی‌ئه‌و
 هاوین خه‌لکی ده‌چنه‌بی‌خال
 خزم وک‌ه‌سانی ، مام وخال
 من نا‌چم به‌خه‌ون و خه‌یال
 مه‌سیفیش زیندانه‌بی‌ئه‌و
 به‌کورتی و به‌کوردی په‌تی
 له‌به‌ر بی‌زاری و نه‌گبه‌تی
 ویلی عیش‌قم به‌پیی په‌تی
 دوزه‌خه ئه‌م ژیانه‌بی‌ئه‌و .

1975

ريگای کانی

روژيک سهر له بهیانی
 یارم دی زور به جوانی
 به ناز ده چوو بو کانی
 روچ و هه ناویه کیشا.
 به له نجه ولاری. شوپری
 ده رویی ههروهک پوری
 ناخردل چون نه گوپری
 مهیلی ته واویه کیشا.
 بازنه و خه نه له ده ستا
 له سهر ناسوگه وه ستا
 له سهر دلّم وهک وه ستا
 نه خشی دووچاویه کیشا.
 یارههنگ و، روحم شيله
 به قامک و نهنگوستيله
 نازانم ..؟ نه و نه شميله
 روحم یا ناویه کیشا ؟

1969

مۆبايل نامه

هه مووشه وى.

دلم وهك منالى ساوا،

ورك دهگرى ودهزيرينى

قته به هيچ كهسى ناسره وى.

تهنيا باوشى تووى ده وى.

هه مووشه وى.

جووتى كووترى سى سى ..

شيعريكم دهنوسنه وه ..

ناگمين ..!

له سه رسينه سافى

وهك مه پمه پرت

دينه خوارى، له جمين.

به جووله جوول

روحي منيش ده جوولين.

هه مووشه وی.

دوو کوکوختی بچکولانه.

دینه سهر دارته لی سهرم

رۆحم دهکهن به جۆلانه.

ههر دهچلی په نجه کانم

بوخو دهکهن به هیلانه.

دهنووک دهژهننه ناو ده مم

خویان دهکهن به هاو ده مم

ده بن به هاو به شی غه مم

بو به یانی ..

تۆوهره سهیری حال م که

شاگه شکهم و...

من بوخوم ..

پاشای عالمم.

2008

که رکوک

چہ پکھ گول

باغچهی منالان

جهڙنی

سهري سال

پيشڪه شه: به منالانی کوردستان

مناله کان ..!

ئه مڙو ..

جهڙنی سهري سال بوو.

له سه رانسهري دنيا دا .

له ولاتانی نازا دا ،

چی منال بوو.

به زم وسهيران وشادييان

له خه يال بوو.

به لام ئيوه ..

له کوردستانی که لاوه

وهک منالی که لانی تری چه وساوه.

دوورله خاك وكه سوکارتان .

يا ئاوارهى هه نده رانن .

يا له كوچهى شاره كان دا..

سه رگه ردانن .

دوورله وشهى كوردى ره سه ن.

بى ماموستا وقتا بخانه .

واكسى ده كه ن بو بيگانه .

يا له ئوردوگاكاني مردن .

له سه ر مه رزى

(عيراق . ئوردن) .

له پال بوپرى خوينى دلم،

برسى وچلكن .

چاوه پروانى..

يه ك قومى ئاوى شيرين و

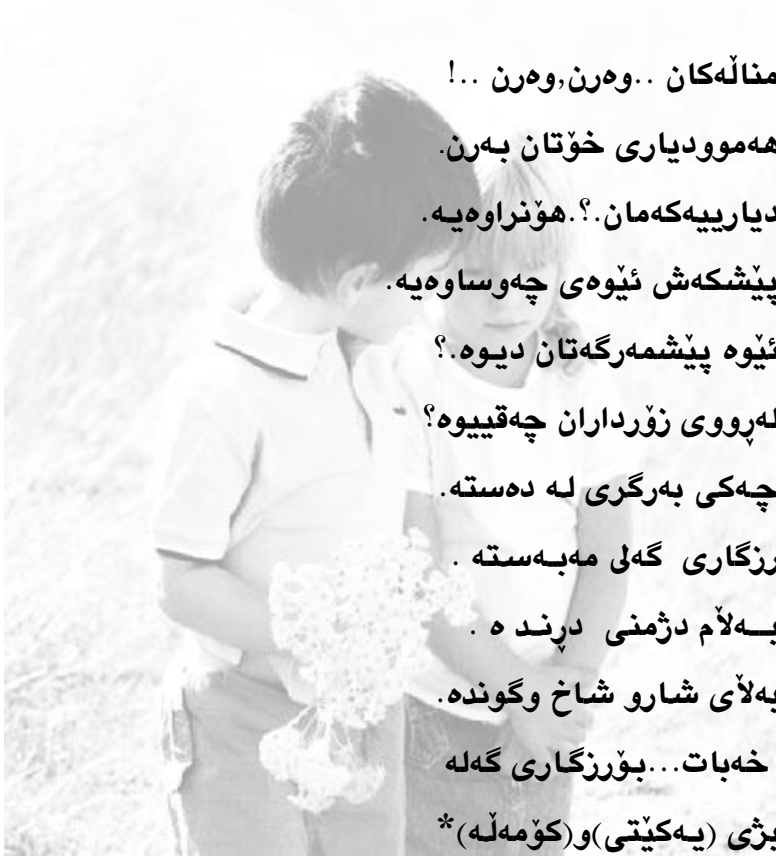
له تى نانن .

نه غه ده

1989 / 1/1

ديارى

منالەكان .. وەرن، وەرن ..!
 ھەموو ديارى خۆتان بەرن.
 ديارييه كه مان .؟. ھۆنراو ھيه.
 پيشكەش ئيوھى چەوسا و ھيه.
 ئيوھ پيشمەرگە تان ديوھ.؟
 لەرووى زۆرداران چە قيوھ؟
 چەكى بەرگري لە دەستە.
 رزگارى گەلى مەبەستە .
 بەلام دژمنى درندە .
 بەلاى شارو شاخ و گوندە.
 خەبات... بۆرزگارى گەلە
 بژى (يەكيتى) و (كۆمەلە)*

1982

بنارى خالخالان

* ئەم شيعرە بەر لە ئەنفال لە زۆربەى قوتابخانەكانى شۆرش
 لە سنوورى تىپى 21 ى كەركوك لە لاين منالانەرە دەخویندرايەوھ..

که رویشک

که رویشکی رُوژی له رُوژان .
 دهگه پرا .. له ناو دارستان .
 تینویتی لیی سه ندبووتاو .
 به غار دهگه پرا، له دواى ئاو .
 کانی له بن دار سیوی بوو .
 داره سیو، له پال کیوی بوو .
 کاتی دهمی نایه ناو ئاو .
 سیوی که وته خوار له ناکاو .
 که رویشکه رایه پری، هه لات .
 بی ئه وهی سیوه به دیکات .
 راکردنیك ، وهکو با وا .
 وا رای ناکرد، له کات پراوا .
 له ناکاو دا، ریوی فیلبان .
 هاته سه ریوی به قه له مبان .
 پرسى ئه وه بو پرا ده که ی؟
 له ترسی چی هه راده که ی؟

ئەو کە رویشکە پەشو کاوہ .

زۆر پەلە وەلامی داوہ .

کورە پێوی زووکە هەلی .

هەتا دەستکە و تووہ هەلی .

لێرە بەولاوہ شلپە یە .

دلم .. پری لەخرپە یە .

لێقە و مانە .. زرپە زرپە .

خۆت رزگارکە بەبی چرپە .

پێوی بەبی لەل سەلماندی .

بەدوای کەوت و قوچاندی .

بە جووتە و اپرایان دەکرد .

لەترسان هەرایان دەکرد .

لەگویی چەمی، لەناو دۆلی .

گەیشتنە پیرە چەقەلی .

چەقەل پرسی بۆراده کەن؟

لەترسی چی هەرا دەکەن؟

وتیان کوورە پراکە چەقەل

خۆقووتارکە بە پەلە پەل

لێرە بەولاوہ شلپە یە .

دلمان پری لەخرپە یە .

هه زيريه و ترپه ترپه .
 ئەتووش ڤاڪه بهبى چرپه .
 چه قه ليش ڤرواى پيكردن .
 راىكرد ، رزگار بى له مردن .
 بوون بهسى ، واراىان ده كرد .
 له ترسان .. هه راىان ده كرد .
 له قهه پالى ، له نيو زورگى .
 هاته پيشيان پيره گورگى .
 گورگه گوتى : بوڤرا ده كه ن ؟
 له ترسى چى هه را ده كه ن ؟
 گوتيان : قوربان گوڤرت ورگه .
 ده ربازت نابيت له م زورگه .
 دوودلى نه كرد سه لماندى .
 له گهل ئەواندا قوچاندى .
 بوونه چوار ، وا راىان ده كرد .
 له ترسان هه راىان ده كرد .
 له بيشه يهك ، له ساي دارى .
 گه يشتنه پيره كه مديارى .
 كه متيار پرسى بوڤرا ده كه ن ؟
 له ترسى چى هه را ده كه ن ؟

وتیان : هیچ ددان وهیژی.
 لهم ترسه تو ناپاریژی.
 بهلی دهرپه ری. سه لماندی.
 به لوقه لوق بو ی قوچاندی.
 هه تا له چیا که وتنه سهر.
 چوونه لای پاشای جانه وهر.
 بوون به دهیان ده عباکیوی.
 هه موو ته ته له ی بوو لیوی.
 له وی ریوی که وته پیشیان.
 بووبه چاوساغ وپه لکیشیان.
 شیر نه راندی: چ قه و ماوه ؟
 هه موو به غاردین له ولاره ؟
 گشتیان پیکه وه به وچانی :
 گه وره م. مام ریوی ده زانی.
 شیر. وه کو درنده ی کیوی.
 هه لمه تی برده سهر ریوی:
 چی بووه ؟ بلی بی میشک!
 گه وره م. بیستم له که رویشک.
 شیر نه راندی: بانگیکه ن بوم.
 درو بکا شهرتبی ده یخوم.

دوو دانه‌يان به‌دهست وبرد .
 كه‌رويښكه‌يان .. ئاماده‌ كرد .
 كه‌رويښكه كه‌وته‌ گفتوگو :
 گه‌وره‌م باروون بي له‌لای تو .
 چوومه‌ بن داری بو سه‌راو .
 خيوي په‌يدا بوو له‌ناكاو .
 خيوي چي ؟ كردي به‌ شلپه .
 جه‌رگي پر كردم له‌خرپه .
 ئيتر گه‌وره‌م گشت هه‌لاتين .
 بو خزمه‌ت به‌پريزت هاتين .
 له‌دواي هه‌راوكيشه‌كيشيان .
 شير . وه‌كوشير كه‌وته‌پيشيان .
 هه‌تا به‌سوك و ئاساني .
 سيوه‌ي ده‌رهينا له‌كاني .
 ئيتر .. خوي ئاسا نه‌راندی .
 به‌يه‌ك قه‌پاليك خرماندي .
 جا وتی : شه‌رمه‌ بوئيوه‌ !
 زراوتان چووه‌ له‌م سيوه‌ .

كاوله‌سوار

1982

476

سهربازی .. *

به ناوی یهزدانی مهزن.
 بو/ باوکی دلسۆزی من.
 ئهوباوکهی بهکوله مهرگی .
 بهخیوی کردکزهی جهرگی .
 لهپیش هه مووشتی سلاو.
 ههوال پرسین نه بی تهواو.
 ئهوجا وا به موخته سهری.
 بوته نووسم ده رده سهری:
 له (منصوریه) وه چل نه فهر.
 رهوان به غاکراین یه کسه ر.
 بی راوهستان باوه حاجی
 براینه سهربازگهی (تاجی)
 هه ر له سه یاره دابه زین .
 گوئیان: بو تان نیه ته عین.

(لاچاى لا قصعه لاصمون
 ماكولكم مستجديدون)
 سى كه سمان شمال بووين
 له به برسيٽى بيٽال بووين.
 واهه بوو دههات بگيرى.
 كوم كردنه وه بوته گيرى.
 پييانم گووت : برايينه!!
 (به رخ نير بو سه رپرينه).
 پاره خوئ بو روژى تاره.
 گووتيان ده بلى گيانه چاره.
 گووتم : كيتان شاره زايه .
 با پروات نه وه به غدايه .
 نان بكرى و به غار بيته وه .
 گيان هه موومان بكريته وه .
 هه مووماتبوون و دلحه زين .
 بوم دهركه وت شاره زانين .
 پاره كو كراوه ... له وئى .
 دينارو ربع چى وئى ناوئى .
 چوومه به غدا بو كازمى .
 هه تاكو بكرم .. لازمى .

چوومه سهر فرنى عاره بى
 كه وتمه قسه هه رچونى بى
 به بوله بول و گيزه گيز.
 گوتم: (عمى جيب 100 خبز.
 گال 100 خبز شيتسوى بى)
 گوتم: (لاكل يا گلبى).
 به هه رنه وعى بووتيمگه يان
 (110) نانم لى ئهستان .
 دام دينارو دووپه نجايى .
 وتى: (ها خويه وين جاي؟)
 هيشتاكه وه ستابووم له دور
 چوومه پيش وتم (من منصور)
 ناوكيسى زل باش ناي توانم .
 نانم هه لدايه سهر شانم .
 له نيو بازاردا وه كو دووم .
 نان له شانم وردورده رووم .
 چووم بو (منطقة) ناعيلاجى .
 به (50) سواربووم بو تاجى
 له (باب النظام) بو (كتيبة).

(20) ده قیقه به شان بیبه.

الحق که چاویان کهوت پیّم .
 پیاوراست بلیّ هاتنه سه پریم .
 نانیان له بوّم هه لگرت به شان .
 شمان کرد له پاش پشوودان
 هه موورپوژووی خوّمان شکان .
 کردمانه جه ژنه ی ره مه زان .
 به یانی ..... کاتی کمان زانی .
 یه ک باوش ئه وراقیان هانی .
 گووتیان: (شویه مستعجل
 جماعه الکاکات ..... نقل)
 هاوردیان .... گه لابه وجیب .
 بردمانیان بوّ (أبو غریب)
 ئه بوغریب له خوار (بغداد) ه
 گویم لیبوو گووتیان (تعداد) ه
 زور به په له و به ده ستوبرد .
 له بهر باران ریزمانیان کرد .
 یه کیّ چوارخه تی له قولّ بوو
 به شیوه وه ک جنی چولّ بوو
 ددان سپی ، ده مووچاو رهش

زورپيس و تووره و مشه و هوش .
 قيراندی : (ياللة مستعجل .
 كل واحد شيل طاس و معول) .
 هه مووه لمانگرت تاس و پاچ .
 گه چاوی بووين له سهرتا قاچ
 كورت بيژم ، نه وهك دريژا
 من چه ندر و ژه رگه چم بيژا
 قهينا ... هه رخوشه له گيانم
 بوچی ..؟ خو توژی تيرنام
 ئيتر ... له كو تاي نووسراو
 هه مه بوگشت لايي سلاو .
 گيانه كه م به خوام سپاردن .
 به په له ئەم نامه م بوئاردن .

نيسانی 1972

به غدا

* دهقی نامه یکی شيعریه له کاتیکدا که سهریاز بووم له به غدا به شيوه ی سهردهمی کویلايه تی شهو و رۆژ کاری قورسیان به سهریازه کورده کان دهکرد ، بۆباو کم رهوانه م کرد ...

بيگار ..

- ماندوو نه بى مام ناله !
- + وهى خواخوشتكا باله .
- . نه مسالّ نه حوالت چونه؟
- + قوربان وهك سالى كو نه .
- . نهى كارت چييه نه مسالّ؟
- + كو كه و گريه و ناله نالّ .
- . زياتر كار نييه بيكه م .
- . بى نان بى پوولّ بى تيكه م .
- . له دهست زوردارههى هاوار .
- . پيم دهكات كارى بيجار .
- . كارى (بيجار) بى پوله .
- . له ژيرچنگ سهگ وتوله .
- . كارى به زور به مه ترهق .
- . به جووين، به زلله، به شهق .
- . به پالّ ، به تف، به كوتهك .

- بی غیرت دەس بدەچەك!

+ هاھۆچ دەمت پرشته.

هەزارانی لە پششته.

خۆ من ناویرم پێیان ...!

مەگەر دەستکەم بەگریان.

- مەگریه... بکە تەگیر.

هەر دەفەوتی سەگی پیر.

هەر کە سەگە پیر توپی.

دەیکەین بەشایی وچۆپی.

روولە دەرگای یەزدان کە.

بێژە... دەردم دەرمان کە.

بەلا .. لا بەر، هەر ئەو.

سەگ هارەومری چل شەو.

+ دەك دەمت خۆشبی بالە!

- وەى خواخۆشتكا ناله !!

1980

* ئەم دەمەتەقی یە لە نەورۆزی سالی 1986دا لە گوندی (قزلو) ی (دەشتی کۆیه)
 وەك شانۆ گەری یەك لە لایەن شاعیر و(مامۆستا نەعمان) وەپیشكەش بە نامادەبووان كرا .

قهت مه به سته پشت به جيهان
 سه دسال... بژي، ده بي بمری.
 بوکس تا سه رناميني ژيان
 سه دسال بژي ده بي بمری.
 گه ر دنيا گشت بکه ی زهوت
 کاتي نه زانی پيت هه لکه وت
 (کل نفس ژائقه الموت)
 سه دسال بژي ده بي بمری.
 جيهان بوش و پر و پوچه
 پر هه لدير و که ندو سووچه
 مروقه تادواي که وي سووچه
 هه رچه ند بژي ده بي بمری.
 مادام مردنت له پيشه
 سوودت نادا تکاو کيشه
 چاکه بکه و... پيت راکيشه
 رزگاريت نابی هه رده مری.

۹
 ۳
 ۳

1971/5/15

ديی بيره سپان

خه يال

دورژمنان خه يال يان خاوه
 كورد له خه و غه فله ت هه ستاوه
 كه ركوك وهك قه لا وه ستاوه
 نه گهر هه موومان شه هيد بين
 جاريك تر .. ناچينه دواوه

ژيان

ژيان ....
 وهك تهوق و پاوانه وكوته.
 نه هاتن ، نه چوون ..
 به ده ستي خوته.
 يا خوا هه رشاد و
 ته مه ن دريژ بيت
 نه نجامى گشتمان له ژيان ..
 ديپوته.

2011

کی..کاندیده..؟؟

کی کاندیده..؟؟

ده پیم بلی..کاندیده که ت..

خوشه ویستی جه ماوهره..

یاره فیقه...!؟

کی کاندیده..؟

به ویزدانی سویندت ددهم

شایسته کچه شه هیده..

یا (عشيقه) !؟؟

ده لین راپرسی کراوه..

راپرسی چی..؟

کی له لای نیوه په سه نده، نه ولای یقه..!!

کی کاندیده..؟؟

نه وهی له نه مریکا و بیټ ، هیچ نه زانه ..

ته نیا نه وهی له کوتله که ی جه نابتانه..

هرده بی نه و ه لبرټیرین ،

له سه ر سيقه...

تشرینی دووم 2009

که رکوک

بلى :

ت و ب ب ه ! *

شیرکوؤ.. زورپه شیمانہ
 هەر لیڤه.. هه تا هه ولیڤر.
 گه رئه وسا تۆى ناسیبا
 ناوی خوئی نانا جوامیڤر.
 مه پره گیزه ی سه رشیواو،
 خۆت مه خه ره بهر به ران.
 با مافت پيشیل نه کری،
 بگه پيوه ..... هه نده ران.
 گه ر خوتیش جوامیرنه بی
 ژیاوی له گه ل جوامیرا.
 خوا غه زه بت لینه گریت
 ناچیت به گز شاعیرا .
 خودا.. بتاکات به قوربان
 ئه وسی ره فیه چاکه ت .

ئەگەرنا .. لە سلیمانی ..
 دەتیاں برد بە فەلاکەت .
 ئەومەکتەبە تیاخویندت ،
 نەك مەکتەبەكەى ئیرە .
 مامۆستاكەى داوەشى^۶
 پيى نەکردوى گاگیرە .
 خو(صلاح پەرلەمان) یش
 ھەرەكو (شیخ رەزا) یە .
 (قادراغا) وەك (چوارداخى)
 لە (ھەجو) .. شارەزایە .
 ھەتا .... مۆلەتیک ماوہ ..
 کوا عەیبە ... بلى : تۆبە .
 ئەگەرنا بە چوار (شاعیر)
 لە سەرت دەگرن نۆبە .

2000 سلیمانی

* لەكۆبووھەكى تايبەتدا باس لە (شیخ رەزا) وشیعری (ھەجو) کرابوو برادەریك گۆتبووی :
 بۆ شیعری داشۆرین ھیند ناسانە كەسانى وەك (شاخى) و (چوارداخى) و (صلاح پەرلەمان) و
 (قادراغا) خۆلەقەرەى بدەن .. منیش بەم شیعەرە ولامم داپەوہ .

جھوله *

لہسہرووی گوندی گوگجہ

پیشمرگہ گہیہہ (جہ) *

بہدہست و برد تہ پانديان

نویہی (فہر جہ)

روژی دہگن بہئوی

لہ بلندیان لہنہوی

پیشمرگہ وکو پلینگ

تہرمی دہخن لہزہوی.

ہہرہک (شیخ حسن)

دہکوژن (حہ) ی نارہسہن

لاشہیان دہسووتینن

لہدونیا دہبن بہپہن

1982 گۆپتہپہ

* پیشمرگہکانی ہہرمی کەرکوک سہرہک جاشنیک دہکوژن، بہوبؤنیہوہ شاعیر

نہم شیعہہ پیشکەش بہ تاقہکوبہکەى شہمید(شاخہوان گۆپتہپہی)دہکات ،

دواتر دہبیئہ سہرووی قوتابخانہکانی شۆرش لہوسنوورہ. □

هۆزانى فەيسبوك

چە لە ھانى

شاعىر بۆرھان چوارداخى دواى سەرى سال
ئەم شىعرە گلەيى نامىزەى بۆ ناردبووم:

زىنە .. لە چاوانم مەيى .
پەياميكت .. پيىم نە گەيى .
ليىم بدن بە بلۆكى دەيى .
قەتقەت .. ليىت ناکەم گلەيى .

مىنىش بەم شىعرە وە لامم دايەوہ :

برا .. کہ لە براى گەيى .
ھەر وە کو سوڤى پيى گەيى .
ليىم بدن بە بلۆكى بيىستى .
تۆ ھە رلە لام خوۆشەويىستى

وه لَامِيك له تۆبزاواوه

هه قالايكم..

له ئه ورووپا..

زۆر نيگه ران و په رۆش بوو.

دهزانن بو...؟

چونكه (نهوه) يه كى ناسكى،

تاي هاتبووى..

هه روا به ئاسته م نه خوش بوو.

نه وهى شه هيدىكى هاوپيى،

له سه نگرى به رگريدا..

پيشمه رگه بوو له خوار كه ركوك.

هه موو روژى.. هانى دها

له توپته ر و له فهيسبووك :

(بو بیدهنگن؟)

هه تا كهى وا كپ و گيژن..؟؟

ھەلسن لەخەو..
 شار ئاگردەن..خوین بپيژن!!
 ئیوھ کە نەوھى ئەنقالن؟
 ئازا بن..دەى..بەرد باويژن.!)
 ئەويش کۆمىنتيکى نووسى
 بەدەست وبرد :
 (ھەركاتيک خۆت و خيزان و..
 کور لەگەل نەوھکەت .
 گەرانەوھ بۆ نيشتمان ،
 بۆ خزمەت بە نەتەوھکەت.
 ئەوسا دەشى ۶..بۆ يەکییتی و..
 بۆشۆرش و بۆ کوردستان..
 گویت لى بگريين .
 بەلام ئیستا..
 لەسەر ريبازى شەھيدان..
 بپياره .. بە ئاشتى بژين..
 بەلینە..سەر بەرز بمرين.

۲۰۱۱/۳/۲

کەرکوک

بی بارانی

- 1 -

بارانی رحمت..

وا به ریوہیہ.

ئیشلا خیری..

ئیمہی پیوہیہ.

ھیچ خیریکم بوی،

قہرارنہ داوہ.

نویژہ بارانہم

دانه به ستاوہ.

به لام بی گومان

کاری یه زدانہ.

رؤژی یه کشه ممه

رؤژی بارانہ.

- 2 -

دنيا ئاوايه

حال و ئه حوالى .

ههركهس به نهوعى

لىي بووه حالى .

له دهستى جههل

ههزار ئاخ و ئوف .

خوا بهرنامهى خوئى

نادا به مروؤف .

جىگري ناوى

بو هيچ كردارى .

به دوعاى كه ربى ..

هه ر جو ده بارى .

2010 . 11 . 8

که ره مه مره به هاره

بو / راپهرینه کانی میصر و یه مهن

له میصر دا ..

کاتی شه پری دوو جه مسه ربوو.

هه ردوو لایان ..

شهره بهردیان ،

که م خه ته ربوو.

به لام خو پيشاندانی یه مهن ....

زور خه ته ره.

هاها وتیلان:

له شارع ..

شهره خه نجه ره .

2011

□

کش

سه دام مهلیک بوو
 کشیکیان لی کرد.
 هیچ چاره‌ی نه‌بوو
 له‌جیگای خوئی مرد.
 دوینی له‌و شوینه..
 ناوی (تونس)ه.
 کش.. مهلیک فری
 بهیه‌ک دوو قسه.
 نه‌گهر دیکتاتور...
 به (کش) یک بمری.
 شیره‌به‌فرینه..
 ده‌بی خوئی ناگری!...

نووسەر له چەند دىرپىدا :

- * ابوبكر محمد حاجى ناسراو به (مه لا شاخى)
- * له دايك بووى **1953** دىي بيره سپان/ پردى/ كهركوك
- * به شدارى (شورشى ئەيلول)ى كردوه.
- * له (**1975**) هوه كادر وپيشمه رگه ي (ى.ن.ك) بووه.
- * ئەندامى يه كه مين په رله مانى كوردستان بووه.
- * ئەندامى هەردوو كۆنگره ي يه ك و دووى (ى.ن.ك) بووه .
- * ئەندامى (يه كىتى نووسه رانى كورد) ه.
- * ئەندامى دهسته ي دامه زرينه رو لپيرسراوى به شى ئەده ي
- (كوپى رۆشنپيرى لاوانى كورد) بووه له شارى (نهغه ده).
- * ئەندامى دهسته ي نووسه رانى گوڤارى (كرمانج) بووه.
- * له دامه زرينه رانى (بنكه ي رووناكپيرى شه هيد) و
- به ريوه به رى نوسينى گوڤارى (شه هيد) ه.
- * يه كه م سه رنوسه رى گوڤارى (كهركوك) بووه .
- * سكرتيرى رۆشنپيرى (كۆمه له ي رووناكپيرى كهركوك) بووه .
- * ئەندامى (يه كىتى ي زانايانى ئاينى كوردستان) ه
- * ئەندامى (سه نديكاي رۆژنامه نووسانى كوردستان) ه
- * خه لاتى ريزوپيژانينى يه كيتى به واژوى مام جه لال وه رگرتووه
- كه به چه ك وقه له م به شدارى شورشى گه لى كوردستانى كردوه.
- * نوينه رى (هه قال مام جه لال) بووه له كهركوك .
- * ماوه ي دوو خوول ئەندامى (ئەنجومه نى تاوه ندى) بووه.

به ره شه مه چاپكراوه كانى نووسهر

- 1- دا ستانى ئاواره يى (شعر) 1989
- 2- هۆرهى چيا (شيعر) 1991
- 3- سوتهن (دهرپارهى مافى مروّف) 1992
- 4- ئەنفال و شوپه بى (شيعر) 1998
- 5- شيوه نيّك بۆره ندى خان (شيعر) 1999
- 6- ئەنفالى خالخالان 2000
- 7- راپه پرين ورزگار كردنى كهركوك چاپى يه كه م 2000
- 8- فيدرالى له نيوان لكاندن وجيا بوونه وه دا 2001
- 9- انفال خالخالان چاپى عه ره بى 2006
- 10- Anfal.of.Khalkhalan چاپى ئينگليزى 2006
- 11- ئەنفالى ره ش چاپى يه كه م 2007
- 12- دلسۆزى كهركوك چاپى يه كه م 2007
- 13- ديوانى شاخى چاپى يه كه م 2009
- 14- ئەنفالى چوار له دادگاي بالاي تاوانه كان.. 2010
- 15- راپه پرين و رزگارى كهركوك چاپى دووهم 2012
- 16- پارتيزانه كانى دواى ئەنفال چاپى يه كه م 2012
- 17- كه شكۆلى شاخى چاپى يه كه م 2012
- 18- مانگ و خۆر و هه وته وانه چاپى يه كه م 2017
- 19- جواميرى چاپى يه كه م 2019

GIRYANI SHEW

Dywanî şaxi

CAPI DUWEM
2020